

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike.
Inserati: do 9 petih vrst 1 D, od 10—15 petih vrst 1 D 50 p, večji inserati petih vrst 2 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklic petih vrst 3 D; poroke, zaroke velikost 15 vrst 30 D; ženitne ponudbe beseda 75 p. Popust le pri naročilih od 11 objav naprej. — Inseratni davek posebej.
Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravištvu „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Knafljeva
ulica št. 5, pritrjeno. — Telefon št. 304.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knafljeva ulica št. 5, I. nadstropje
Telefon št. 34.
Dopise sprejema le podpisano in zaščiteno frankovano.
Receptiv se ne vrača.

Posamezne številke:
v Jugoslaviji vse dni po Din 1—
v inozemstvu navadne dni Din 1, nedelje Din 1-25
Poština plačana v gotovini.

„Slovenski Narod“ velja:		V Jugoslaviji		V inozemstvu	
		v Ljubljani	po polti		
12 mesecev	...	Din 120—	Din 144—	Din 216—	...
6	...	60—	72—	108—	...
3	...	30—	36—	54—	...
1	...	10—	12—	18—	...

Pri morebitnem povišanju se ima daljša naročnina doplačati.
Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vedno 50% po nakaznici.
Na samo pisarna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Somišljeniki!

V zadnji uri Vas pozivljamo, somišljenike Narodno - napredne stranke, da storite pri jutrišnji volitvi v Ljubljani svojo dolžnost. Narekuje Vam jo strankarska disciplina, narekuje pa tudi Vaša narodna in napredna zavest. Nihče se sme ostati doma. Treba je, da spravimo poslednjega moža na volišče. Delujte od volilca do volilca. Ne podcenjujte nasprotnika. Višji oziri so nam velevali sporazum in ustvaritev Naprednega bloka. Ljubljana mora pri tej volitvi afirmi-

rati vsem vernim državljanom skupno državno misel: **ujedinenega naroda jedinstvo države!** Somišljeniki, nikogar izmed Vas ne sme doleteti očiitek, da je s svojo obstinenco demonstriral proti državni misli ter s tem posredno in neposredno pomagal do zmage njenim nasprotnikom. Ljubljana mora ostati narodna in napredna, neomadeževana prestolnica naše jedinstvene države.

Načelstvo Narodno-napredne stranke.

Jutri na volišče!

ZAUPANJE IN PRIJATELJSTVO.

Dne 11. januarja 1921 je priobčil naš list na prvem mestu dr. Tavčarjevo odpoved mandatu za narodno skupščino. V okolici na volilce se je dr. Tavčar zahvalil za zaupanje, s katerim so ga počastili volilci, in tudi za prijateljstvo, ki so mu je mnogi izkazali s svojim glasovanjem. »Izkazujte oboje mojemu nasledniku g. prof. Jos. Reisnerju!« Tako je vzklilnik pokojnik in stopil s poslanskega torišča. Zaupanje in prijateljstvo do svojega naslednika je priporočil dr. Tavčar. Dve besedi, polni tehtne vsebine. Dr. Tavčar je bil mož globokega vpogleda v vrednost osebe in ako je on izrekel, da naj se komu zaupa in da naj se ga obda s prijateljstvom, je bilo to izgovorjeno s premislekom, ki ga je naša napredna javnost potem upoštevala.

Prof. Reisner je vršil svoje poslansko delo dobro in pošteno, zato pa danes lahko nastopa kot kandidat v Ljubljani.

Napredni volilci hočejo z njim še posebej vstreti našemu trpečemu uradništvu. Uradniško vprašanje se mora rešiti. Rešitev mora biti ugodna in zadovoljiva. Ne trpimo več tega, da bi naša uradništvo stradalo. Socialno čustvo nam to zabranjuje in ozir na dobroto brezhlbno poslušajočega uradniškega aparata nam velevali, da se zavzamemo z vso silo za to, da bodo naši državni uradi k občni blaginji prispevali faktor, zavzemajoč s častjo in veljavo pristojno mu mesto v našem javnem življenju. Naši uradniki so trezno misleči ljudje, ki se napram službeni pragmatiki ne motijo z nikakim pretiranjem, marveč iz njihovih ust se čuje dosledno: Živeti hočemo dostojno življenje, plačani hoče-

mo biti, kakor gre uradniškemu poslu, in naši dohodki morajo zmogovati boj s kvišku kipečimi tržnimi cenami! Tako, kakor je sedaj, je obupno, zato pa ne sme več dalje trajati. Prof. Reisner pozna uradniško vprašanje z vseh strani; zato pa bo on najboljši zastopnik uradništva v bodoči narodni skupščini. Zaupanje in prijateljstvo naj mu izkažejo ljubljanski državni uradniki, vsi, od prvega do zadnjega, ki naj gredo zanj na volišče. V narodno skupščino naj stopi kot poslanec Ljubljane napreden mož, ki ima toplo srce za potrto naše uradništvo.

Nekako na prvo mesto so postavili ljubljanski napredni volilci uradniško vprašanje. Naši volilci-neuradniki vidijo nujno potrebo njegove rešitve. To je prvo, temu pa sledi cela kopica naših zahtev in želja, vse polno vprašanj, ker Ljubljana hoče živeti in se razvijati. Slovenija stremi po razmahu, ki jej da moč in ugled, glava Slovenije pa je Ljubljana, ki mora biti ponosna naša prestolnica in eno najdragocenejših središč Jugoslavije. Prof. Reisner in dr. Ravnihar sta postavljena v ospredje za opravljanje ljubljanskega poslanskega mandata. Tako se je v vodstvu bloka dobro mislilo na vse volilce. Ako se uradniki in prvi vrsti ozirajo na svojega kolega prof. Reisnerja, se pa drugi volilci lahko oklepajo toliko bolj dr. Ravnihara, katerega pozna kot preudarnega in za javno delo preizkušenega moža. Zato pa so mu pred vsem naši trovci, obrtniki in posestniki pri zadnjih občinskih volitvah izkazovali v občini meri zaupanje in prijateljstvo. S takim zaupanjem in prijateljstvom naj stopijo tudi jutri na volišče, kamor jih kliče napredni blok.

Oba kandidata dobila nalogo, da zastopata vse interese ljubljanskega mesta. Zato pa se ne sme misliti, da bi morda ljubljanski napredni poslanec radi uradniškega vprašanja odlagal druge ljubljanske zadeve, ko stopijo v ospredje, marveč mora posvečati vso pozornost in vso skrb splošnim našim potrebam in zahtevam. Dobri stiki med poslancem in volilci pospešujejo tako delo. Reči pa moramo tu, da je poslansko delo v današnjih časih silno težko, da zahteva napora in vztrajnosti, premišljenosti in dalekovidnosti — celega moža vpreže bodoče poslansko delo.

Prof. Reisner je v poslanstvu naslednik dr. Tavčarja. Zaupal mu je on, zaupajmo mu tudi mi! Bodo močje v težavni dobi, ko šele gradimo državo. Še za njene temelje ni končalo prerekanje. Še mnogo bo bojev in zdvojljivih trenutkov, v katerih mora stati zastopnik Ljubljane odločno v vrstah onih, ki delajo za prosope naše domovine, da se utrdi in močno razvije.

V Beogradu se mora izpremeniti marsikaj. Predvsem ne sme biti več tako, kakor je bilo, ko je bila »partija« prvo, ko je vsakdo mislil le na svojo stranko in ko je vse, kar se nahaja izven nje, proglašal za vredno, da pogine. Nepozabni naš dr. Tavčar je to pribil v svojem prekrasnem članku »Odpri se srca!« za novo leto 1921, kjer čitamo še nadalje: »Moralo dolžuješ v prvi vrsti svoji »partiji« — država kot taka, ki nam je vendar življenje in bodočnost, pa je dosti nižje pod partijami. To je največja rana na živetu naše države. Sedaj je zadnji čas, da stopi strankarstvo v ozadje in kakor je plaval Stvarnik nad vodami prej kot je pričel svoje delo, tako se mora dvigniti nad razburkanimi valovi naše skupščine duh države. To je prva in glavna stvar; vse drugo naj se potisne kolikor mogoče v stran.«

S takimi vodilnicami naj odide naš ljubljanski poslanec v Beograd potem, ko store naši napredni volilci v Ljubljani svojo dolžnost — vsi, prav vsi! — luteč na volišče z mislijo na boljšo prihodnost naše bele Ljubljane in na uspešno konsolidacijo cele naše ljubljene države.

Volilna skrinjica
NAPREDNEGA BLOKA
v Ljubljani je — četrt!

Pred odločitvijo.

Jutri bo slovenski narod zapisal v knjigo svoje zgodovine sodbo o lastni politični zrelosti in smislu za življenje v svobodni državi ali pa o sodbo, ki bo ležala kakor samotni madež na njegovem čelu. Sedanje volitve v narodno skupščino se vrše v času važnih svetovnih dogodkov, ki zahtevajo popolno notranjo slogo in gibčno odporno sposobnost na zunanji in za to izid teh volitev ne bo odločil samo o zmagi te ali one stranke, marveč bo tudi dokazal drugim, posebno sovražnim državam, ali smo Jugosloveni sposobni vladati na svoji zemlji ali pa — kar ti jilo bržkone po volji notranjim in zunanjim sovražnikom naše politične neodvisnosti — smo med vsemi Slovani edino plemo, ki se zna samo pripraviti ker mu je robstvo zasenčilo oči in omračilo um.

Ni čudno, da inozemski listi tako živahno zasledujejo naše volilno gibanje, da pripisujejo tem volivam izredno važnost in trdijo, da bodo odločilne za bodoči razvoj celokupne države. Kar se tiče nas Slovencev, ki seveda ne bomo odločili jutrišnje bitke, ker je nas premočno, moramo pa priznati, da smo sicer marljivo, kulturno visoko stoječe, vendar pa v političnem in državotvornem oziru dokaj nezrelo plemo, ki mora, če si hoče zagotoviti svoj obstanek, še dolga leta hoditi v šolo k drugim narodom. To trditev najlepše utemeljuje volilna borba, ki se je vršila pri nas večina po geslom demagogije, protidržavne agitacije in različnih absurdnih in neljuzljivih obljub, ki nekam čudno diše po boljševiskem zlorabljanju ljudskega zaupanja in politične naivnosti v Rusiji. Žalostne posledice tega stanja so znane vsemu svetu. Države ne rastejo od danes do jutri in časi, ko bo lahko vsaka gorska vas imela svoje glavarje in svoje zakone, so še daleč za gorami ali pa jih sploh ne bo in so le plod prenapete fantazije brezvestnih politikov.

Volilno ozračje je pri nas sedaj več ali manj razčiščeno. Dve diametralno nasprotujoči si ideji, dva najmočnejša tabora si stojita nasproti. Prvi — napredna slovenska javnost je nosilec one narodne misli, ki je bila vedno čista in so jo gojili že naši predniki in oznanjali najplemenitejši možje našega naroda, za katero so umirali številni Slovenci v avstrijskih ječah in na bojnem polju. Ena drža-

va, enotni zakoni, plemenska enakopravnost in tako krvavo potrebna politična obzirnost napram Srbom, ki imajo za seboj popolnoma drugačen zgodovinski razvoj in so živeli za naš skupni blagor neprimerno več kakor mi. Socialna pravičnost brez pogubnega hujskanja enega dela prebivalstva proti drugemu, mirljuba zunanja politika, toda odločna zaščita vsakega, tudi najmanjšega koščka naše zemlje, ureditev notranjih razmer na principih medsebojne sloge in čim prejšnje ublažitve plemenskih in verskih protislovij, ki nam jo diktira mednarodni položaj, pametna gospodarska in finančna politika in iz nje izvirajoče zboljšanje gnetnega položaja vseh slojev naroda pod geslom: za pošteno delo pošteno plačilo. Vse to v mejah možnosti, ki jih ne more prekoračiti nobena politična utopija, ker jih je postavilo realno pojovno življenje. Trezno, hladnokrvno in globoko premišljeno je treba presojeti današnje razmere in z vso opreznostjo celiti rane, ki nam jih je prizadela svetovna vojna. To je stališče slehernega poštenega Jugoslovana, ki zna politično misliti.

Napredni blok, o katerem lahko brez pretiravanja trdimo, da je zbral pod svoj prapor najbolj značajne sinove našega naroda in najbolj zavledne Jugoslovane v Ljubljani, ni izvel iz stare šare nobenih osebnih obkrovanj in demagoških fraz, ni pošiljal po Sloveniji cele armade agitatorjev s pisanimi letaki in gromovitimi gesli, ni kričal, da je v nevarnosti čast slovenskega naroda, kakor je kričala »edinozveličavna« klerikalna stranka, ker se dobro zaveda, da je fraz in demagogije v našem javnem življenju že itak preveč. Napredni blok in napredne stranke so stopile v volilno borbo s čistim orožjem in svetlimi čitami. Na tem čitju slovenski narod ne vidi kričljivih obljub o državi v državi, o lastnih slovenskih zakonih, ki so v ustih klerikalnih demagogov prav tako smešni kakor bi bili smešni nad hišnimi vrati zasebnika, ki bi napisal z debelimi črkami: avtonomen sem in ne priznavam nobenih zakonov. S popolno zavestjo, da smo Slovenci v skupni svobodni nacionalni državi oni politični in kulturni faktor, ki lahko ublažimo in končno odstranimo obstoječa nasprotja med Srbi in Hrvati, da je naša dolžnost in kategorični imperativ naših interesov tesno zblizanje

A. E. W. Mason:

39

KLIC NA POMOČ.

Roman.

»Ali mi hočete razložiti eno stvar?« je vprašal. »Ko smo čuli krik iz vrta, niste bili začuden. Zares, rekli ste, ko ste videli odprta vrata in morfijsko iglo na mizi male sobe v pritličju, da mislite, da sta Adela in Hipolit skrita v vrtu.«

»Da, tako sem mislil.«

»Zakaj? In zakaj vas je tako vznemirila časopisna vest, da so se našli dragulji?«

»A,« je rekel Hanaud. »Ali niste tega razumeli? To je popolnoma jasno, če smatrate, da je bilo dekle nedolžno, da je bila priča zločinu in da je bila sedaj v rokah zločincev. Če smatrate to za gotovo, gospod Ricardo, morate reči, da smo imeli srečo, ko smo našli dekle v Zenevi še pri življenju. Morda so jo ohranili pri življenju samo za to, da bi jo prisilili, da izpove, kje so skriti dragulji gospe Dauvray. Sedaj pa pomislite na to-le: Mi, policija, najdemo dragulje in jih spravimo. Tu pa pride vest o tem v ženevsko hišo in v isti noči izgubi — pa ne na prijeten način — gospodična Celija svoje življenje. Saj je več ne rabijo. Ona je samo nevarnost zanje. Tako sem za vse poskrbel — ne glede na čas, pomislil sem, če je morilec v Alxu in če izve, da smo dragulje našli, da mu ne bo mogoče stvari javiti v Zenevo.«

»Razumem,« je dejal Ricardo. »Na pošti bi ustavili pisma ali telegrame.«

»Nasprotno,« mu je odgovoril Hanaud.

»Ne, jaz sem poskrbel čisto za druge stvari, predno sem poznal hišo v Zenevi ali ime Rosignol. Toda na en način zveze pa nisem mislil, namreč na možnost, da bo novica poslana časopisu, ki jo bo morda objavil in ki jo bodo razkričali po ženevskih cestah. V trenutku, ko sem čul novico, sem vedel, da moramo hiteti. Vrt hiše se je raztezal dol do jezera. Kaj bi storili z gospodično Celijo, je jasno. In noč se je bližala. Ravno o pravem času smo prišli in ne prej kot o pravem času. Novine so se že prodajale, novica je dosegla hišo, gospodične Celije niso več rabili in vsaka ura, katero je delj preživela v tej hiši, je bila ura nevarnosti za njene stražnike.«

»Kaj pa bi naj bili storili?« je vprašal Ricardo.

Hanaud je zmignil z rameni.

»To ni bilo lepo, kar so mislili storiti. Dospeli smo do vrta v ladji. V tem trenutku sta bila Hipolit in Adela, ki je menda Hipolitova žena, v razsvetljeni govorilnici v pritličju. Adela je pripravljala svojo morfijsko iglo. Hipolit pa je šel, da pripravi čoln, ki je bil pripravljen na koncu pristajališča. Ko smo stopali na desko, nas je videl ali slišal. Hitela sta ven iz hiše in se skrila v vrtu, nista pa utegnili zakleniti vrat, ali pa si nista upala tega storiti, ker

sta mislila, da bomo zaklepanje čuli. Vstopili smo in našli vrata sobe odprta; na mizi je ležala morfijska igla. Zgoraj pa je ležala made-moiselle Celija; ni si mogla pomagati in ni mogla vedeti, kaj hočejo storiti z njo.«

»Toda vpila bi bila lahko,« je zaklical Ricardo. »Pa še tega ni storila!«

»Ne, dragi prijatelj, ni mogla vpiti,« je odgovoril Hanaud zelo resno. »Jaz vem zakaj. Ni mogla. Živ krst ne bi bil mogel. Verujte mi to!«

Ricardo je bil slabe volje. Ker pa kapetan

ladje ni hotel povedati svojih opazovanj, je vedel, da je zaman siliti vanj.

»Dobro, med tem, ko je Adela pripravljala morfijsko iglo in Hipolit žel pripravljati čoln, se je tudi starka zgoraj pripravljala. Šivala je vrečo. Ali ste videli Celijin obraz in oči, ko je prvič zagledala vrečo? A razumela je! Misli so ji dale dozo morfijske in ko bi se onesvestila, so menda hoteli napraviti nekaj strašnega z njo.« Hanaud je za trenutek prenehal. »Gotovo so jo hoteli zašiti v vrečo, jo peljati ven na jezero, obtežiti njene noge in jo počasi spustiti čez krov. Morala bi nositi vse, kar je bila prinesla s seboj v hišo. Gospodična Celija bi bila izgnana za vedno in bi ne pustila za seboj niti valovanja jezera, ki bi kazalo njeno pot!«

Ricardo je sklenil svoje roke.

»Toda to je strašno!« je zaklical in ko je izrekel te besede, se je avto ustavil pred hotelom Majestic.

Ricardo je skočil dol. Čutil je, da ima malo slabo vest. Ves večer ni mislil na Harryja Wethermilla, tako zelo so ga bili razni doživljaji razburili.

»Ta bo vesel, če bo zvedel!« je zavpil Ricardo. »Danes zvečer bo po vseh teh dogodkih dobro spal. Škoda, da mu nisem telegrafiral iz Zeneve, da se vračamo z gospodično Celijo.«

Hitel je po stopnjicah v hotel.

»Jaz sem poskrbel, da že ve,« je dejal Hanaud, ki je sledil Ricardu tik za petami.

»Torej ga poročilo ni doseglo, sicer bi nas bil čakal,« je odgovoril Ricardo, ko je hitel v pisarno, kjer je sedel uradnik pri svojih knjigah.

»Je — li gospod Wethermill doma?« je vprašal.

Uradnik ga je debelo pogledal.

»Gospod Wethermill je bil včeraj aretiran,« je dejal.

Ricardo je kar zazijal.

»Aretiran! Kdaj?«

»Petindvajset minut po deseti,« je dejal uradnik kratko.

»A,« je rekel mirno Hanaud. »To je bilo moje telefonsko sporočilo.«

Ricardo je ves odrevenel pogledal svojega tovariša.

»Aretiran!« je zaklical. »Aretiran! A kaj?«

»Kot morilec Marte Oshin in gospe Dauvray.«

»Lahko noči!«

z onim plemenom, ki je bil in bo še dolga leta temelj naše države, stopa napredni blok pred volilce in jim ponuja v svojem programu samo to, kar je mogoče doseči in kar je v prid ne samo enega plemena ali enega razreda, temveč celokupne države. Napredne stranke so dokazale, da se zavedajo svoje dolžnosti pred zgodovino in zunanjim svetom, da jim je bodočnost države več kakor pa osebni cilji. Ne morda za to, ker njihovi voditelji niso mogli mobilizirati trume hujšakcev ali napisati fantastične glaslovesne ljudskim masam, temveč stoje na stališču, da politika potrebuje treznih, hladnokrvnih in sposobnih mož, so napredne stranke ostale v volilni borbi do zadnjega trenutka v mejah dostojnosti. Imamo pa še drugi tabor, kjer se je zbralo pod krinko skrbi za siromašne sloje vse, kar sovražijo naše plemensko in državno instanco. Ni naš namen ugotoviti, odkod izvira to tako slabo maskirano sovraštvo napram Srbom in kakšni so njegovi končni cilji, kaj hoče doseči klerikalna gospoda s svojimi, vse meje dostojnosti presegajočim intrigriranjem in hujškanjem, eno lahko priberemo in to je, da vsa klerikalna volilna kampanja zgrajena na instinktu in političnih strasteh, da so ti odrešitelji ljudstva, ki bi pa morali z dejanji dokazati to, kar oznanjajo in propovedujejo v besedah, izražali splošno gospodarsko krizo in povojno nerazvost v svoje strankarske namene. Slovenski klerikalizem bide sedaj odločilno bitko. Biti ali ne biti, ta alternativna stoji danes pred njim. Jutri se morda še reši, prihodnjic mu že za-

poje mrtvaški zvonec. Ni več Avstrije! Vse druge stranke so proti njemu, nekdanje njegove zaščitnice, Avstrije, ni več. Hrvatski stoji na zelo slabih nogah, srbsko pleme je za te vrste politično kramarjstvo nedostopno, v lastnem organizmu je dobil v zadnjem času občutne poškodbe in zato je razumljivo, da je zbral vse svoje sile in da v strahu pred bodočnostjo vihti okrog sebe zastrupljeno orožje: obljublja slovenskemu narodu mogočno samostojno državo, kriči o nevarnosti, ki preti baže slovenskemu jeziku, vlačí iz arhiva in meče med mase to, kar v današnjih razburjenih časih najbolj učinkuje, samo da reši svojo kožo. Ljudski blagor in skrb za siromašne sloje je le zavesa, za katero se skrivajo popolnoma drugačni interesi. Preteklost in sedanjost klerikalizma govori dovolj jasno, da mu je skrb za javni blagor deveta briga.

Ce je naš narod politično kratkoviden, če verjame demagogom in ne loči pozitiv. dela od politične pustolovščine, bo pomagal jutri klerikalizmu do zmage. Da bo s tem zagrešil usodepolno zmoto in da zlatih gradov, ki mu jih obetajo klerikalci in drugi demagogi sedaj, ne bo nikoli videl, to bo dokazala bodočnost. Ako pa se zaveda svoje dolžnosti napram skupni državi in visoke kulturne misije, ki jo ima v naši državi, bo volil tiste stranke, ki so narodne in napredne ter visoko dvigajo prapor naše narodne države. Zdrava pamet in trezen razsodek naj zmaga nad nizkotnimi instinkti in političnimi strastmi.

Zapravljena avtonomija.

»Naj vse hudič vzame, naj gre vse v kose, dežela, narod, slovenstvo, ako nimamo gospodstva mi!« Tako so se pridružili klerikalni voditelji ob vsaki priliki, kadar jim je šinila v glavo misel, da vendar le utesne napočiti trenutke, v katerem se porušijo njihova oblast nad slovenskim ljudstvom. Enako preklanjajo tudi sedaj v volilni borbi, ko vidijo, da ne bo takega uspeha, kakršnega bi bilo pričakovati po neizmernem njihovem agitacijskem trudu. Seveda bodo »triumfirali«, ali danes že dobro vedo, da se bliža čas, ko odzvojni prešerni sijajnosti klerikalizma v Sloveniji. Viskali bodo še enkrat, vmes pa pošiljali Susteršiča, liberalce in demokrate k samemu poglavarju vrhov, da bi jih porazdelili med nje in bi žive požrli. »Naj vse hudič vzame!« Nekega lepega dne pograbí res hudič s svojimi krepkimi klerikalno gospodstvom, katero si hočejo voditelji stranke, ki nosi po nemarnem ime »Slovenske ljudske«, obdržati sedaj z — avtonomijo. Ali avtonomija je že vel hudič v podobi klerikalnih mogotcev, ki so hoteli po prevratu predstavljati narodovo vladno. Tako so že izpodbita tla za klerikalno gospodstvo in tako se zgodi, da nekega res lepega dne hudič klerikalcem vzame vse. Avtonomija! To je krik in vik po slovenskih vaseh, trgih in mestih in mogočno ropotajo z njo klerikalci tudi po Ljubljani. Avtonomija! Ta prinese Slovincem paradiz.

Voditelji teh kričev pa so bili že najhujši centralisti. Sam dr. Krek jih je učil centralizma. Dr. Krek je bil izrazit centralist. On je razlagal, da mora biti jugoslovenska država urejena strogo centralistično. »Čim bolj centralistična, tem bolje!« Tako se je glasila njegova parola. Ko se mu je ugovarjalo in reklo, kaj pa bo z deželnim premoženjem in deželno kulturo, je zavrnil taka očitanja kot malenkostna. Dr. Krek je bil načeln centralist. Ta njegov nauk je prevzel razne klerikalne večje in manjše prave, ki so se v nevarnih časih že grdo igrali z deželno avtonomijo, katero so hoteli, tihoč pod perutmi avstrijskega orla, predati celo v roke c. kr. vladnega komisarja. Takrat jih je narodnapredna stranka krepko zavrnila. Ko so napočili dnevi svobode in so dobili pri nas klerikalci upravo v svoje roke, so se takoj zagnali v avtonomijo, hoteli so odpraviti deželni zbor in odbor ter so se v imenu države polastili deželnega premoženja. Ravnali so pač po Krekovih mislih, da je v Jugoslaviji na svojem mestu edino le centralizem. Ako bi bili ti ljudje res pristaši avtonomije, potem bi bili gradili dalje in izgradili iz kranjske dežele avtonomije slovensko avtonomijo, obsegajočo vse naše osvobodjene pokrajine. Po občinah so postavljali poljubno gerente, ako jim kje kak župan ni bil všeč. Tako so se zaletavali v občinsko avtonomijo, brez katere si ni mogoče misliti prave velike ljudske avtonomije. Hitro so se postavili proti ljudski volji in svobodi.

Temelje avtonomije je razdiral v usurpatorični narodni vladi predvsem dr. Brejc, človek, ki ni imel nobenega ljudskega mandata pa je igral v vladi prvo vlogo. V treh ministrstvih je bila zastopana SLS. V prvem ministrstvu je bil načelnik klerikalne stranke podpredsednik centralne vlade. Takrat se je utrieval centralizem in klerikalni vo-

ditelj si krepko pomagali. Dr. Korošec je podpisal proklamacijo z dne 7. januarja 1919., v kateri se proglasa ujedinenje in se podajajo smernice za bodočo ureditev državnega življenja. Te smernice odgovarjajo duhu sledeče vidovdanske ustave. V proklamaciji je govora le o enem narodu, o enem parlamentu o kaki avtonomni zakonodaji pa ni nobene besede. Takoj na drugem mestu za kraljem in na proklamaciji podpisani dr. Korošec, »podpredsednik ministrskega sveta«. Tak centralist je bil dr. Korošec, oni Korošec, ki se sedaj po shodih davi za avtonomijo. SLS pomeni Stranko Ljudskih Slepcev, in grdi, nesramni sleparji slovenskega ljudstva so oni ljudje, ki begajo danes svoje pristaše po naši domovini z avtonomijo, obljublajoč, da pričarajo z njo raj iz nebes v Slovenijo. Vsled tega si nesrečni zapejani in nahujskani klerikalni del našega naroda predstavlja, da se bosta cedila med in mleko po Sloveniji, ako prisije Koroščeva avtonomija: davkov bo zelo malo ali nič, sicer pa vsega v izobilju, v udobnosti in razkošju bodo živeli Slovenci, ločeni, čisto zase. To bo lepo. Tako nekako je razpoloženje v nezavedni klerikalni masi, kakor v Radičevi. Tudi Radičev prevarani kmet misli, da bo v »republiku« malo delal, davkov sploh ne bo treba plačevati, v nedeljo pa bo plesal kolo. Skandal za Slovence in Hrvate, da imamo še toliko neukega ljudstva. »Za sto let smo naprejši!«

Mi ne sovražimo po klerikalnih na kriva pota zavedenega kmeta, ampak žal nam je zanj. Zato pa si morajo vsi po resničnem napredku med nami stremeti življenju postaviti nalogo neizprosne boja proti klerikalizmu in ta boj se mora izvajati brez vsakega obzira. Klerikalizem mora propasti v našem ljudstvu. Po volitvah na vstrajno delo proti SLS! Z avtonomijo teče vspremdno hujškanje proti Srbom. Najprej znežje je to hujškanje podlo je to zabavljanje, vrši pa se sistematično po raznih »prosvetnih« in orlovskih društvih, katerim pomaga po svoje klerikalno časopisje. Klerikalec v mestu in na deželi kaže ob vsaki priliki svoje skrajno sovraštvo proti Srbom, zaničljivo govori o njih in zametuje jih z »opankarji«, ako že ne govori o »svinjah«. Tako je! Tako pa ne sme več biti.

Avtonomaški sleparji in hujškači morajo dobiti za svoje zločine zasluženo plačilo. Naša doba zahteva dela za utrditev države in zadovoljitev prebivalstva. Toliko pri nas, kakor pri Hrvatih in Srbih. Vsi oni, ki so za tako poštono delo, se morajo strniti in stopiti skupno na plan proti klerikalcem in sličnim razdiračem, da preneha beganje ljudstva s strani onih, ki se ravnajo dosledno po geslu »Kakor kaže!«. Včeraj centralist, danes avtonomist. Ako pričakuje svoje gospodstvo od centralizma — živo centralizem in dol z avtonomijo! Ako pričakuje svoje gospodstvo od avtonomije — živel avtonomija in dol s centralizmom! Da ni zavel v Beogradu drug veter, ki je odrinil klerikalce v stran, še danes bi bil Korošec centralist in preklinjal bi avtonomijo, ako bi se kdo oglašil za njo. Tako pa se dere za avtonomijo — sicer pa naj vse hudič vzame, centralizem in avtonomijo, ako ne bomo mi, voditelji SLS, gospodovali v Sloveniji!

Zadnji klerikalni poskusi.

NAŠ ODGOVOR.

Klerikalci besne v divji jezi proti županu dr. Periču. »On je razbil enotno fronto, on je kriv, da ni enotnega nastopa delovnega ljudstva v Ljubljani, on povzroči blamažo dr. Gosarju!« — Pred kratkim še so trdili na debelo, da je dr. Perič »fejst fante, mož, da malo takih da takega župana še ni imela Ljubljana — danes pa isti tako hvalisani Perič ne velja pri klerikalcih nič več. — »Ali je to mož? Ali se tako drži beseda? Kdo ga je spravil na županski stol? Čez leto dni ne bo več župan. Sramota!« »Fejst fante« kar odstavljajo in mečejo v stran. Voditelji pa iščejo njega in »proletarijate«.

Danes zvečer bo shod, na katerem hočejo klerikalci doseči »enotno fronto« proti naprednemu bloku. Dr. Perič in komunistom prigovarjajo, da bo izid na deželi za SLS sijajen — naj se torej temu sijaju pridruži tudi Ljubljana. Dr. Gosar je moderen mož, za klerikalce klerikalec, za komuniste komunist, zato naj bi na današnji shod pridrveli vsi proletarci, nameščenci, uradniki »delovno ljudstvo«, da zmaga misel avtonomije, pravica nad krivico in delo nad kapitalom. Trije govorniki so naznanjeni: Dr. Gosar, Pirc in Kremžar. Prvi je kandidat, drugi njegov namestnik, tretji pa v Ljubljani občinski mož, o katerem misli SLS, da ima največ talenta, da bi pridobil za Gosarja komunistične in socialistične glasove.

Tako bo danes velika vaba proletarijata pod črno zastavo SLS, na dr. Periča pa so že sprožili veliko ofenzivo. Ako se ne uda, ne bo župan in Ljubljani. Klerikalci groze z odporom, ki mora Periča strmoglaviti. Tu se vidi, koliko je tem ljudem v resnici za blagor ljubljanske občine! V tem trenutku se ne da še presoditi, kak uspeh bo imel klerikalni trud s Peričem in komunisti, toda klerikalni voditelji že upajo, da pritegnejo nase mnogo »proletarskih glasov«. Morda zvečer že naznanijo prikrito ali očitno, kakor bo kazalo — enotno fronto.

Klerikalci računajo s tem, da najbrže ostane mnogo naprednih volilcev doma. Kar roke si manajo pri takem pripovedovanju in še dalje volunjo okoli naprednjakov, da bi izvedeli za končno razpoloženje v naprednem bloku, katero si žele tako, da bi triumfirali v Ljubljani oni radi abstinence naprednih volilcev!

Našim naprednim volilcem sporočamo radi tega, da se pohajo klerikalci z vso svojo močjo, da bi dosegli »enotno fronto« proti naprednemu bloku. Morda jo celo dosežejo? Ako jo dosežejo ali pa ne — sveta dolžnost vsa naprednih volilcev je, da gredo na volišče vsi, do zadnjega, ter glasujejo za kandidata Naprednega bloka.

Dne 18. marca mora biti Ljubljana oprana velikoga madeža, ki ga je zadnjič vrgla nanjo »enotna fronta«. Proč z vsemi pomakali! Proč z vsakim obotavljanjem! Napredni volilci naše Ljubljane, vsi na volišče! Dol s klerikalci in njihovimi priveski! Dol s škodljivci in onečaševalci naše prestolice!

Mariborsko pismo.

Maribor, dne 15. marca 1923.

Južna Stafska je bila pri vsakih volitvah tudi pod prejšnjim režimom pokrajna najhujše volilne borbe. Lahko pa trdimo, da slovenski Stafske se ni videl tako ogabne volilne borbe, kakor je sedanja. O tem se lahko prepričajo vsi, ki čitajo mariborske liste. Mi v Mariboru se čudimo ljubljanskim listom, izvemžim onih gotove stranke, da nastopajo v tej volilni borbi dostojno. Kakor je bil običaj pri drugih volitvah. Da je volilna borba pri nas zadnje dni postala odurna, to lahko vidi vsak politik, ko se ozre po mariborskih reklamnih deskah. Vsake vrste blato diči volilne lepke tudi na najbolj obiludnih krajih. Tam kjer ni videti blata, vlisto raztrgane papirne cunj volilnih reklam. Najnovejši trik pa je, da gotove stranke skušajo volilce nasprotnih strank premočiti s tem, da namenoma napačno označijo skrinice nasprotnih strank. To prakticira zlasti SLS. SLS se posebno trudi, da preplavi vse mesto s svojimi lepki z daleč vidnim slovenskim križem. To profanacijo, da se zlorablja križ v strankarsko politično svrhu, obsojajo celo vsi pošteni klerikalci.

Med tem, ko divja po mestih in deželi ogabna volilna borba, se pretežna večina srednjih in nižjih slojev vstavi; uradništvo vedno bolj loteva obup radi neznohni življenjskih razmer. In kdo ve, ako ne bo dala svojemu nezadovoljstvu izraza z abstinenco pri volitvah.

Preveč strank je in do nobene ni pravega zaupanja v širokih plasteh ljudstva. Iz početka so ti krogi kljub demantilom od nasprotnih strani mnogo zaupali v nastop NRS kot pri nas nove stranke. Toda ko je ta stranka pričela preradikalno izrabljati svoj sedani vpliv s precejšnjimi nameščenji in ko je začela deliti svojo milost samo onim, ki so vnaprej prisegali na neno zastavo, je izgnilo zaupanje tudi do te stranke v vrstah onih, ki so brez posebne pri-sege pričakovali odrešenja od te strani. Tudi nasprotniki te stranke so prepričani, da bi bila NRS kot nova stranka vsaj na Stafschem prišla ceneje do boljših uspehov kakor jih bo imela s svojo sedanjo taktiko.

Da je obupen položaj zlasti javnih nameščencev, dosega že svoj vrh, dok-

mentira najbolj dvoje delstev: dvignili so se celo dosedaj najbolj ponižni konceptni uradniki upravne stroke k javnemu protestu, ter se pridružile vsaki tudi najskrajnejši akciji v boju za primerno eksistenco. Še bolj karakteristično je, da so se na volišku ostudne volilne borbe združili južni železničarji vseh si drugače nasprotnih organizacij v enotno fronto, ki priredi jutri zvečer v veliki Götzovi dvorani skupni protestni shod.

Zunaj na deželi je prišlo v zadnjem času do krvavih spopadov med demokrasko in t. zv. Zebotovo črno Orjuno. Iz St. Ija prihaja vest, da so črni Orjunaši težko ranili nekega odvetniškega konceptista iz Maribora. Da drže radi Cirilove tiskarne obdolžene Orjunaše še sedaj v zaporu, ko

je preiskava že zaključena, vzbuja splošno nevoljo. Voditelji so dosegli disciplinarno preiskavo prvotnega preiskovalnega sodnika Kramerja, to je ravno tistega Kramerja, katerega so pred to afero sami glorificirali, ko je še slovel po svojih razsodbah kot kazenski sodnik.

Za soboto večer je bil namenjen izreden koncert, pri katerem bi sodeloval tudi sloveči član ljubljanske opere G. Julij Bettetto. Ta na neprikladen dan določen koncert pa je radi nesoglasja med prireditelji odpovedan.

L. 1919. je bil 17. marca naš črni dan. O. Zebot je preprečen, da bo letošnji 18. marec vsaj v našem okrožju črni dan zmage. To pot je Zebot najbrže uganil resnico.

Zunanji minister dr. Ninčič o političnem položaju države.

OBŠIREN EKSPOZE ZUNANJEGA MINISTRA ZASTOPNIKOM TISKA. — PRIJATELJSKI IN DOBRI ODNOSAJI Z ITALIJO. — ZAŠČITA NAŠIH BRATOV V ITALIJI — POLOŽAJ KOROŠKIH SLOVENCEV. — USODA BOZIDARJA SEVERJA.

— Beograd, 17. marca. (Izv.) Zunanji minister dr. M. Ninčič je sredi ob 18. sprejel v svoji kabinetni pisarni zastopnike beogradskih listov in dopisnike domačih pokrajinskih dnevnikov. V daljši konferenci je zunanji minister podal obširno poročilo o zunanje-političnem položaju naše države in dal nekatera pojasnila v važnih, sedaj aktualnih vprašanjih zunanje politike.

Uvodoma je zunanji minister naglašal in ugotovil, da vlada med našim ljudstvom priprostim narodom veliko zanimanje za zunanje-politične dogodke in da je imel v zadnjem času priliko, kako so ga priprosti ljudje interpellirali glede zunanjih dogodkov, in o stališču naše države. Minister porablja priliko, da sedaj poda zastopnikom javnega mnenja obširna pojasnila o vseh aktualnih zunanje-političnih vprašanjih.

Bistveni in glavni del poročila je bil namenjen reškomu problemu in z njim zvezanimi gospodarskimi, tehničnimi in prometnimi vprašanji. Zunanji minister pa se je tudi z iskrenostjo in odkritosrčnostjo dotaknil vprašanja dobrih in prijateljskih odnosov napram Italiji. Prva faza za vpostavitve dobrih in prijateljskih zvez z Italijo je zaključena. Izpraznitev tretje dalmatinske cone in Sušaka je bila izvršena točno v določenem roku na prijateljski, miren in lep način od strani Italijanov. Se pred izpraznitvijo in za časa izpraznitve so se širile vznemirljive vesti, da Italijani ne bodo izpraznili zasedenih pokrajin, vesti, ki so bile popolnoma neumestne in neutemeljene, ker so Italijani svoje obveznosti izpolnili. Po izpraznitvi smo pričeli razpravljati ostala vprašanja, ki se tičejo ureditve reške države. Vprašanja, ki se sedaj razmatirajo, so težka.

Res je. Zameri se nam, ker se ni v celoti izpraznjeno v sporazumu določeno ozemlje, toda pomisliti je treba, da še niso točno določene meje reški državi, da obstoje v tem oziru sporna vprašanja, kakor so obstojala pri razmejitvi napram Madžarski, Rumunski in napram Italiji. Naše meje napram Reki še niso določene. Te meje se imajo določiti na licu mesta na terenu. Z ozirom na to, ker se ni izvršena razmejitev, obstojajo gotove sporne točke.

Konferenca v Opatiji so ne more zaključiti tekoma enega meseca, ker ima rešiti važna dolžnostna politična vprašanja.

Zunanji minister je nato zelo obširno polemiziral, oziroma grajal metode zagrebškega tiska. Zunanji minister deli zagrebški tisk v tri kategorije: Ena kategorija hrvatskega tiska v Zagrebu očita Beogradu, da izigrava interese hrvatskega in izrablja vsako priliko, da dela težkoče pri rešitvi gotovih zunanje-političnih vprašanj. Treba je naglašati, da mi v zunanji politiki ne poznamo nikakih srbskih, hrvatskih ali slovenskih interesov, nego zasledujemo splošne interese celokupnega našega naroda. Zunanja politika mora voditi račun o celotnih težnjah naroda in vpoštevati narodove najvišjale interese. Zagrebški tisk mora imeti pred očmi, da bo imel hrvatski del naše države največje koristi od sporazuma glede Reke. Naši zunanji politiki, ki odkrito stremi za vzpostavitev dobrih in prijateljskih odnosov z Italijo, ti zagrebški politiki delajo velike težkoče.

Drugi del zagrebškega tiska napada beogradsko vlado in našo zunanjo politiko radi tega, da Beograd ni Hrvatom naklonjen in da nima med Beogradom in Zagrebom nikakih solidarnih interesov. Zelo ironično je dalje govoril zunanji minister o tretji kategoriji zagrebškega tiska, ki sploh ne kaže nikakega razumevanja za zunanjo politiko. Ta tisk danes naglašja, kako je kvarna naša zunanja politika Hrvatski in zameri zunanjemu ministru, ker se nismo zavzeli za to, da bi bili pozvani v paritetno komisijo tudi zastopniki Reke. To smatrajo za izdajstvo hrvatskih interesov! Treba pa je pomisliti, da reška država od nas še ni bila priznana, da sploh še ne obstoja in je bilo torej nemogoče, da bi bili pozvani v kakšno paritetno komisijo zastopniki še ne obstoječe države, katera se ima šele definitivno urediti in organizirati in ka-

teri se imajo šele določiti meje. Nekateri napadajo našo zunanjo politiko radi tega, ker nismo dali rapalske pogodbe registrirati pri Društvu narodov. Tudi to smatrajo za izdajstvo hrvatskih interesov. Zunanji minister je kratko in odločno zavrnil ta očitek s tem, da je vlada dobro in vsestransko premislila položaj in če bi bila dala pogodbo registrirati pri Društvu narodov, bi bila sedaj onemogočena sedanja izpraznitev Sušaka. Vsestransko razmislijanje tega vprašanja je dovelo do tega, da smo pričeli z vpostavitvijo prijateljskih in dobrih odnosov napram Italiji.

Zunanji minister je dalje zelo obširno govoril o naših stikih z Italijo. Mi smatramo, je dejal med drugim, da se morajo tudi vsa vprašanja, ki se sedaj razpravljajo med obema državama, rešiti čimprej in sicer iz dveh razlogov:

1. iz gospodarskih interesov, da nastanejo v našem hrvatskem Primorju normalne razmere in

2. iz politične potrebe, da vsa ta sporna vprašanja z Italijo uredimo na stvaren način, da pride tudi med našo državo in Italijo do popolnoma normalnega stanja.

O vprašanjih, ki se sedaj razpravljajo na konferenci v Opatiji, zunanji minister iz raznih razlogov ni mogel dati popolnoma zadovoljivih informacij. Vlada upošteva resni tisk, toda ona nosi za vsak čin in korak odgovornost. Splošno pa moramo stremeti, da pride med nami in Italijo do najboljših prijateljskih stikov. Sedaj po izpraznitvi zasedenega ozemlja je nastopil moment, da z dobro voljo pokažemo željo skleniti z Italijo prijateljske zveze. Brezdvomno je, da tudi na italijanski strani obstoja enako stremljenje. Mi smo pokazali veliko dobro volje, da vsa sporna vprašanja rešimo na miren in lep način.

Zunanji minister se je dalje dotaknil našega razmerja do sedanjih in prijateljskih držav. Z Rumunski in Češko-slovaško nas veže najiskrenejša prijateljstva. Ta zveza je v vsakem oziru koristna. Mnogo smo pripomogli, da je bila odkrita zarota proti romunskemu kralju.

Zelo zanimiva so bila dalje izvajanja zunanje ministra glede Madžarske. S to sosedo še niso vzpostavljene dobre razmere sosedstva. Zunanji minister pripisuje glavno krivdo, da vlada med nami in Madžarsko napeto razmerje, delovanju in rovarjenju »Društva probujajočih se Madžarov«, tajne organizacije, ki onemogoča vzpostavitev normalnega stanja in deluje z vsemi sredstvi proti dobremu sosedstvu. Gorje je državi, katero vodijo neodgovorni elementi! Delovanje tajne madžarske organizacije bo popreje škodilo Madžarski sami, kakor pa nam.

Dalje je zunanji minister govoril o delovanju makedonske komitske organizacije, ki jo prisposobila madžarski organizaciji. Te makedonske organizacije podpirajo v glavnem politiki in politične stranke ki so krivičljani in so že dvakrat spravili bolgarski narod v vojni z nami. Zunanji minister prizna, da ima ministrski predsednik Stambolijski brezdvomno najboljšo voljo skleniti z nami prijateljstvo in zblizati obadva naroda. Glede konference v Nišu je kratko konstatiral, da je dovela do povoljnih rezultatov. Posvetovanja pa še niso definitivno zaključena. V vsakem slučaju bo glavna borba proti makedonskim komitskim organizacijam. To borbo bo častno izvedla naša vojska kot podpora žandarmeriji in obmejnim stražam.

Glede konvencije o solunskem pristanišču je dr. Ninčič navajal, da si hočemo zavarovati naš izvoz in uvoz. Nikakor nečemo kršiti grške suverenosti. V enakih slučajih bi vsaka druga država privolila v slično konvencijo, kakor jo mi zahtevamo od Grške.

Napram Albaniji so naši odnošaji prijateljski in skreni. Zadnje dneve je naš tisk priobčil nekatere alarmantne vesti, ki nimajo resnega značaja. Popolnoma nalivna je bila vest, da hoče črnogorski princ Mirko zasedati albanski prestol. Princ Mirko je deček, ki še obaja, v. kolo.

VZPOSTAVITEV DIPLOMATIČNIH STIKOV Z RUSIJO.

Ko je zunanji minister dr. Nišič zaključil svoja izvajanja o zunanjepolitičnem položaju, se je razvila živahna konverzacija med zastopniki tiska in in zunanjim ministrom. Nekateri novinarji so stavili zunanjemu ministru razna aktualna vprašanja.

Na vprašanje, zakaj Jugoslavija še ni stopila v diplomatske stike s sovjetsko Rusijo in zakaj nima v Moskvi svoje misije kakor ostale države, je zunanji minister odgovoril:

»Točno je, da smo edina država v Evropi, ki nima diplomatskih stikov z sovjetsko Rusijo. Imel sem priložnost na mednarodnih konferencah, da sem prišel v kontakt s Čičerinom in z oficijelnimi zastopniki sovjetske Rusije. Brez dvoma je, da je koristna vzpostavitev gotovih zvez med našo državo in Rusijo. V Moskvi moramo imeti svojega zastopnika v svrhu zaščite naših interesov.«

USODA BOŽIDARJA SEVERJA.

Dopisnik ljubljanskega »Slovenca« je nato zunanjo ministra interpeliral o usodi prekmurskega Slovenca Božidarja Severja, in v koliko so resnične vesti, da je bil Sever v Budimpešti ubit. Zunanji minister je odgovoril, da so vesti o umoru Severja vzbudile upravičeno pozornost. Zahteval je oficijelne poročila iz Budimpešte, ki do danes še ni došlo. Oficijelno do danes še ni znano, če je bil Sever umorjen. Zunanje ministrstvo pa vodi o vsem tem skrbno račun in bo varovalo pravice Božidarja Severja, kakor vsakega ostalega državljana.

POLOŽAJ PRIMORSKIH SLOVENCEV.

Drugi dopisnik je vprašal zunanjo ministra, kaj namerava naša vlada storiti glede zaščite primorskih Slovencev. Zunanji minister je izjavil, da je položaj primorskih Slovencev mnogo odvisen od nadaljnjega prijateljskega razmerja med obema državama, čim bolj se bodo med obema državama ustalili in razvili prijateljski stiki, tem boljji postane položaj primorskih Slovencev (!). Zunanji minister pa je tudi priznal, da Italije ne veže kot zavezniško državo nikakoli določila o zaščiti manjšin, kakor so jih podpisale nekatere države. Italija ni tangirana v teh določbah.

VPRAŠANJE KOROSKIH SLOVENCEV.

Vaš dopisnik je končno stavil zunanjo ministru vprašanje o zaščiti kulturnih političnih in šolskih pravic koroskih Slovencev. Vaš dopisnik je zunanjo ministru omenil, da celokupni slovenski tisk absolutno ni bil zadovoljen z rezultati beogradskih konferenc s avstrijskim kancelarjem dr. Seipmom.

Zunanji minister je nato odgovoril: »O vprašanju koroskih Slovencev je bilo mnogo govora. Pri tej priliki sem jaz naglašal, da 70.000 Slovencev v Avstriji ima samo eno šolo, dočim ima 40.000 Nemcev pri nas ne samo osnovne šole, marveč tudi srednje šole. In da tako razmerje ne more dolgo trajati. Mi računamo, da bodo merodajni avstrijski krogi znali rešiti to vprašanje, da se med obema državama upostavi dobri odnos.«

DELOVNI PROGRAM PARITETNE KOMISIJE.

— Beograd, 17. marca. (Izv.) O delovnem programu paritete komisije je sedaj po zanesljivih informacijah našega dopisnika gotovo, da je santmargheritska konvencija ta program skicirala tako-le:

1. izpraznitev Sušaka in tretje dalmatinske cone,
 2. razmeitev med Reko in Jugoslavijo,
 3. upostavitve medsebojnega prometa
 4. ureditev pristanišč in postajno-železniške službe,
 5. sistemizacija reške države.
- To znači, da je imela Italija najprej izprazniti vse naše državi priznane ozemlje. Da naša država ne privoli, da se popreje reši vprašanje železniškega prometa in šele pozneje izprazniti Baroš in Delta, je edino uspešno sredstvo, s katerim more naša delegacija operirati proti italijanskim zahtevam in intencijam.

— Opatija, 16. marca. (Izv.) Današnje dopoldanske seje so se udeležili vsi člani paritetne komisije. Našemu delegatu dr. Silovcu in generalnemu tajniku senatorju Casatiiju je poverjena naloga, da se sestane s strokovnjaki, ki so razpravljali vprašanje prometa s Kastvom in da predložita komisiji končno poročilo ter končne predloge. Stedila je v zelo prijateljskem tonu debata o splošnem položaju na Reki. Ta debata se bo nadaljevala.

SKRINJICA NAPREDNEGA BLOKA JE ČETRTO!

18. MARCA VSI NA VOLIŠČE!

Somišljenikom širom Slovenije.

Vse somišljenike nujno prosimo, da nam o izidu volitev v narodno skupščino v nedeljo brzojavno ali telefonično sporočijo izid volitev v vsaki posamni občini. Brzojavna poročila naj naslovijo na uredništvo »Slovenskega Naroda«, pri telefonskih poročilih pa naj pokličejo interurban št. 34. Za telefonska poročila ni treba plačati nobenih pristojbin, ker se lahko razgovor vrši na naš račun, brzojavni stroški pa se nam naj sporočijo po dopisnici, na kar jih takoj poravnamo.

Vse naše somišljenike nujno prosimo, da ustrežljivo zanesljivo temu našemu pozivu. — Uredništvo »Sl. Naroda«.

A. M. R. M.

»Echo de Paris« priobčuje zanimiv dokument, ki izkazuje od novega mednarodnega društva A. M. R. M. (l'association mondiale des reparations mutuelles). Mer mesta Lorient je dobil iz Heidelberga dve pismi s podpisom: »Petnaest. Predsednik svetovnega društva medsebojnih reparacij.« Pismi se glasi: A. M. R. M. zahteva, da se preklicajo »versailleske norčevanje«. A. M. R. M. je društvo inteligence in ljudi zdrave pameti, ki obsega 17 evropskih narodov in ga podpira 12 neevropskih narodov. Društvo ne služi nobeni vladi in nobeni politični ali verski stranki. A. M. R. M. ima edini namen: storiti konec nesreče in uničevanja Evrope potom »versailleskega norčevanja«, ime, -ki ga bo po pravici nosila v zgodovini versailleske pogodbe. A. M. R. M. (nad 1 milijon aktivnih članov) ima strogo vojaško organizacijo, skovano z drakonsko disciplino, ki izključuje vsak oseben, politični ali materialni vpliv in se bo z vsemi sredstvi borilo proti težnjam militaristov, imperalistov in kapitalistov, ki hočejo podjarmiti druge narode. Sklenilo je poslati svojo vojsko najprej proti francosko - belgijski zločinski posurovelosti, ki grozi strmoglaviti novo Evropo v vojni požar. Vladi Francije in Belgije se hočeta z ignoriranjem izogniti ultimatumu A. M. R. M., ki je bil poslan njihovim zastopnikom 15. januarja 1923. leta in čigar rok poteka 14. februarja o polnoči. A. M. R. M., ki ni dobilo odgovora na svoj ultimatum, objavlja danes, 15. februarja vojno Franciji in Belgiji. Društvo se sramuje jemati za vzgled protizakonito in sramotno postopanje francoske in belgijske vlade proti neoboroženemu in brez zaščitenemu nemškemu prebivalstvu. Prepričano v premoči svoje armade in svojega orožja, pred katerim je francoska vojska samo otroška igračka, društvo odkrito objavlja ne samo program sovražnega delovanja proti neprijatelju, marveč tudi načine in sredstva za borbo, utemeljena na najnovejših iznajdbah sodobne znanosti in tehnike, da bi bila dana prebivalstvu Francije in Belgije možnost, preprečiti pogubo milijonov ljudi, žensk in otrok, ki bodo plačali za življenjem posurovele zločine svojih vlad. Načrt delovanja: 1. Okužiti jug, vzhod in sever Francije in Belgije s pomočjo mikrobov kolere, kuge in drugih nalezljivih bolezni (nato sledi naštevane 36 mest Francije in Belgije, ki bodo okužena v prvi vrsti); 2. uničiti zemljedelstvo potom okužene živine; 3. uničiti gozdnove, nibe in pašnike s pomočjo kemičnih sredstev, ki se bodo neslišno metala iz aeroplanov; 4. sistematično uničevanje vseh mostov in glavnih železniških prog; 5. nasilno ponizanje kurza francoskih in belgijskih frankov s pomočjo bank in bankejev, članov organizacije A. M. R. M.; 6. uničenje (v vseh svetovnih pristaniščih) francoskih in belgijskih ladij s pomočjo v blago položenih kemičnih sestavin, ki povzročajo sistematične eksplozije ob določenem času. A. M. R. M. stopi v stik s celim svetom z današnjim dnevom. — Frankfurt na Majnu, 15. februarja. — Ultimatum A. M. R. M. Kopija teksta, ki je bil poslan Franciji in zaveznikom: Svetovno društvo medsebojnih reparacij predlaga Franciji in njenim zaveznikom nastopni ultimatum: 1. priznanje preklicane versailleske pogodbe, prekršene z nezakonito okupacijo Porurja; 2. uradni proglas o anulaciji versailleske pogodbe; 3. sklop novega delitvenega miru na temelju 14. točk Wilsona, ki ga mora pripraviti posebna komisija, sestavljena iz 12 zastopnikov zavezniških in 12 zastopnikov bivših centralnih držav in 12 zastopnikov nevtralnih držav; 4. ostavka sedanje francoske vlade in sodno postopanje proti njenim članom za veleizdajo; 5. takojšnja izpraznitev nemškega ozemlja, vseh Elzaško, ne izvzemši Lotarinško in vsega ozemlja bivših centralnih držav, ki so jih zasedle okupacijske čete zaveznikov; 6. takojšnja odstranitev vseh črnih in drugih kolonijalnih čet iz Evrope; 7. priznanje principa: Evropa za Evropejce; 8. sklicanje zastopnikov vseh evropskih držav na mirovno konferenco v Haagu, kjer bo v njihovi navzočnosti prečistana in podpisana definitivna mirovna pogodba. Rok tega ultimatumu poteka 14. februarja o polnoči. Če Francija in njeni zavezniki ne sprejmejo tega ultimatumu, jim napove A. M. R. M. vojno. — Wiesbaden 15. T.

Telefonska in brzojavna poročila

Delo paritetne komisije se nadaljuje.

— Opatija, 16. marca. (Izv.) Včeraj je bila pozornost vse Opatije osredotočena na povratek jugoslovenskega delegata dr. Rybafa. Takoj, ko je prisel semkaj, je imel pogovor s svojimi kolegi, nato pa je govoril dalje časa s senatorjem Quartierjem, kateri je pogovor z Rybafem nemudoma sporočil drugim članom italijanske delegacije. Sela je bila sklicana na 18. uro. Novinarji so hoteli da bi izvedeli od dr. Rybafa kaj posebnega, ali povedal jim je le to, da so bila razna poročila iz jugoslovenskih listih o njegovem posetu v Beogradu in o njegovih pogovorih z novinarji precej netočna. O bistvu vprašanji ki jih ima rešiti komisija, ni govoril podrobno z nikomur. Italijani imajo vtisk, da se jugoslovenska delegacija ne odrekla kriteriju, izraženemu v prvih sejah komisije. Tako še vedno ni vzpostavljen železniški promet, ker Delta in Baroš še nista izpraznjena. Železniški promet se obnovi potem, ko se rešijo vsi reški problemi. Italijani čutijo vpliv hrvaškega in slovenskega časopisa, katero zahteva odločno izpraznitev Baroš in Delte. Posebno jih vznemirja stališče Sušaka in vsega Primorja, ki odločno zahteva omejenjo izpraznitev in se z vso silo brani ustanovitvi konsorcija, kakor ga predlagajo Italijani. Te dni so predstavniki mesta Sušaka in vseh društev sklenili ostro resolucijo proti konsorciju, ki so jo poslali v Beograd. Komunique o seli je zelo kratek in poroča le o sprejetih določbah glede prometa okoli Kastva in med Sušakom in Reko. Italijanska delegacija je znova pritiskala, da bi se vzpostavil železniški promet, ali dr. Rybaf je povedal, da ga ne bo, z že znano motivacijo.

VPRAŠANJE KONDOMINIJA NA REKI.

— Rim, 17. marca. (Izv.) »Tribuna« trdi, da je paritetna komisija na četrtkovni seji v Opatiji začela razpravljati o pristaniškem in železniškem problemu, ki je v zvezi z rešitvijo vprašanja kondominija na Reki. To vprašanje skuša jugoslovenska delegacija odgoditi za toliko časa, da bo bodo volitve v Jugoslaviji končane.

Črnogorska kraljica Milena umrla.

— Kap d' Antibes, 16. marca. (Havas.) Črnogorska kraljica Milena je umrla.

— Rim, 16. marca. (Izv.) Črnogorska kraljica je po poročilih iz Nizze danes po polnoči umrla v Kapu Antibusu. Italijanska kraljica Helena je prispela nekaj ur pred smrtjo svoje matere. Na italijanskem dvoru je odločno žalovanje. Poroča kraljičine Jolande se odzodi. Dan poizbeja se ni točno določil. Kakor javljajo listi, pokopljeno kraljico Mileno v San Remu, kjer počiva njen soprog, bivši črnogorski kralj Nikola.

— Sušak, 17. marca. (Izv.) V znak žalosti povodom smrti črnogorske kraljice Milene so izobešene državne zastave na pol droga.

VELIKANSKE POVODNJI V VOJVODINI ČLOVEŠKE ŽRTVE.

— Dunaj, 17. marca. (Izv.) Po poročilih iz Budimpešte in Beograda je nastala katastrofalna povodnja v Vojvodini. Več vasi je pod vodo.

— Novi Sad, 17. marca. (Izv.) Donava je pri Novem Sadu preokročila bregove in poplavlila vso ravan. Mesto je pod vodo, 20 hiš se je podrlo, več oseb je utonilo.

Poleg Južne Srbije in Bosne, kjer je povodenj povzročila ogromno škodo, prihajajo tudi iz Vojvodine poročila o katastrofalnem položaju. V Novem Sadu je voda podrla 5 hiš, mnogo hiš je razrušenih tudi v Senti, Somboru in Subotici. Nekateri vasi v okolici so popolnoma preplavljene. V Banatu je uničeno mnogo goveje živine. Po zadnjih poročilih je povodenj v zgornjem delu Donave začela prijetati, v Jugoslaviji pa še vedno narašča. Vodometri kažejo: pri Bogovinju in Zemunu 502 cm, pri Smederevu 650 cm. Sava je dosegla pri Brodu 690 cm pri Mitrovici 563, pri Beogradu stoji še na 445 cm.

KRALJEVO ODLIKOVANJE PREDSEDNIKA ČESKEGA PARLAMENTA.

— Praga, 15. marca. (Izv.) Naš poslanik Branko Lazarevič je danes v spremstvu vojnega atašaja, generalnega konzula in referenta za tisk obiskal predsednika českega parlamenta Tomaška in predsednika senata Praška ter jima izročil odlikovanje Sv. Save. Ob tej priliki je poslanik Lazarevič povdarjal važnost in pomen tega visokega odlikovanja, ki naj bo viden znak spoštovanja velikih prijateljev v čehoslovaškem narodu. Oba odlikovanca Tomašek in Prašek sta prosila, da se Njeg. Vel. kralju Aleksandru izreče zahvala za odlikovanje in omenila, da v tem odlikovanju ne vidita nagrade osebnosti, nego nagrado za njihovo delo, ki je bila za iskren in bratski sporazum obeh narodov.

ZA ODPUŠČENE PULJSKE DELAVCE.

— Beograd, 17. marca. (Izv.) Naša vlada je dobila te dni prošnjo jugoslovenskih delavcev iz Pule, da bi dobili kak posel v Jugoslaviji, ker so bili iz puljskega arzenala odpuščeni. Beogradske kroge je prevzelo ogorčenje radi neusmiljenega postopanja italijanskih oblasti z jugoslovenskimi delavci. Zahteva se, da naša vlada odgovori

na nečloveško postopanje italijanske vlade z odpustom vseh italijanskih delavcev, ki se nahajajo na našem teritoriju in katerih je okoli 20.000

POSREDOVALNI POSKUSI ZA SPORAZUM MED NEMČIJO IN FRANCIJO.

POSREDOVALNI POSKUSI ZA SPORAZUM MED FRANCIJO IN NEMČIJO.

— Berlin, 16. marca. (Izvirno.) Nemška državna vlada je faktično storila poskuse, da pride do kakega sporazuma med Nemčijo in Francijo. Znano je dejstvo, da neka privatna oseba iz nemških gospodarskih krogov sondira razpoložljivost v Parizu na željo nemške vlade. Nemčija bi bila pripravljena skleniti s Francijo mirovno garancijsko pogodbo, ki bi se lahko tudi raztegnila na Orient. Na ta način upa Nemčija, da pride do končne rešitve reparacijskega problema.

— Berlin, 16. marca. (Izvir.) Na konferenci z voditelji nemških strank sta državni kancelar dr. Cuno in zunanji minister dr. Rosenberg dala zaupna pooblastila o zunanjepolitičnem položaju Nemčije. Omenila sta med drugim tudi, da je lahko upati na intervencijo od strani nevtralne države. Pozitivni rezultati glede te intervencije pa še niso dospeli.

— Pariz, 16. marca. (Izvir.) Politični krogi razmatirajo vprašanje sporazuma z Nemčijo. Prvi korak za ta sporazum pa bi morala dati Nemčija. V Parizu pričakujejo, da se Nemčija posluži direktne intervencije.

— Pariz, 16. marca. (Wolff.) Francoski uradni krogi ne upajo niti na angleško posredovanje niti na soglasje Nemčije glede pogajanj. Ministrski predsednik Poincaré je izredno svaril zastopnike listov pred temi vestmi s pripombo, da konec ruhrske akcije ni še tako blizu. Pri tej priliki je ponovno naglašal, da bi Francija odločno odklonila vsak poskus gled posredovanja, kajti samo nemški predlogi bi lahko služili kot povod za pogajanja. Po francoskem naziranjju ima Nemčija proste roke glede predlogov obeh okupacijskima silama ali pa vsem zaveznikom, t. j. reparacijski komisiji.

— Berlin, 16. marca. Kot dodatek k včerajšnjim vestem o nemškem prizadevanju glede intervencije »B. Z. A. M.« na temelju informacije na merodajnem mestu ugotavljajo, da Nemčija ni storila nobene uradne ali privatne demarše niti v Londonu niti kje drugje. Neresnične so tudi pariske vesti, češ da je Nemčija poslala v to svrhu pooblaščenca v Švico in Čehoslovaško.

— London, 16. marca. (K. B.) Nota Reuterjevega urada konstatira, da so vesti o predložitvi intervencije za sporazum med Nemčijo in Francijo popolnoma neosnovane. Reuter ponavlja, da mora Nemčija popreje pri Franciji in Belgiji storiti potrebne korake.

MOŽNOST POSREDOVANJA. ANGLIJA NASVETUJE DIREKTNO POGAJANJA.

— Pariz, 16. marca. (Izvirno.) »Agence Havas« poroča iz Londona, da je angleška vlada pripravljena ob prvi priliki izjaviti, da noče služiti za posredovalko med Francijo in Belgijo in Nemčijo. Vlada sodi, da je dolžnost Nemčije same, da sestavi tak reparacijski načrt, da zadovolji Francijo in Belgijo. Ako bi Nemci naprosili Anglijo, da naj opozori Francoze na kako umerjenost in njihovo korist glede pogajanj, bi angleška vlada Nemcem povedala naravnost, da naj svoj načrt in svoje žele sprejmejo direktno francoski in belgijski vladi in ne iščejo zaslonbe drugje. Lahko pa Nemčija tudi svobodno publicira pogoje svojega načrta.

NEMČIJA NAPROSILA PAŠICA ZA INTERVENCIJO?

— London, 17. marca. (Izv.) »Daily Telegraph« javlja iz Beograda, da je Nemčija naprosila ministrskega predsednika Pašica za intervencijo v ruhrskem problemu. Ministrski predsednik je odklonil intervencijo iz razloga, da mu je razpoloženo v Parizu prav dobro znano.

ANGESKO DELAVSTVO IN RUHRSKI PROBLEM.

— London, 16. marca. (Reuter.) Delegacija parlamentarne delavske stranke, ki odputuje v Poruhrje, da prouči položaj na licu mesta, bo obstojala iz Admasova, Buxtona in Shawa ter generala Thomsona kot svetovalca.

IZGON NEMCEV IZ ČEŠKOSLOVAŠKE.

— Moravsko Ostrava, 17. marca. (Izv.) Politične oblasti so ukazale vsem v moravskoostrovskem revirju zaposlenim nemškim državljanom tako inženirjem kakor tudi uradnikom, da morajo tekom treh dni zapustiti čehoslovaško ozemlje, ker jih smatrajo kot nadležne tujece.

PAPEŽEV DAR REVEŽEM V PORUHRJU

— Berlin, 16. marca. (Izvir.) Papež je določil za reveže na poruhrskem ozemlju dar 500.000 lir.

ITALIJANSKI MINISTRSKI SVET.

Železnice in brzojave izročijo privatnim podjetnikom. — Odrredba za skladišča v Trstu. Prihranki v proračunu.

— Rim, 16. marca. (Izvir.) Včerajšnji ministrski svet je po dolgi razpravi sklenil da se državne železnice izročijo privatni industriji. Glede oseba se daje novemu podjetniku polna razpoložna svoboda. Nadalje je sklenil ministrski svet, da izroče privatni industriji tudi državne brzojavne proge. Na predlog ministra za javna dela se je odobril načrt za preureditev in olajšavo pomorskih skladišč v Trstu; da se pospeši železniški promet s Trstom.

Vlada naznanja, da računa s prihrankom 411 milijonov v vodstvu svojega notranjega in finančnega ministrstva.

BUDDHA

AKO PIJEŠ BUDDHA ČAJ

ŽIVIAŠ ŽE NA ZEMLJI RAJ

TRADE MARK

Gospodarstvo.

—g Novosadska blagovna borza 16. marca. Novi sad, 16. marca: Notirajo v dinarjih: Bačka pšenica 450, banatska 455, bački ječmen 315, bački oves 290, bačka kuruza za maj 262,50, za april dupl. kasa 275, nova 250, kuruza ab Subotica dupl. kasa 310, za april 255—257,50, pšenična moka »0« 650, »7« 461,50, otrobi v vrečah od lute 165. Tendence neizpremenjena.

—g Zagrebški trg. Zagreb, 16. marca. Cene v dinarjih postavno bačka, odnosno vojvodinska postaja notirajo: Pšenica (76—77 kg) 445—455, rumena kuruza 255—275, nova umetna sušena 295—300, rz (71—74 kg) 350—380, ječmen za pivovarstvo 330—380, za krmo 310—330, oves 295—470, pšani fižel 450, bel 450—470, za krmo 225—250, drobni otrobi 160—180, debeli 225—250. Tendence neizpremenjena.

—g Beogradski blagovna borza 16. marca. Beograd, 16. marca. Notirajo: Nova začasna suha koruza, pariteta Smederevo Iskanje 275, ponudba 280, nova začasna suha kuruza, franko Beograd ponudba 275, beli rešetani fižel, franko Beograd Iskanje 415.

—g Avstrijska zlata pariteta. Dunaj, 16. marca. (K. B.) Zlata pariteta od 19. do 25. marca znaša 14.500 kron.

—g Uplatna namnine za dodajena mesta na II. salmu Uzoraka od 22. aprila do 1. maja »g. Upozorilo se svi interesi, koit su primili legitimacije, a ujedno i potvrde o dodajenim mestu, da po § 3. al. 5. salamskog reda, najkasnije 14 dana po primitku uplate cijelu namninu.

—g Lesna trgovina v Nemški Avstriji zadnje čase, kakor povzemamo iz raznih poročil, trpi vsled naraščanja cen in pomanjkanja denarja. Eksport malodane miruje. Nemčija ne kupuje. Tudi v Švico in Italijo se ne izvažajo znatnejših množin.

—g Budgetna debata v nemško-avstrijskem finančnem odseku, ki se je vršila ta teden na Dunaju, je podala marsikaj zanimivega. Državne ali zvezne železnice, ki se imajo baš sedaj reformirati v smislu sklicane ekspertize, naj glasom preliminarja vržejo 214 milijard na mesec. In to vključbo popuščanju avstrijske industrije in slabim posledicam znanih tarifnih poviškov v minulni jeseni. Monopol tobaka, ki se ga na leto speča v bruto-znesku 2367 milijard, se ima sicer boriti s hudo konkurenco iz Nemčije, odkoder se vtiho-tpalja izredno veliko teža cenejšega blaga, ki se je pa v zadnjem času podražilo. Po drugi strani se vedno bolj občuti pojemanje nakupa, ker so tobak dražji, konzumentje pa se imajo boriti z vedno večjimi življenjskimi težavami vzpričo premanjnih dohodkov vsled pomanjkanja ali skrajnjega dela. Direktni in indirektni davki se plačujejo kolikor toliko redno in jih bo tudi letos občinstvo preneslo in vplačalo. Denarnih sredstev ne manjka. Saj je bilo v mesecu februarju t. l. vloženih v hranilnice itd. nič manj nego 1.20 milijard, kar dokazuje zopetni krepki pojav splošnega smisla za hranjenje, 22 stediteljnost. Le-ta se vrača med ljudstvo, ki dobiva zopet vsaj delno zaupanje v lastno valuto, dasi država sama baš sedaj namerava ustanoviti radiotelegrafično postajo na Dunaju s posebnim akcijskim kapitalom — v tuji valuti.

—g Avstrijski davek na poslovni promet. V Avstriji se uvede na brže že z dnem 1. aprila t. l. davek na poslovni promet, ki pride za nas toliko v poštev, da določa davčno dolžnost z malimi izjemami tudi za uvoz. Izvoz iz Avstrije bo prost davka na poslovni promet, ravnotako tudi tranzitni promet, dočim so za oplenitilni promet predvidena nekatera izjemna določila. Avstrijski načrt se v tem oziru bistveno razlikuje od našega zakona o davku na poslovni promet, kajti po našem zakonu se uvoz in izvoz ne smatra za davku zavezan promet. Razlika je tudi v izmeri davka, ki se pobira pri nas v vsakem primeru z 1% jočim se namerava v Avstrijii pobirati za luksuzno blago pri prehodu v konzum poleg 1% davka, ki se s 1. januarjem 1924. poviša na 2%, še posebej 12% davka.

—g Kanadska narodna razstava. Kakor vsako leto, se bo vršila tudi letos meseca septembra v Torontu kanadska narodna razstava. Naša država bo imela na razstavi poseben mali oddelek, kjer bodo razstavljeni naši domači izdelki, kakor: preproge, čipke, prstena posoda, slive itd. Naš konzulat v Montrealu vabi, da se vpošlejo na razstavo vzorci, slike, dopisi z natančnimi podatki v angleškem in francoskem jeziku, kar bi moglo opozoriti inostrance na našo produkcijo ter privabiti kupce.

—g Razmeitev na madžarski mefi. Komisija za določitev meje med Jugoslavijo in Madžarsko je v Segedinu dokončala svoje delo. Del šumskega teritorija okoli Kores je dodeljen naši državi. Razmejitve v Medimurju in v Sloveniji še ni dovršena. Zgodí pa se to do konca maja.

—g Brezžični brzojav na dunajskem velesejmu. Na dunajskem velesejmu se uvede brezžični brzojav, ki bo prinašal poselnikom na novejša kupčiska in borzna poročila iz Curliha, Londona, Pariza, Rima, Berlina, Varšave, Budimpešte, Beograda, Zagreba, Prage in Sofije.

—g Boj za albanski petrolej. V Rimu izdelujejo načrt, ki ga predložijo albanski vladi glede izkoriščanja petroleja na albanskem teritoriju. Albanski vladi je sicer podala ponudbo že Anglija, toda Italijani skušajo Anglijo odriniti od Albanije, da bi prišli na to oni sami do izkoriščanja albanskih petrolejskih vrelcev. Tako se bo vršil v kratkem boj med angleško in italijansko ponudbo. Ugodno bo rešena najbrže prva.

Kje volimo?

I. volišče: Mestni dom.

Ambrožev trg, Barvarska steza, Ciril Metodova ulica, Delarska ulica, Domo-branska cesta, Kapiteljska ulica, Cesta na Kodeljevo, Mesarska c., Voj. Mišiča c., Ozka cesta, Poljanska c., Poljanski nasip, Stara pravda, Strossmayerjeva ul., Dr. Valentin Zarnikova ulica, Zrinskega cesta, Živinozdravniška ulica, Baraka na Ambroževem trgu, Baraka pri klavnicah, Baraka na Poljanski cesti 13.

II. volišče: Magistrat.

Cankarjevo nabrežje, Za gradom št. 9 in 11, Grajska planota (Ljubljanski grad), Sv. Jakob nabrežje št. 17, Klučavničarska ulica, Kopitarjeva ulica, Krekov trg, Krojaška ulica, Lingarjeva ulica, Lončarska steza, Mestni trg, Pogačarjev trg, Ribja ulica, Semeniška ulica, Stari trg do št. 19, Na stolbi, Streljska ulica, Stritarjeva ulica, Strni pot, Pred škofijo, Šolski dvored, Studentovska ulica, Pod trančo, Vodna steza, Vodnikov trg, Baraka na Cankarjevem nabrežju.

III. volišče (A—L) in III.a volišče (M—Z) Šentjakobska šola.

Sv. Florijana ulica, Ulica na grad, Za gradom št. 1, 3, in 4, Gruberjevo nabrežje, Hrenova ulica, Sv. Jakoba trg, Sv. Jakoba nabrežje št. 39 in 41, Karlovška cesta, Mesarska ulica, Osoina pot, Privoz, Na prulah, Pred prulami, Reber, Rožna ulica, Sodarska steza, Sredina, Stari trg št. 20 do konca, Tesarska ulica, Trubarjeva ulica, Vožarski pot, Zatiška ulica, Zvezdarska ulica, Zvonarska ulica, Zabajak, Baraka na prulah.

IV. volišče (A—L) in IV.a volišče (M—Z) Šola na Colzovi cesti

Pri prvi, Cerkvena ulica, Cesta dveh cesarjev, Colzova cesta, Mala šolnarska ulica, Velika šolnarska ulica, Emonska cesta, Gradaška ul., Jeranova ul., Karunova ul., Kladezna, Kolesarska ul., Konjušna ul., Pred konjušnico, Kopaljska ulica, Krakovska ulica, Krakovski nasip, Cesta v mestni log, Cesta na loko, Na Mirju, Na Mivki, Opekarjska cesta, Pasji brod, Pot na Rakovo jelšo, Razpotna ulica, Veliki štraton, Stranska pot, Trnovska ulica, Trnovski pristan, Vogelnja ulica, Vrtna ulica, Zelena pot, Zeljarska ulica.

V. volišče (A—L) in V.a volišče (M—Z) Obrtna šola.

Aškerčeva cesta, Na bičevju, Bleiweisova cesta št. 4, Breg, Čevljarska ulica, Dvorni trg, Glinška ulica, Gorupova ulica, Gosposka ulica, Gradišče št. 12, 14, 15 in 17, Simon Gregorčičeva ulica št. 3 in 11, Hilerjeva ulica št. 3, 5, 7, Pred igriščem, Igriška ulica št. 10 in 11, Jurčičev trg, Kongresni trg št. 11, Križevniška ulica, Lepi pot, Marmontova ulica, Rimska cesta, Salendrova ulica, Tobačna ulica, Tržaska cesta, Turjaški trg, Valvazorjev trg, Vegova ulica št. 7, 10 in 12, Zadravna ulica, Židovska steza, Židovska ulica, Baraka ob Aškerčevi cesti, Baraka ob Bleiweisovi cesti št. 6.

VI. volišče: Realka.

Aleksandrova cesta št. 1, 3, 5, 7, 9, 11, 13, 15 in 17, Beethovnova ulica brez št. 15 in 16, Bleiweisova cesta brez št. 4 in 32, Erjavčeva cesta, Gledališka stolba, Gledališka ulica št. 1, 2 in 4, Gradišče št. 1, 2, 3, 4, 5, 7, 8 (10), 9, 11 in 13, S. Gregorčičeva ulica št. 4, 16 in 18, Hilerjeva ulica št. 2, 4, 6, 8, 10 in 12, Igriška ulica št. 6, Knafljeva ulica, Kongresni trg brez št. 11, Levstikova ulica, Marjin trg št. 1, 2 in 3, Muzejski trg, Nunska ulica, Prešernova ulica št. 1, 3, 5, 7, 9 in 11, Cesta na Rožnik, Pot v Rožno dolino, Soteska, Selenburgova ulica, Subičeva ulica, Vegova ulica št. 2, 4, 6 in 8, Vrtača, Wolfova ulica, Zagata, Večna pot.

VII. volišče: Gimnazija v Tomanov ulici.

Aleksandrova cesta št. 10, 16, 20, 22, 24 in 26, Beethovnova ulica št. 15 in 16, Za Bežigradom, Bleiweisova cesta št. 32, Dunajska cesta, leva stran, Gajeva ulica, Gledališka ulica št. 7 in 10, Cesta na gorensko železnico, Gosposvetska cesta, Hranilnišna cesta, Kolizejska ulica, Krsnikova ulica, Tomanova ulica, Pod turnom, Vodovodna cesta št. 1, 24, 26 in 28, Barake ob Dunajski cesti, Barake ob velesenišču.

VIII. volišče: Justična palača.

Cigaletova ulica, Dalmatinova ulica, Dovožna cesta, Dunajska cesta — desna stran, Franciškanska ulica, Kolodvorska ulica — leva stran, Linhartova ulica, Marjin trg št. 4, Miklošičeva cesta, Obrežna steza, Sv. Petra cesta do št. 12, Sv. Petra nasip do št. 11, Pokopaljska cesta, Pražakova ulica, Prešernova ulica — desna stran, Sodna ulica, Jančev Trdinova ulica, Baraka ob Dovožni cesti, Baraka ob predlinici.

IX. volišče: Učiteljska.

Čopova cesta, Cesta na južno železnico, Kolodvorska ulica — desna stran, Komenskega ulica, Karel Kotnikova ulica, Sv. Petra cesta št. 12 do 48 na desni ter do št. 13 do 55 na levi strani, Sv. Petra nasip do št. 13 do 47, Prečna ulica, Resljeva cesta, Slomškova ulica, Barake ob Resljevi cesti, Vagoni na kolodvoru.

X. volišče: Šola na Ledini.

Ahačjeva cesta — leva stran, Na Friškovicu, Hrvatski trg, Ilirska ulica, Metelkova ulica, Sv. Petra cesta do št. 50, ozioroma 55 do konca, Sv. Petra nasip do št. 49 do konca, Prisilna ulica, Radečkova cesta, Škofja ulica, Tabor, Usmarska ulica, Vojaška ulica, Vrhovčeva ulica, Stanko Vrazov trg, Barake na Friškovicu, Župniška ulica.

XI. volišče: Ubožnica v Vodmatu.

Ahačjeva cesta 10, Bohoričeva ulica, Cegnarjeva ulica, Med hmeljniki, Holzparjeva ulica, Japljeva ulica, Jenkova ulica, Korytkova ulica, Sv. Martina cesta, Poljska cesta, Ravnikarjeva ulica, Stara pot.

Vodmatski trg, Zalokarjeva ulica, Zaloška cesta, za vrtil, Barake ob Martinovi cesti, Vagoni pri Sv. Križu.

XII. volišče: Vojaško strelišče.

Črna vas, Dolenjska cesta, Gajeva, Hauptmanca, Hradečkova vas, Illova, Izanska cesta, Orlova ulica, Rakovniška ulica.

XIII. volišče: Šola v Spodnji Šiški.

Spodnja Šiška — volilci z začetnico A do L (tudi barake in vagoni).

XIV. volišče: Šola v Spodnji Šiški.

Spodnja Šiška — volilci z začetnico M do Z (tudi barake in vagoni).

Politične vesti.

== Narodnim socializmom. Vse kaže na to, da se bo klerikalcem v zadnjem hipu posrečilo pregovoriti komuniste, da volijo klerikalnega kandidata dr. Gosarja. V tem slučaju bi torej Ljubljano v bodoče zastopal v parlamentu klerikalni boljševik dr. Gosar. Kdor ima v prsih še iskrico narodnega čuta, ta bo storil vse, da se to prepreči. Odločilno besedo v tem pogledu ima sedaj NSS. Narodni socializmi so gotovo stranka, ki visoko dviga narodna in napredna načela. Ali bodo ostali ravnodušni v sprčo nevarnosti, da dobe ljubljanski mandat v roke klerikalni najekstremnejši barve? Zato smo mnenja, da zahteva položaj, v katerem se nahaja Ljubljana v sprčo nevarnosti, ki jo dobe popolnoma v roke črni in rdeči internacionalci, da se združijo vse narodne in napredne stranke v eno falango ter z združenimi močmi odbijejo klerikalni naskok na glavno postojanko narodnonapredne misli. Ker združuje Napredni blok okrog 3000 volilcev, dočim ima za sabo narodnosocialistična stranka samo okrog 1400 volilcev, je jasno, da NSS nima nobene nade, da bi pridrla s svojim kandidatom. Glasovi, oddani za njo, bodo torej izgubljeni za napredno stvar. Zato pozivamo vse somišljenike NSS, predvsem pa njihovo vodstvo, naj bodo dorasli važnemu trenutku, naj trezno preudarijo ta položaj, ter v zadnjem momentu izdajo parolo, naj njihovi somišljeniki z ozirom na pretečo nevarnost zmage črnorodeče internacionalne glasujejo za listo naprednega bloka. S tem bodo dokazali, da so v resnici narodni, napredni in socialni, ker znajo v trenutku nevarnosti zapostaviti svoje lastne interese ter jih položiti kot žrtev na oltar skupne narodne in napredne stvari. Somišljeniki narodno-socialistične stranke, ki čutijo narodno in napredno, ki vam svobodomiselnost ni prazna fraza, napredna stvar je v nevarnosti, rofimo vas, storite svojo dolžnost in pridružite se naprednemu bloku. Z vašo pomočjo bo zmagala napredna stvar in vaš požitvovni, od resnične ljubezni za narodne in napredne ideale narekovani nastop bo zabeležen z zlatimi črkami v analih ljubljanskega mesta!

== Vest o spremembi na pokrajinskih vladi za Slovenijo. Beogradsko »Vreme« piše pod naslovom »Vlada in g. Hribar« med drugim: »Vse vesti o zamenjavi g. Hribarja so samovoljne in netočne. Hribar uživa popolno zaupanje vlade, kakor jo je užival doslej. On je točno obveščal vlado o vsem, kar se dogaja v Sloveniji, tako je poročal tudi o gibanju, ki se je pojavilo v Ljubljani na glas, da pride Pašič na radikalni shod v Ljubljani. Hribar je samo javil, da se lahko zgodi, da se bodo na shodu inscenirale kake demonstracije s tem, da bi pri tej priliki padli kakšni žaljivi in surovi medklici. O Orjuni in orjunaših ni bilo v njegovem poročilu nobene besede. Javljajoč to, je Hribar vršil samo svojo dolžnost in ne more biti za to odgovoren, to tem manj, ker njegova poročila niso bila netočna ne poslana v zlobnem namenu. Prav tako netočne so vesti, da je g. Pašič odločil svojo pot v Ljubljano zbog tega, ker se je bal demonstracij. Pašič je odgodil svoje potovanje zaradi bolezni, saj je celo v Beogradu ležal v postelji polne tri dni po svojem povratku iz Banjaluke... Vprašanje o spremembi na namestniškem mestu nima smisla, da bi se ga načelo, ker se bodo v kratkem, morda že po preteku enega meseca, popolnoma ukinile pokrajinske uprave in se njihov delokrog prenese na oblastne župane.«

== Bivši Avstrijo hvalijo. Demagoško, ki ga uganja klerikalna stranka v sedanji volilni borbi, presega že vse meje. Kraljeva apanaža jim je dobrodošlo sredstvo, odtujiti neveden narod vladajoči rodbini, češ, ona je kriva vsega zla v državi. Da klerikalci niso bili, niso in ne bodo nikdar dobri patrijotje, to vemo in nas nič o tem ne omaje, tudi ne še tako bobneče zgovorilo v »Slovenec« o njih patrijotnem mišljenju in delovanju. Oni bi radi imeli še stare čase rajne Avstrije. Zato pa tudi še vedno zdihljaji po nji. Na nekem shodu zadnje nedelje je prišel neki klerikalni kandidat nekdanjo Avstrijo naravnost hvaliti. Razpravljajoč o avtonomiji in sedanji državnih razmerah, ko gre v denar v Beograd, a nazaj baje nič ne pride.

je vzkliknil. *Veliko bolje je bilo preje v Avstriji — četudi smo plačevali, pa smo dobili vse nazaj povrnjeno.* Zavedni poslušalci so takoj vedeli, kam to meri in kaj si klerikalci žele, nevedna ljudska masa, ki je že itak prepovedna po klerikalnih listih sovraštva do naše države in Srbov, pa je bila o tem še bolj utrjena in podžgana, kako srčni bi bili, ako bi imeli še staro cesarstvo in cesarja. Ni čudno, če se med priprostim narodom tako počasi širi spoznanje naše svobode ter narodna, državna in sploh patrijotična zavednost. Narod kot tak ni kriv. Krivi so njegovi voditelji, in to so klerikalni demagogi. Pripominjamo, da je bil govornik, ki je tako povisčeval Avstrijo, klerikalni kandidat Brodar.

== Zaradi Davidovičevega pisma. Svoječasno smo poročili pismo, ki ga je poslal predsednik demokratske stranke Ljuba Davidovič bivšemu hrvatskemu banu dr. Tomljenoviću, ki je, kakor znano, izstopil iz demokratskega kluba, a sedaj kandidira na jugoslovenski listi v hrvatskem Primorju. Zagrebška »Riječ« zaradi tega pisma ljuto napada Davidoviča in izjavlja: »Davidovič bo imel priliko se na kongresu demokratske stranke upravičiti zbog tega, ker je kot eden izmed voditeljev demokratske stranke v času najhujše volilne borbe na tri fronte skušal zabosti nož v ledja svoje lastne stranke.« Kakor se zdi grozi na vseh plateh razkol.

== Za kaj vse se dele državne podpore. O tem zanimljivem vprašanju poročajo »Jihočeskim Listom« iz Podjebrad. Tam je namreč ustanovljena »Ukrajinska gospodarska akademija«. Profesorji te šole imajo »ukrajinske« imena: Salomon Israeljevič Goldmann, Oton Otonovič Elchemanov itd. Država daje tem šolam razne pripomočke in še mesečno 70.000 čK podpore. Poleg tega vleče 200 Ukrajincev po 600 čK mesečne apanaže. V Pragi obstoji ukrajinska univerza, ki stane češkoslovaško državo še nekaj kron več. Podjebradska akademija pod židovskim vodstvom je češkoslovakom v samo škodo tako v gospodarskem kakor tudi v narodnem oziru.

== Položaj na Grškem. Grški notranji minister Papaandren je prišel 22. februarja v spremstvu številnih višjih uradnikov v Patras z namenom, prepotovati v imenu revolucionarne vlade cel Peloponez. Pri tej priliki je imel daljši pogovor z novinarji, ki jim je jasno predočil sedanji položaj Grške. Geslo revolucije, je dejal, je rešitev in vstopitev. Navdušeni voljaki, ki so vzeli na svoje rame težko odgovornost pred domovino, napejajo vse sile, da rešijo domovino. Revolucija je našla razvaline na vseh poljih. Narod kot tak, vojska, finance, vse je bilo v največjem neredu. Cela država je bila splošna razvalina, narod brez samozvesti in vere, vojska demoralizirana in desorganizirana. In na teh razvalinah je revolucija začela graditi. Prvo in najvažnejše njeno delo je bilo posvečeno vojski. Na čudovit način se je posrečilo tekom treh mesecev reorganizirati armado tako, da je zopet sposobna za boj. Revolucija je izvedla dalekosežne reforme v državni administraciji, organizirala je mešane komisije, ki so začele reducirati uradništvo, ne na temelju političnega prepričanja, marveč moralne in profesionalne kakovosti. Revolucionarna vlada, kot naslednica katastrofe, je stala pred težko nalogo, vzbuditi v narodu zopet nacionalno čustvo in preprečiti finančni polom. Ogromni dolgovi niso bili poravnani. Grška je izgubila celo bogastvo v Trakiji in Mali Aziji, ki znaša na stotine milijard, izgubila je najmanj za 1 milijardo vojaškega materiala. Treba je bilo poskrbeti vojsko z obleko, z novim vojaškim materialom v vrednosti več sto milijonov, treba je bilo pomagati 1 milijonu beguncem, plačati stare dolgove itd. Toda perspektive za bodoče so ugodne. V slučaju vojne ne bomo sami, če pa bo vladal mir, nam bodo zavetniki in Amerika kmalu dali posojilo, tako, da se bo kurz drahme dvignil. Končno je minister izrazil upanje, da se bo narod pridružil revolucionarnemu gibanju in bo sam zahteval, naj nova vlada nadaljuje svoje pošteno delo. Vodja grške revolucije Plastiras pa je izjavil atenskim novinarjem, da bodo predstojajoče volitve tako pravične, kakor še niso bile nobene. Revolucija ne bo delala nobenega pritiska. Ona nima nobenih predsodkov glede političnega prepričanja kandidatov, marveč polaga važnost samo na njegovo politično zrelost in razumevanje državnih interesov. Mi revolucionarji nismo trdovratni, kajti to bi še bolj razvnelo politične strasti, temveč hočemo prodreti s svojimi idejami v narodne mase z namenom, ustanoviti organizacije nacionalne rešitve, ki bodo nevtralna podlaga za sporazum vseh strank. Prepričani sem je dejal Plastiras, da je sovraštvo med revolucionarji in njihovimi nasprotniki že pojenjalo in da ne vpliva več na narod, ki se bo gotovo pridružil revoluciji. Mi nismo pristaši kakršnekoli partizanske misli, nimamo nobenih podlih namenov in se ne bojimo sodbe, ki jo izreče nad nami zgodovina.

Socialni Vestnik.

INVALIDSKA AFERA.

Udruženje vojnih invalidov v Ljubljani je zadnje nedeljo na zboru delegatov izvršnega odbora sklenilo tudi resolucijo, naj se načelnik oddelka za socialno politiko g. dr. Franc Goršič odstavi. V burnem zadnjem tednu pred volitvami kroži ta sklep vojnih invalidov v naših časopisih, kakor da se tiče stvar kake volilne skrinjice.

Toda gre za čisto nepolitično stvar. Napadeni šef oddelka za socialno politiko dr. Goršič, naš znani pravniški pisatelj in sedanji predsednik stanovanjskega sodišča, se ni nikoli vmešaval v politiko. Pač pa se je povzpel od sedanjih mest zgolj kot uradnik, kateremu do danes nihče ni odrekal izrednih zmoglosti in tudi konciliantnosti v vsem njegovem obnašanju z ljudmi in strankami. Proti njegovi želji mu je bilo poverjeno zadnje leto nevhvalno mesto načelnika invalidskega oddelka. Može, ki poznajo razmere, zlasti tisti mnogoteri invalidi, ki ne soglašajo z gori navedeno resolucijo, priznavajo dr. Goršiču velike zaslugе pri organizatornem urejevanju invalidskega oddelka, zlasti pri ureditvi okoli 23.000 invalidnih in pokojnih, pri izvedbi lanskega mednarodnega invalidskega kongresa itd. Niti sedanji nezadovoljnost niso do sedaj dr. Goršiču ničesar očitali, dasi so si v svojem listu »Vojni Invalidi« čisto krat privoščili tega ali onega uradnika invalidskega oddelka. Nezadovoljnost se je pričela, ko je »Vojni Invalidi« napadel ekonomskega nadzornika pri invalidskem oddelku in to s sramotenjem in psovkami, in ko so kot član deputacije Udruženja nekateri podrejeni nameščenci, med njimi takratni oficijant v invalidskem domu ljubljanskem, sedanji tajnik Udruženja in vodja malkontentov g. Ušan zahtevali, naj se upravni nadzornik S. amovira. Oblube, recimo pretnje pa niso izpolnili, da bodo proti rečenemu uradniku vložili službeno ovadbo z določenimi obdolžitvami in dokazi. Taka vloga namreč še sedaj ni vložena. Načelnik oddelka se je zavzel za podrejenega mu uradnika, ki ga je prosil zaščite proti krivicam. Prepovedal je nameščencem, udeleževati se deputacij Udruženja, ki so intervenirale pri nem. Deputaciji, ki je obstojala iz oficijanta (g. Ušan!) in pisarniškega pomočnika, torej iz dveh podrejenih pomožnih uradnikov, je odklonil. Ker udruženje ni hotelo dati nikakega zadoščenja g. S., je bil odgovorni urednik »Vojnega Invalida« g. Juvan zaradi zamerjanja uredniške dolžnosti na manjšo denarno kazen obsojen. Sedaj je stvar prestopila v nov štadij. Najprej je bivši urednik persekviral načelnika invalidskega oddelka. Nato so dr. Goršiča ovadili pokrajinskemu namestniku Hribarju in bivšemu ministru dr. Žerjavu, oboje brez uspeha. In nedavno so isto ovadbo ponovili pri novem ministru za socialno politiko g. dr. Ninku Periču. Ker tudi tu ni bilo uspeha, so stvar iznesli pred delegate in v javnost.

Nastili so ozračje z neresnično novico, da bo dr. Goršič Udruženju odtegnil donose od kinokoncesij. Niti posnilo, ki ga je odboru dal sam predsednik Udruženja g. Tome, ni nič zalego. G. Ušan je na zboru delegatov kričal, da je načelnik dr. Goršič že izprva nasprotoval, da bi se pustil invalidom v Sloveniji ta glavni vir dohodkov. Dr. Goršič je tedaj dal le prav njegova zasluga, da je dobilo Udruženje vojnih invalidov dosedaj čez 156.000 Din. od in iz kinopodjetij, postavljen v javnosti na laž in potisnjen v ulogo sovražnika vojnih invalidov.

Nastalo je vprašanje: more li biti pisarniški oficijal oddelka za socialno politiko še nadalje predsednik Udruženja, čigar izvršni odbor je objavil resolucijo, naj se g. Tomcu nadrejeni načelnik od službe odstavi. Nastalo je vprašanje, morejo li biti odborniki istega Udruženja državni nameščenci, ki so načelniku oddelka za socialno politiko službeno podrejeni. G. Tome ni tvegal disciplinarne preiskave, marveč je kot predsednik Udruženja podal ostavko, ker je videl, da je prišel v navskrižje s svojo državno službo.

Vse ugotavljamo, da pride resnica na dan. Kaiti ne pomnilo slučaj, da bi bil od več strani hkratno tako zelo lahkomi-selno napaden mož, ki živi le svojemu poklicu in znanosti. Ali imamo toliko dobrih mož, da naj ubijamo najboljše?

Nedavno smo se bavili z novodobnim odstavilnim pragmatičnim uradnikom. Reklamo smo, da so v Sloveniji odstavitve brez disciplinarne preiskave nedopustne. Negledé na utopičnost zahteve moramo na glas povdariti, da je Udruženje vojnih invalidov, ki je vendarle zasebno društvo, uporabno nepostavno, po terorju dišeč sredstvo, ko je sklenilo, da zahteva odstavitev pragmatičnega uradnika. S tem je Udruženje svoje področje zelo prekorajilo. Prepričani in svesto naj bodo, da bo vsa javnost simpatično pozdravila preklic nepremišljenega sklepa.

== Invalidske resolucije. Invalidska skupščina izvršnega odbora udruženja vojnih invalidov, vdov in sirot kraljevine SHS v Ljubljani dne 11. marca 1923 v dvorani Mestnega doma v Ljubljani je sprejela med drugim tudi te resolucije: Zahtevamo, da se nastavlja uradniki pri oddelku za socialno politiko po sposobnosti in ne po politični protekciji. Zahtevamo, da se zakonik takoj projekt invalidskega zakona, ki so ga sprejeli in pretresli naši zastopniki s bivšim ministrom dr. Žerjavom meseca septembra 1922. Protestiramo proti ukinjenju brezplačnih voženj za naše udruženje. Zahtevamo, da se takoj poveri ta pravica udruženju nazaj. Zahtevamo redno točno izplačevanje pokojnin in doklad. Zahtevamo, da omogoči država šolanje vojnih sirot po zavodih. Bolnica za tuberkulozne invalide se mora takoj ustanoviti in tuberkulozni spraviti iz invalidskega doma v Celju. Prireditve v prid vojnim žrtvam naj se sproščajo vseh državnih šk. Invalidom učencem in dijakom po zavodih se morajo izplačati polne

učne doklade. Invalidom naj se da pravica brezplačnega zdravljenja tudi za vse bolezni, ki niso v skladu z vojno poškodbo. Brezplačne obleke se morajo izdajati vsem revnim invalidom in ne samo onim, ki so po zavodih v državni oskrbi. Tudi revnim vdovam in sirotam se mora podeljevati brezplačna obleka. Da se vse trafike podelijo samo vojnim žrtvam pa tudi državnim uslužbencem. Zahtevamo za upravitelje invalid. domov vojne invalide. Voj. žrtvam trafikantom se morajo odstotki dobička zvišati na 10%. Izvršnemu odboru se morajo dati primerni uradni prostori. Ortopedska bolnica se mora takoj otvoriti in dograditi ambulatorij na Mirju. Vse pogodbe s kinopodjetniki se morajo organizirati še nadalje omogočiti in se jih ne sme zabraniti.

— Enaka pravica za moža in ženo na Angleškem Angleška spodnja zbornica je sprejela z veliko večino v drugem čitanju zakonski načrt, ki določa popolno enakost moškega in ženske napram zakonu o razporki. Doslej je na Angleškem možki precej lahko prišel do tega, da se je ločil od svoje žene, za ženo pa je bila taka pot navadno brezuspešna. Sprejeti zakonski načrt je izšel iz liberalne stranke, podpirala pa ga je z vso vneto delavska stranka. Tudi konservativci so zakon odobrili in tako je zagotovljeno sprejetje tudi v tretjem čitanju.

Kultura.

REPERTOAR NARODNEGA GLEDA LISČA V LJUBLJANI

OPERA

Sobota, 17. marca: Tosca Red C
Nedelja, 18. marca: Vrag in Katra Izven
Ponedeljek, 19. marca: Gorenjski slavček Izven

DRAMA

Sobota, 17. marca: Za pravdo in srce Red A
Nedelja, 18. marca: ob 3. popoldne: Madama Sans Gene Izven
ob 8. zvečer: Othello Izven
Ponedeljek, 19. marca ob 3. popoldne: Za pravdo in srce Izven
ob 8. zvečer: Ugrabljeni Sabinki Izven

— Predstava »V kraljestvu palčkov« se na splošno željo ponovi v nedeljo 18. t. m. ob 15. popoldne v opernem gledališču. Prva predstava je krasno uspela v vsakem oziru, zato pričakujemo, da bo tudi ta predstava mnogobrojno posečena, ker nudi mladini izreden užitek. Roditelje opozarjamo, naj ne zamude prilike podati svojih deci nekaj hipov veselja in zabave.

— Pri predstavi »Ugrabljeni sabinki« v ponedeljek dne 19. t. m. igra vlogo Strizca zopet g. Putjata. To velja tudi za vse nadaljnje predstave »Ugrabljeni sabinki«.

— Koncert v korist Borštnik-Verovškovega spomenika se radi bolezni več opernih članov preloži na poznejši čas. Udruženje gledaliških igralcev Ljubljana.

— Pri nedeljski predstavi opere »Vrag in Katra« dne 18. t. m. poje vlogo knežinega g. Thierry-Kavčnikova, vlogo Marbuela pa g. Betetto.

— Marljono gledališče v Ljubljani (Mestni dom). Nedelja, 18. t. m. zaprto. Ponedeljek, 19. t. m. ob 18. uri: »Kraljevič Rožencvet in princesa Lili-jana« in »Gašperček slikar«.

— »Savremeni«, mesečnik Društva hrvatskih književnikov v Zagrebu prinaša v marčevi številki tole vsebino: A. O. Matoš: Iz ostavšine. (Gospa Marja — Prvi stihovi.) — Vladimir Nazor: Plesni puti, kola trpi. — Avgust Cesarec: Careva kraljevina. (Fragmenti romana.) — Dr. Albert Bazala: O slobodi. — Branimir Livičič: Pogodi tko te udari. — Ilija Despot: In extremis. — Stanislav Simić: Pre samoučistva. — Frano Alfirevič: Pjesme. (Rastanki. — Čeznja za jedrma.) Anton Branko Simić: Tehnika pesme. — Miroslav Krleža: Vučjak. Cin treč. (Konac). Freuille-ton. — Kavaliste. — Lirika. — Historija. — Bilježke.

— Mednarodna razstava dekorativno umetnosti in arhitekturnega pokreta se priredi leta 1925 v Parizu. Zagrebško strokovno udruženje je tem povodom poslalo prosvetnemu ministru obširno spomenico, v katerem zahteva od ministrstva izdatno podporo, da bi se mogla jugoslovenska umetniška obrt udeležiti pod vodstvom umetnikov častno te razstave. Predlog vsebuje nasvet, naj bi naša država bila zastopana s posebnim paviljonom, v katerem bi eno sobo okrasili slovenski, eno hrvatski a eno srbski umetniki. Razstavljene predmeti naj bi v vsaki sobi tvorili celoto za sebe ter naj bi imeli namen informirati svet o naši krasni domači umetniški obrti. Odbor slovenske sekcije se je v principu pridružil zagrebškemu predlogu. Na ministrstvu je sedaj, da pokaže razumevanje za stvar, ki je za naš dober glas v inozemstvu največjega pomena.

— D'akinj na srednjih šolah na Češkoslovaškem je 26.855. Čehinj je 20.555. Nemk 5706, ostale so drugih narodnosti. V odstotkih tvorilo deklice 27,2%, vsega češkega in 23,1% vsega nemškega dijaškega števila.

— Znameniti ameriški dramatik umrl. Avtor proslulega »Bliska« (Lightning), ki zaznamuje največji gledališki uspeh v tekočem stoletju, Franco Bacon, je nedavno tega izdihnil. Omenjeni igrokaz je prišel na oder 1. 1918 in v Novem Yorku so ga uprizarjali štiri leta zapored, niti en dan ga niso opustili. Vsa ta štiri leta je pisatelj, ki je tudi igralec, nastopil vsak večer v svojem delu, razen tega je še trikrat na teden v popoldnih... Do svojega 50. leta je Bacon živel v strašnem siromaštvu. Ko mu je bilo 54 let, je že zaslužil štiri milijone dolarjev. Umrl je pri 55 letih. Njegov »Blisk« utegne preživeti kedaj tudi ljubljansko ozorišče.

Predstava
»V KRALJESTVU PALČKOV«
 se na splošno željo ponovi v nedeljo 18. t. m. ob 15. popoldne v opernem gledališču.

Sokolstvo.

— Pred glavno skupščino Jugoslovenskega Sokolskega Saveza, ki se vrši dne 26. t. m. v Beogradu. Dasi se je šele pred kratkim vršila glavna skupščina JSS v Zagrebu, zahteva redno poslovanje sokolske organizacije, da se zopet zberejo zastopniki Sokolstva, da dajo račun o svojem delu. Letošnja skupščina se vrši pod dosti ugodnejšimi razmerami kakor dosedanje. Posvečena je mirnemu organizacijskemu delu, kateremu je posvečena v letošnjem letu vsa pozornost jugoslovenskega Sokolstva. Ta sklep za gredbo skupščine je bil zelo umesten in potreben. Uspehi se tudi razvidijo iz delovanja žup in društev, katerih poročila pričajo, da pričakujejo od tega letnega dela mnogo uspehov. Večina društev in skoraj vse župe posvečajo največjo pozornost vzgoji vaditeljev ter prirejaljo vaditeljske tečaje, ki so zelo dobro obiskani. Notranje organizacijsko delo se izpolnjuje in poslovanje postaja vedno bolj redno. Velika organizacija in veliko delo, ki ga izvršuje Sokolstvo, zahteva od posameznih funkcionarjev vedno več poštovanosti. Marsikatero to delo preplasi in moti od strani tovrstne v sokolskih vrstah, toda čim bolj se pozablja volja, temveč idealnih in poštovanih sokolskih delavcev se oglašajo. Večina njih se rekrutira iz vrst bednih slojev, ki se morajo boriti za vsakdanjo obstojnost. Dasi se je težko zrtovati za obilno delo, ki grozi uničiti rodno budo, ki je dnevno večja in večja, vendar je številno poštovanih sokolskih delavcev vsak dan večje, ker je ljubezen do naroda, do države, do Sokolstva tako velika, da ne pozna zaprek. Tem višje je ceniti to veliko delo, tem ljubejši nam je naše Sokolstvo, ki pozna samo enakost, bratstvo in ljubezen. Ta ljubezen do Sokolstva je pomagala graditi največjo našo prireditev sredi najhujšega hlastanja ob bogastvu — naš I. jugoslovenski vsesokolski zlet — ta ljubezen pa gradi tudi sedaj našo največjo organizacijo Sokolstva. Posamezni politični spori, ki so se polavili v našem Sokolstvu, niso stili naše moči, le okrepili so organizacijo in ji dali novega veselja do dela. Odpadilo je, kar je enilnega, ostalo kar je dobrega. Skupščina JSS v Beogradu nam mora dati novih moči za nadaljnje delo. Prihodnje leto 1924. se sestane najvišji forum naše organizacije — sokolski sabor — ki naj sodi o izvršenem delu preteklih petih let in da tudi navodila za nadaljnja leta, vsled česar je dolžnost vsakega Sokolstva, da pazno zasleduje vse delovanje sokolske organizacije, ker skupščina in sabor stvarljata podlago za nadaljnje delo. Tako naj bil skupščina v Beogradu prinesla obilo zdravilnih navodil za razvoj Sokolstva.

— Delegat COS na skupščini v Beogradu. COS je poverila brata Stepaneka, podstarost COS, in znanega prijatelja Jugoslovenov, da se udeležijo kot delegat COS skupščine v Beogradu.

— Sokolske študente v prireditvi dne 10. maja v službu neugodnega vremena dne 13. maja 1923 podelil v Blazovici-Dobruje-Pužine in nazaj dne 17. junija v službu neugodnega vremena dne 24. junija 1923 javno telovadbo pri bratu Tonetu Novoku. »Lozarije« na hribočku (Tolstom vrhu). Bratska okoliščina družstva se naprošajo, da se pri določitvi društvenih prireditev ozirajo na to prireditve. — Na mesto venca na krsto pok. matere brata Bruničev se je med člani za Sokola v Stepanji vasi nabralo 195 Din. — Zdravo!

— Sokolske gledališče na Jesenicah pripravilo v soboto in nedeljo ob 8. uri zvečer kot svoj 23. in 24. predstavo letošnje sezone Petrovičev burko »Ploha«, ki je na Narodnem gledališču v Ljubljani dosegla letos velik uspeh.

— Dramatični odsek Sokola v Mostah pripravil jutri 18. t. m. veseligojo: »Nehesa na zemlji«, v ponedeljek 19. t. m. pa s sodelovanjem dijakov iz Ljubljane komedijo »Pohujšanje v dolini šentflorjanske«. Pričetek ob 8. uri zvečer. K številni udeležbi vabi odsek.

— Sokolsko društvo I. v Beogradu razvije o prihodnjem večjem zletu JSS, razpisuje tehnični odbor JSS, v zmislu sklepa saveznega prednosa zboru. Razpis je objavljen v št. 4.—5. Vestnika TO.

— Vestnik TO. Izšla je 4. in 5. številka Vestnika TO. s sledečo vsebino: 1.) Dr. Viktor Murnik: Proste vaje članov za l. 1923. 2.) Dr. Viktor Murnik: Proste vaje članic za leto 1923. 3.) Literarni odsek pred. vad. zboru COS: Sokolski telovadni sestav. Po delu in načelih dr. Miroslava Tyrša. Prelaga dr. Viktor Murnik. 4.) Naznanila tehničnega odbora JSS. 5.) Poročila iz žup. 6.) Razno-terosti. Vestnik TO. izhala mesečno ter se naroča pri upravi Vestnika v Ljubljani. Narodni dom. Vsi telovadci sokolskih društev bi se morali naročiti na prepotrebni list.

— Dramatični odsek sokolskega društva na Viču vprizoril v ponedeljek 19. tm. ob 8. zvečer dr. Stohlbovo veseligojo: »Stari grehi«. Predprodaja vstopnic pri br. Jeločniku v Rožni dolini in br. Uranu na Glavici.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 17. marca 1923.

— »Jutranje Novosti« prinašajo komunikate iz akcijskega odbora NRS, glasov katerega se akcijski odbor še ni mogel odločiti, kakšne smernice bi dal pristajam NRS za volitve v Ljubljani. Menimo, da tu ni prav nobenega premišljevanja, zlasti za državotvorno stranko kot kakršna velja Narodno-radikalna stranka. Tu ni prav nič gledati na to, katere stranke tvorijo Napredni blok in ali sta njegova kandidata komu simpatična ali ne. Gre za parolo: ali za ali proti državi, ali za ali proti ideji ujedinjenega naroda. Samo za to gre v Ljubljani in za nič drugega. V tem pogledu pridejo ob danem položaju v poštev kot najjačje skupine: Napredni blok na eni strani, socialistično-komunistični blok, odnosno v drugi vrsti klerikalci na drugi strani. Kaj je treba tu premišljevat? Obzaluemo, da se Narodno-radikalna stranka ni bila priključila Naprednemu bloku, ampak da kot manjša skupina hodi svoja pota. S tem je le očvrstila nade naših skupnih nasprotnikov na morebitno zmago. Za stranke pa, ki so tudi narodne in napredne in ki imajo z nami isto državno misel, a v Ljubljani niso postavile lastnih kandidatov, kakor sta Narodno-radikalna in Samostojna Kmetijska stranka, pa je mogoča samo ena odločitev: da dasta svojim somišljenikom v Ljubljani obvezno naročilo, da volijo kandidata Naprednega bloka. To odločitev — četudi je že nekoliko pozno — za trdno pričakujemo.

— »Slovenec« je včeraj zopet sprožil nekaj svoje živalske pameti na naš list. Celotno svoje dobro, domatih živali je namreč stlačil v to svojo hlevsko notico. Zdi se nam, da ga lastna šiba ali dr. Šusteršič baš sedaj kaj dobro tepe in na pravem mestu njegovega zalitega telesa pretepa. No, in v tej oslovski zadregi in usodi kaj rad pristorklja v Knašjevo ulico št. 5 in si revež drgne svoj premikasteni avstrijski pergament ob naš ogel in naš list. Mi smo te njegove povaljane kocine včasih spriti pomateli. Sproti smo očistili svoj prag pred to odurno in nečedno nadlogo, združeno s preveč repetiranim riganjem. Zadnjič smo napisali tudi nekaj primernih pomob o Šolskem drevoredu, kjer bi že davno viseli pobešeni vsi tisti peresni junaki, ki in če bi se svoj čas upali metati tako blato na svojo »milo« Avstrijo, kakršne mečejo sedaj ti klerikalni grenadirji na našo državo in domovino. Tu ni treba pač nobenega »Polizeiblatte«, precejena gospodali Nikari ne sodite po sebi in po avstrijski! Ampak za pomnite si, da se bo naša javnost sama otresla vaših povaljanih kocin, katere vam nikdar več ne bodo rasle in zrasle tako bujno in gosto, kakor se je to godilo pod habsburškim obnebjem. Iz avstrijske servilnosti in zvestobe se seveda ne da izmrcvariti prava jugoslovenska zavest. Tudi akatoliški komunisti tu nikakor ne more pomagati. Vaši želodci so pač že prepolni in presiti, da bi vam verjeli resnično ubogi in potrebni sloji našega ljudstva, trpečega še v marsičem na povojnih težavah. Kadar se odpro vse oči, tačas pa pride konec vašega boja in vaših grdi peres in jezikov. In ta konec se bliža, pa naj bo izid sedanjih volitev kakršenkoli. Prava poštena jugoslovenska naprednost vas pomeče kamor spadate in kamor spadajo vaše protijugoslovenske — lastnosti in prepere.

— »Jadranska Straža«. Glavni odbor »Jadranske straže« za Slovenijo v Ljubljani ugotavlja, da se rodoljubna javnost z veliko vneto odziva vabilu za pristop v to naše velepomembno društvo. Vpisovanje se še vedno vrši in je občinstvo naproseno, da ne odreče pristopa v društvo, ki si je stavilo vzvišeno nalogo, vzbuditi zanimanje za našo pomorsko plovido med najširšimi sloji naroda. Odboru je prijetna dolžnost javiti, da je kot prvi dobrotnik z zneskom Din 1000.— pristopil k društvu generalni konzul češkoslovske republike, g. dr. Otokar Beneš. Ni slučaj, da je prvi dobrotnik »J. S.« v Sloveniji diplomatični zastopnik bratske slovenske države, saj smo imeli že nešteto krat priliko opaziti, da ima gospod generalni konzul odprto srce in odprte roke za vse naše kulturne in rodoljubne težnje. Kot nadaljnega dobrotnika je treba pohvalno omeniti narodno trdno Medič & drug, ki je istotako položila Din 1000.— za društvo in s tem pokazala v današnjem času tako redko razumevanje za potrebe naroda in države. — Iskrena hvaleba obema in — Vivant sequentes!

— Spremembe pri našem dunajskem poslanstvu. Odpravnik poslov jugoslovenskega poslanstva na Dunaju dr. Aleksander Bodi je bil premeščen na drugo mesto. — Hermann Wendel pri ministru Ninčiču. Znan nemški publicist Hermann Wendel je bil včeraj v avdienci pri zunanjem ministru dr. Ninčiču, ki je trajala nad eno uro.

— Kolo Jugoslov. sester pozivlja naše razsodno občinstvo, da kupuje le one oljke, katere prodajajo Kolašice. Lansko leto so začele prvič ter sklenile, da jih hočejo prodajati vsako leto v korist »Dečjemu domu«. Bilo ni prav, da je »Kršćansko žensko društvo« vzelo to idejo Kola ter da je s prodajanjem oljk tako zavratno prehitelo »Kolašice«. Ker prodaja »Kolo jugoslov. sester« oljke v korist »Dečjemu domu«, se nadejamo, da odkupijo veliko tudi oni, ki so po pomoti morda že kupili drugod. »Kolo« upa, da otvori že v avgustu »Dečji dom« v začasnih prostorih, za kar mu je treba mnogo in mnogo denarja, da reši toliko dece pogube.

— Češkoslovaški železniški minister v Dalmaciji. Kakor poročajo iz Splita, prispele dni v Dalmaciji češkoslovaški železniški minister Jiri Stříbrný v svrhu organiziranja obiskov češkoslovaških državljanov v letošnji poletni sezoni.

— Zdravnik dr. Pavel Janežič je pričel ordinirati od 10. do 12. dop. in od 1. do 2. pop. v hiši g. v. Marenceta poleg dolenjskega kolodvora.

— Predavanje o »Skrbi« sli v »Slovenec« bo v torek 20. tm. ob 21. zvečer v Mestnem domu. Predavala bo znanstveno izobražena Rusina v ruskem jeziku. Njeno predavanje bo obsegalo med drugim tele točke: Pozabljen drobec v nas živčnega božanstva, božanstvo v sivi preteklosti, filozofija indijskih Jogov, cilj bodočega življenja po naukih Jogov, priprava za bodoče življenje, nova era-Krist, oblast in sila Kristova, Kristovi čudeži. Sv. Vasilij Veliki, Sv. Simeon Smolnik, Viljem Treln, dr. Sobolev, Petrograd 1. 1917—1921., zaključna beseda. Opozorimo vse, ki razumejo ruski, na to predavanje. Vstopnice se dobivajo na Jurčičevem trgu št. 3.

— S pošte. Imenovani so: za poštarije VI. kl. Djordje Jovanović v Ljubljani 1. Režica Prijatelj na Zidanem mostu in odpravnik Zora Erjavac v Sodražici. — Poverjenosti je stalno vodstvo pošte Zg. Sv. Kuneča poštariju Franju Brumu in pošte Kranjska gora poštariji Mariji Kos. — Podeljeno je odpravniško mesto Koprivnica pri Brežicah Karolini Vutkovič. — Uvrščena je v stalež prov. poštarijev odpravnik Mihaela Vidali v Turnišču. — Premeščeni so: poštarija Zofija Pirč od direktorije pošte in telegrafa v Ljubljani in činovnik Čedomir Kostić iz Bele Planke v Ljubljano 1. poštari, ozir. poštarija Franjo Javor v Jesenici. Gor. v Tržič in Angela Meze iz Gor. Logatca v Dol. Logatec. Karel Miložič — Lindič iz Sobotice 2 v Maribor 2. Franjo Moket iz Odžaka v Ljubljano 2. Dragoljub Cvetković iz Ljubljane 1 v Niš. Zel. stanica. In Stefanija Žulian iz Maribora 1 v Ljubljano 1. Leoniti Zaharov iz Celja v Zareb 2. Amalija Kalan iz Ljubljane 2 v Sobotico 2. Marija Vreš iz Maribora 1 v Sobotico 1. Marija Kasjak iz Velike Kikinde v Ljubljano 1. Ivana Jež iz Gor. Radgone v Veliko Kikindo. Poduradnik Josip Penko in Josip Kozuh in Antan Kern od direktorije pošte in telegrafa v Ljubljani k pošti Ljubljane 1. — Poštni službi so se odpovedali: poštari Albert Prodan v Ljubljani, privr. poštari Maks Košir v Ljubljani 1 in pisarniška manipulantka Katica Tomaž v Ljubljani. — Odvezana sta službene pogodbe poština upravnika Ivan Dolžan v Korki in Ivan Oblak v Smedniku. — Začasno je upokojena poštarija Ana Vrisk v Mariboru 1. — Trajno je upokojen poštari Ante Kirac v Ljubljani 1. — Umrl je poštari Ivo Svetina v Radovljici.

— Smrtna kosa. Danes jutrija je po kratki mučni bolezni v 73. letu svoje dobe umrl g. mag. phar. Gabriel Piccol, lekarnar v Ljubljani. Pokopnik je bil rodom Italijan, prišel pa je v Ljubljano že pred kakšnimi 50 leti in se je popolnoma uživel v naše razmere. S politiko se ni nikdar bavil. Podpiral je rad razne humanitarne naprave in je bil zlasti vnet podpornik »Rdečega križa«. Ko se je l. 1912. ustanovil ob izbruhu balkanske voje »Rdeči križ« balkanskih držav, ki je imel namen nabirati prispevke za srbske, črnogorske in bolgarske rančence, je bil pok. Piccoli med prvimi, ki je prisloščil temu društvu na pomoč, sam pa je odposlal mnogo zdravil in okrepil naravnost na Cetinje. Pokopnik je živel zgolj svojimi rodinili in svojimi lekarni, ki se je pod njegovim večjim vodstvom razvila v cvetoče podjetje. Njegov zet je g. dr. Robert Ogorentz, državni pravdnik v Ljubljani. Pokopnika prepeljejo v Trst, kjer ga polože v rodniško grobnico. Dan pogreba se naknadno oblači. Bodi mu ohranjen blag spomin, njegovi rodinili naše sožalje.

— Dr. Josip Schey, vsesloviški profesor na Dunaju praznuje te dni svojo sedemdesetletnico. Schey je l. 1895 prišel iz Gradca na dunajsko vseslovišče, kjer je po dr. Pfaffu zavzel prvo mesto civilista, strokovnjaka v državljanskem pravu. Znano je, da so delne novole avstr. državl. zakona iz l. 1914. 1915 in 1916 več ali manj njegovo delo in sicer zelo sporno in uspešno delo, s čimur se je novim razmeram primerno preuredila ta glede starosti čestita in vendar vedno lepa »skrinja« civilnega prava, legislativno modrosti in umetnosti. Dr. Scheyja in njegove učenj. prisotnosti se tudi marsikdo med nami še vedno spominja s hvalečnim srcem. Bil je nam Slovenec na dunajskem vseslovišču strog, toda pričen in temeljito objektiven. Na vsak način je mož poleg ministra dr. Kleina eden izmed prvih učenjakov in pravnih strokovnjakov, na katerega je lahko ponosna sosednja Avstrija.

— Corrige. V našem poročilu o manifestacijskem shodu Naprednega bloka je več tiskovnih pogrškov, ki kvarijo smisel. Tako je v govoru dr. Ravniharja stavke: »Mnogo politikov, najboljših mož, se je izrazilo v tej borbi za konsolidacijo države, kar nam pa ne sme vzeti poguma, da ne bi nadaljevali boja, pa truda in dela.« Pravilno bi se moralo glasil: »mnogo politikov, najboljših mož, se je izrazilo v tej borbi za konsolidacijo države, kar nam pa ne sme vzeti poguma, da ne bi nadaljevali boja, pa truda in dela.«

mož se je že izrazilo v tej borbi... S tem dobi stavek ves drug smisel, ki je edino pravičen.

— POZOR! One volilce, ki volijo v šentjakobski šoli, t. j. III. a (oz. XV.) volilnice opozarjamo, da je volilni lokal na prednjega bloka v prostorih bivše gostilne pri Težaku, Sv. Jakoba trg št. 5 in ne v kavarni Vospornig.

— Nemška stranka v Celju je po mestu in okolici nalepila slovenske volilne lepake. Namenjeni so menda tistim »pravim« Nemcem, ki se še niso mogli dobro naučiti nemškega materinega jezika.

— Kopaljšče v Ljubljani. Pišejo nam: Kakor ponavadi, se tudi letos nič ne stori za kopanja želino občinstvo v Ljubljani. Ko pride maj, junij bodo šele začeli stikati glave in razmišljati, med tem pa bo pol sezone že pri kraju. Kopaljšče pa bo zaprto, ker ga bodo šele popravljali, kakor lani. Tako bomo v največji vročini zopet brez kopaljšča. Zato pravočasno opozarjamo magistrat, da vse potrebno ukrene.

— Pustošenje mestnih travnikov. Na mestne travnike za ljubljanskim veleselom v Lattermanovem drevoredu pričeli so voziti različni vozniki kipe gramoza in drugih odpadkov in tako povzročili mestni občini veliko škodo, ker so travnike zasuli. Mestna občina bi morala vsi to svojo odpeljati dati, če more, da se travniki popolnoma ne uničijo. Vseled tega opozarja mestni magistrat, da bo dal vsakega, katerega bi se pri tem početju v bodoče zalotilo, eksemplarčno okaznovati in obsojiti na povrnitev storjene škode.

— Številno Rusov v naši državi. V naši kraljevini se sedaj nahaja okoli 65.000 ruskih beguncev. Od teh 20% v Srbiji in lužni Srbiji, 16 do 20% v Volvodini, 11 do 15% v Bosni in Hercegovini, 6 do 10% na Hrvaškem in 5% v Sloveniji.

— Novo delikatesno trgovino in mlekarno je v Celju na Glavnem trgu otvorila ga. Ana Konec.

— V načrtovanje snemina pokolneza g. Alojzija Schreya v Jesenicah sta darovala Mira in Josip Costaperaria 50 Din za »Društvo slonih«.

— Vozne olajšave na Južni železnici in »Dijake legitimacije«. Ravnateljstvo Južne železnice je ukinilo vozne nakaznice po nižji ceni posamnikom — dijakom o veliki noči in priznalo kot edino veljavno legitimacijo za dijake »Djake legitimacije«. Uprava »Ferjalnega Saveza«, ki te izdaja, opozarja vse v območju južne železnice ležeče šole (šolske, meštanske, srednje), da ne pošiljajo več na ravnateljstvo Južne železnice prošnje, temveč da se obrnejo direktno na P. S. II. Beogradska gimnazija. Beograd in naroče za revne dijake legitimacije kos a 3 dinarje ali pa po povzletu. — Povjereništvo F. S. Ljubljana, Viktor Maček.

— Strašen zločin 17letnega mladeniča. V selu Vranovu pri Smederevu v Srbiji je 17letni Radoslav Ivančič svojega 60. letnega deda Georgija a seliro. Starce je umrl v največjih mukah. Deček je storil strahovito dejanje, ker ga je v to nahajala njegova mati Draga. Oba sta bila aretirana.

— Od doma je odšla neznanu kam 15letna Elvira Misson z Gosposvetke ceste v Ljubljani. Odšla je 13. t. m. Deklica je plavalas, precej velika in oblečena v kimono plašč.

— Ljubenziv mož je vsekakor Leopold Knapč iz Maribora. ki je svojo ženo zapustil in ji povrhu odnesel še 16.000 K. Pred svojim odhodom je izjavil, da se bo peljal v Zagreb, kjer bo izvršil samomor. (No, to bi lahko tudi doma storil. Opomba ured.)

— Drzen vlom in tatvina. V eni zadnjih noči so neznanzi zlikovci vdrl v shrambo posestnika Planinška na Spodnji Hudinji v celjski okolici. Razkopali so pol metra debel zid. Odnesli so meso od petih svinj in raznih drugih stvari v vrednosti okrog 75.000 K. Vlomilce zasleduje orožništvo.

— Poltiški oddelek v Celju objavlja, da je bil 21. febr. t. l. v Mariboru aretiran Viktor Sunko, bivši poročevalec. roj. 19. novembra 1874 v Ljubljani. Sunko je tekmo minulega in tekočega leta ogoljufal čez 300 troyevcev in obrtnikov v Sloveniji in na Hrvaškem na ta način, da je nabiral inserate v zastopstvu anončne pisarne »Hermes« v Mariboru za izdajo trgovskega adresarja za Slovenijo, Prekmurje in Medimurje. Predmal je za poedine inserate 100 do 600 K predplačila ter ves ta denar zapravil. Stranke, ki bi bile od imenovanega event. ogoljufane, naj se zgledajo na celjskem policijskem oddelku, soba št. 12.

— Aretacija boljševškega kurirja v Sobotci. V Sobotici je bil aretiran boljševški kurir, pri katerem so našli vsoto okoli pol milijona kron v zlatu, Preiskava, ki se je vršila pri njem, je prinesla zanimive podrobnosti o agitaciji naših komunistov.

— Vlom na Hovlic. Danes ponoči je bilo vlomljeno na Hovlici in odneseno raznega blaga za okoli 50.000 K.

— Razal vlom in tatvina. Dne 11. tm. so neznanji storilci vlomili v shrambo Antona Pernovskega na Brezovici in odnesli raznih živil za 3575 K. — V Sevnici je bilo gostilničarju Stefanu Lampetu ukradeno za 6000 K perla. — Posestniku Karlu Turnšku v Podvrhu je bilo odneseno za 4400 K obleke. — V Rogatcu je bil Pavlinj Einf ukraden 5000 K vreden srebrni svečnik. — V kurilnici drž kolodvora v Ljubljani je bil ukraden 1000 K vreden vrtni stol. — Na Vodnikovem trgu je neznan žepar izmaknil Rozaliji Stiplovske 200 K. — V Trbovljah so uzmotvili odnesli branjevcu Ivanu Javorniku iz Ljubljane 58 kg slanine, v vrednosti 11.000 K.

— Praktični smislo Angleza in Amerikana več je odavno promišljal, da nožna gumeni potpetnika nje samo radi jeftinoče i dugotrajnosti ekonomski, več i zdravju pogoduje, jer se tresanje kod hodanja znatno umajala. Dajte si na Vaše cipele

prave Palma-kaučuk pete metnuti, Vi čete se sami o prednostima osvjedočiti.

— Kmo Tivoli. »Kristusovo trpljenje«, prekrasni naravni posnetki iz originalnih prizorov pasijonskih iger, ki se vrše vsaka štiri leta v Oberammergau na Bavarskem. Film se odlikuje po bogati scenaciji in arhitekturi. — Občinstvo se opozarja na največjo učinkovitost Sodoma in Gomora, ki se predvaja drugi teden.

— Kavarna »Jadrana«, Turjaški trg 6. dnevno koncert, salonskega orkestra. Vstopnina prosta. Cene običajne. Začetek ob 8. uri zvečer.

— Doj z madžarsko tolpo na meji. Kakor poročajo iz Cakovca je 14 mož mošna oborožena ogrska tolpa udrla pri Žitkovcih čez našo mejo in napadla območno finančno stražo. Celo tolpo sta ugnala dva stražarja v beg. Na madžarski strani je obležal eden mrtve, pri katerem so našli patronske nabole regularne ogrske vojske.

— Jugovina povečava močnejšo nahlade i influence. Od tih bolesi štite Anacot-pastile.

— Telesno zaprtje. Po izkušnjah zbranih na kliniki za notranje bolezni, deluje gredica »Franz-Josef« zanesljivo in prijetno tudi pri hemeroidih.

— Lepota? Svežost mladosti? Pri ljubljani vnanščina? Vse to si lahko prihranite in zabranite prerano ostarelost edino z racionalnim negovanjem vašega obraza, vašega telesa, vaših las in zob! Izvanredna delovanja so že čez 25 let priljubljeni Eliza-preparati za negovanje lepote: Eliza-kozmetika in kožo obarvalna pomada (2 lončka s pakovanjem in poštino 25 Din.), Eliza-pomada za rast las (2 lončka s pakovanjem in poštino 25 Din.), Eliza-linilno milo lepote (4 kose s pakovanjem in poštino 35 dinarjev) in drugi Eliza-preparati kakor Eliza-cvet za lase, Eliza-kolonska voda itd.; adresa: Lekarnar EUGEN V. FELLNER, STUBICA DONJA, Eliza trg št. 238., Hrvatsko.

— Gospodu, ki se je v soboto, 3. marca v restavraciji »Tratinke« pomatoma ali kakorkoli si bode poslužil tuzega dežnika, svetujemo, da ga takoj vrne ravnotam, ker je njegova identiteta že znana. Sicer se bo proti njemu drugim potom postopalo.

— Čevlje knupite od domačih tovarov tvojke Peter Kozina & Ko. z znamko »Pa-kok«, ker so isti priznani na boljši in na cenejši. Glavna zaloga na debelo in drobno Ljubljana, Breg 20, ter Aleksandrova cesta št. 1.

Dopisi.

— Iz Krškega. Dne 3. in 4. t. m. priredila je podružnica »Kola jugoslov. sester« Krško. Videm v sokolski dvorani gledališko predstavo »Iz Ljubljani raje« pod spretnim vodstvom učiteljice g. VI. Levstikove. Sodeloval je tudi krški salonski orkester. Izra je silajno uspeša ter vsakokrat napolnila prostorno sokolsko dvorano do zadnjega kotička. Posebno ljubi so bili palčki, izborni so rekli svoje vloge tudi vse ostale igralke Kolašice. Ta predstava je znova pokazala, da uživa »Kolo« vsestransko zaupanje krškega meštanstva pa tudi naših okoličanov. Podružnici pristopajo vedno nove članice; šteje pa tudi že več ustanovljenih članov. Bil-žajo se velikonočni prazniki, čas pisanic. Ker je bil čist prebitek gledališke predstave precejšen, pripravilo bo »Kolo« našim revnim tpe priuhte ter jih obdarilo z obutvijo in oblačilom.

— Iz Most. Vprizoritev Tuščevce tridelanke »Golgota« na odru v Mostah. »Golgota« je in bo imela vselej lep uspeh, klerkoli jo bodo igrali. Tako je imela tudi v nedeljo, dne 11. t. m. na deskah gledališke dvorane v Mostah. Igrali so jo gostje — dijaki, kljub izbrani režiji, kateri je treba priznati posebno pahalvo, sem opazil nekaj nedostatkov. Demetrij je s svojim samoniklim pojmovanjem ustrezal svoji vlozi. Zal, da je bil na nekaterih mestih, zlasti v tretjem dejanju nekoliko preglasen. Drugače pa je brezdvomno rešil svojo vlogo na bolji način. Pohvale je tudi vreden ljubimec, ki je obenem tudi igral Apolonija. Obe vlozi je podal izrazilo in skrbno premišljeno. Tudi pri njem je bila opaziti hiba, ki pa je bila malodane vsem lastna, namreč preglasno govorjenje. Zena je pogledila svojo vlogo deloma dobro; globlja psihološka poglabitev, bi bila v nenavadno korist celotnemu uspehu. Priznati moram, da je to vloga, iz katere se dal nekaj ustvariti. Gospodična se je bila sicer potrudila — ali vloga je ostala kljub temu še precej nezrela. Čuvaj Peregrin je bil brezbarvna figura. Videlo se je sicer, da hoče nekaj ustvariti, a da mu manjka še igralске rutine. Upam pa, da se bo povselp v dobroga diletantskega igralca. Spodobnost ima dovolj! Oče Makarji bi bil še boljši, kakor je bil, ako bi bil vsesokoli nastopal bolj odločno. Da je bolj redicirane postave, zato on ne more kaj. Ali za v bodoče polagaj režiseru na srce: vpoštevati mora tri stvari prvič, da razdeli vlogo spodobnim igralcem, drugič, da ugotovi če lahko igralec akomodira svoj glas v vlogi, tretjič pa, ako ima za vlogo primerno postavo. V bodoče mora režiser paziti tudi na jezikovno stran! Nepravilno konsekvntno izgovarjanje deležnikov, pri nekaterih igralcih mora skušati odpraviti! Tip katerega je podal On (Kristus), je bil dober, le žal, da je to bil tip, katerega sem videl že v osebi gosp. Sesta. V tem oziru je hvalevreden! Ostale vloge so bile brez izjeme brez nedostatkov. Končno ne smemo pozabiti omeniti še grupacijo redovnikov, katerih je bilo očitno premalo. Z grupacijami in s svetlobnimi efekti na diletantskih odrh je vselej križ! Grupacija redovnikov je bila najbistvenjša hiba cele igre. V bodoče naj polaga režiser večjo pažnjo na statista, da s svojim nastupnim nastopom ne bodo motili harmonične celote. Dobre maske in scenični aparat je znatno pripomogel k dobremu uspehu. Facit je, da je bila igra dobra in hvale vredna, ako abstrahiramo one majhne hibe posamnikov in grupacije, in smemo nesporno biti veseli takega uspeha.

Protestni šod železničarskih organizacij.

V veliki dvorani Uniona so sredi ob 20. priredile združene strokovne železničarske organizacije impozantno protestno zborovanje, ki je bilo obenem odlična manifestacija za izenačenje dražinskih doklad, glede katerih so železničarji zelo prikrašani napram ostalim državnim nameščencem. Protestu železničarjev so se pridružili tudi zastopniki organizacij državnih nameščencev. V imenu akcijskega odbora je šod otvoril R. Črni, odločno naglašajoč, da je protestni šod popolnoma nepolitičen prireditev, železničarji hočejo solidarno zahtevati pravično rešitev izenačenja svojega gmojnega položaja in ostalih državnih nameščencev. Ta cilj skušajo doseči s vsemi legalnimi sredstvi. Skupna akcija naj rodi uspeh! V predsedstvo so bili nato izvoljeni: Blaž Korošec (ZJZ) in Jak. Jernejčič za strokovno organizacijo železničarjev ter Joža Bekš, tajnik Osrednje zveze državnih nameščencev za Slovenijo kot zastopnik javnih nameščencev. — Prvi govornik železničar M. Žorja je z iskrenostjo pozdravil sedanjost, ko železničarji solidarno in kompaktno nastopajo ravno ob rami z državnimi nameščenci. V stranskih vrstah in v organizaciji je iskati pot v boju za izboljšanje položaja. Zelo vehementno je govornik napadel sedanjostni vladni režim. Enako ostro kritiko o premeščanju uradništva je izrekel g. R. Sovrč. V imenu železniškega uradništva je podal izjavo solidarnosti g. Črnigoi, pozivajoč, da združeni železničarji neomajno vtrajajo v borbi in da se strinijo v »enožno fronto lačnih in gladujočih«. — V imenu Osrednje zveze javnih nameščencev je šod pozdravil zvezin tajnik Joža Bekš.

Šod je senlasno in ob višernem odobravanju sprejel kratko resolucijo, ki zahteva regulacijo dražinskih doklad. — Med železničarji je na shodu vladalo bojno razpoloženje in so pripravljali izvajati svoje zahteve tudi z vsemi skrajnimi sredstvi. Šod je trajal nad dve uri. Dvorana je bila nabito polna.

Turistika in sport.

— **Otvoritev nogometne sezone v Ljubljani.** — Na igrišču Ilirije pred dr. kolodvorom se vrše 18. in 19. t. m. sledeče nogom. tekme: v nedeljo ob 16. uri Ilirija : SV. Beljak, ob pol. 15. uri predtekma Ljubli. akademski SK : Ilirija rez. — V ponedeljek ob 16. uri Ilirija : SV. Beljak, predigre ob 13. uri Slavija : Ilirija II., ob pol. 15. uri Slovan : Hermes. — SV. iz Beljaka je prvak Koroške, moštvo sestoji večinoma iz dunajskih igralcev. Ilirija prelaskusi v teh teknah nekatere nove moči; pokazala se je pretežno nedeljo, ko je odpravila Jadran z 12:0, že v zelo dobri formi. — Akademiki, Slovan in Slavija nastopijo prvič v sezoni, Hermes drugič. — Znižane članke in dijake vstopnice se dobe edinele v predprodaji pri blaznini na igrišču 17. t. m. od 16. do 17. ure ter 18. t. m. od 10. do 11. ure.

Juljska krajina.

— 28 kilogramov jugoslovenskega tobačka so zaplenili italijanski finančni stražniki pri Trilniku. V zadnjem času se dobil nalog, da morajo pastiti najstrožje na tihotapce.

— **Tujskega prometa v Opatiji** ni skoro nič več. Nekaj malega je, toliko pa, da se še ve, da je Opatija zdravilišče in kopališče. Iz južne in srednje Italije pride kak stujeca, o onih nekdanjih iz evropskih notranjih dežel ni skoro več sledu. Italijanska gospoda, ki vodi sedaj usodo lepe Opatije, skuša pomagati in privabiti tujce, da bi Liburnija znova cvetela. V to svrhu so povabili italijansko kraljico Jolando in njenega zaročenca sante Calvija, da bi prišla po poroki uživati medene tedne v Opatijo. Sodili so, da bi ta okolnost pomnožila tujski promet morda prav znatno. Ali iz Rima je došel odgovor, da novoporočencev ne bo v Opatijo. Zmajali so s glavami in sedaj ugibajo, kaj naj pravzaprav stori, da bi se dvignila Opatija do nekdanje svoje slave. Nam je žal, da trpi ob razmerah, ki so jih ustvarili Italijani v Opatiji, naše tamkajšnje jugoslovensko prebivalstvo.

Društvene vesti.

— **Društvo slovenskih književnikov** je razširilo svoj delokrog, obsegajoč zdaj po oblastno potrjeni spremembi pravil, ne samo na leposlovje, temveč književnikespolh. Zato vabi društvo v svojo sredo še vse ne-članjene književnike, saj pogreša v svojem imeniku še marsikatero priznanega pisatelja in slovstvenika. Čim širši bo krog društvenih članov, tem lažje in v večjem obsegu bo društvo zasledovalo svoje cilje in tudi posamezniki bo ustrezno, če bodo deležni raznih ugodnosti (tarifna pogodba), ne glede na to, da bo društvo vsakemu članu v vseh književnih zadevah rado pomagalo s nasvetom in bo tudi zastopalo njih interese v vseh potrebnih slučajih, prevzemajoč tudi njih pravno zaščito. Povdarjamo, da je »Društvo slovenskih književnikov« le stvarno in adruže vse slovenske književnike brez razlike političnih in svetovnih nazorov (4). Priglas k »D. a. k.« naj se odpošlje na tajništvo (Kongresni trg 5 — Slovenska Matica); članarina znaša mesečno 1,25 Din. Na željo pošlje »D. a. k.« svojim članom tudi izveček iz tarifne pogodbe (honorarij) proti vpošiljavi Din 3.— v znakmah.

— **»Bratstvo«** v Ljubljani. Vsled volitev predavanje danes od p. d. e.

— **»Društvo Soča«** obvešča svoje članke in prijatelje, da v soboto 1. tm. ne bo običajnega predavanja, ker bo radi prepovedi točenja alkoholnih pijač. — salon »pri Levu« zaprt.

— **Občni zbor krožka magistratnih uradnikov** se vrši v ponedeljek, dne 26. marca t. l. ob 17. popoldne v mestni posvetovalnici.

— **Jugoslovensko akademsko društvo »Triglava«** v Ljubljani je imelo v sredo 14. marca 1922 na univerzi svoj II. redni občni zbor. Iz poročila odbora je razvidno, da ima društvo, ki obhaja meseca maja obletnico svoje ustanovitve, v tej dobi za-raznamovati mnoge lepe uspehe tako v notranjem kakor v zunanem delovanju. Društveno delo je bilo razdeljeno v tri sekcije: I. v kulturno-znanstveno, pevska in sokolska sekcija. Kulturnoznanstvena sekcija, pod vodstvom jurista Mojzerja, se je bavila predvsem s samozobrazbo članov potom predavanj, debatnih večerov in poučnih sekcij. Pevska sekcija, duša ljubljanskega »Triglava«, si je pod pevodjem filozofa Rusom s svojimi pevskimi prireditvami v društvu samem kakor tudi s sodelovanjem pri drugih naših narodnih kulturnih organizacij, stekla mnogo zaslug, da je »Triglava« v Ljubljani postal kmalu ozi domovini, posebno pa še med ljubljanskimi občinstvom dobro znan in priljubljen. Pevski zbor »Triglava« je sodeloval pri akademski »Ljubljanske Sokolke«, prireditvi ob izročitvi častne diplome častnemu članu »Triglava«, pokojnemu dr. Ivanu Tavčarju nad vse lepo uspelo podoknico, prispeval mnogo k sijajni proslavi praznika Ujedinjenja, dne 1. decembra 1922, ki se je vršila na iniciativno »Triglava« in nastopil častno pri Svetosavski Besedi, ki jo je prireditelj ljubli. pravoslavna cerkva je prireditelj sokolsko predavanje in skrbela, da so se »Triglavan«, ki morajo po društvenih pravilih biti člani »Sokola«, udeleževali sokolske telovadbe. 20 Triglavov je mahajalo radno v sokolske telovadnice ljubljanskih sokolskih društev, kar je na vsak način lep uspeh. — Ob smrti največjega moča Slovencev, dr. Ivana Tavčarja, se Triglavci, ki so stali tudi na čelni strani ob mirnovalnem odru, spremljali s svojimi starim društvenim praporom svojega najmlajšega častnega člana k poslednjemu počitku, v Ljubljani korporativno s sagrajskimi »Triglavan«, na Vrhovo po deputaciji. Društveni predsednik se je v offi domovini, posebno pa med ljubljandnu neposabnega pokojnika, ki naj bo vsi naši mladini največji vzor nesebičnega vsestranskega dela za narod in domovino. Zbrano članstvo je zaključilo svojemu pokojnemu častnemu članu trikratni »Slava«. Člani »Triglava«, katerih je 110, kažejo vsestransko aglnost in mnogo zanimanja za društveno delo. Zavedajo se, da je velika čast za akademika biti član akad. društva in to posebno že 47 let starega, slavnega »Triglava«. — Po obširnih, vestno sestavljenih poročilih posameznih funkcionarjev, so se vršile volitve novega odbora. Predsednik Jurist Mejak Ervin, ki je ustanovitelj ljubli. »Triglava« in ki je predsedoval društvu od njega ustanovitve sem, je karolič predsedstvo vrednemu svojemu nasledniku Juristu Antonu Mojzerju. Zelo otežuje delo pomanjkanje društvenih lokalov in s tem knjižnice in štališnice. Veliko zaslugu bi si pridobil oni, ki bi temu našemu aglnemu in mladega živ-

ljenja polnemu društvu, šel v tem oziru na roko. — Želimo našim vrliim »Triglavanom« mnogo uspeha v bodočnosti in jim kličemo: »Naprej po tej poti!

— **Klub esperantistov** v Ljubljani vabi vse svoje člane na I. redni občni zbor, ki se vrši v petek dne 23. t. m., ob 19. v učnih prostorih Sentiakobske dekliske šole v II. nad. s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo o delovanju in denarnem stanju kluba. 2. Poročilo preglednikov. 3. Določitev klubovih prispevkov. 4. Volitve. 5. Razpravljanje in sklepanje v predlogih. — Tem potom vabimo tudi vse, ki se zanimajo za Esperanto in žele pristopiti v klub, da javijo do 20. t. m. svoj pristop potom dopisnice tajniku kluba g. Jerku Jurinac, Ljubljana VII (pri Stepicu). Odbor.

— **Klub plesovalci** v Ljubljani namrava prirediti v četrtek, dne 12. aprila t. l. konkurenčno plesno tekmo iz modernih plesov shimmy, onestep, boston, tango. To pa samo tedaj, ako bo priglasenih dovolj plesnih parov za tekmo. Pari naj se prijavljajo v trgovini juvelirja Černeta v Wolfovi ulici kot predsednika kluba najkasneje do 25. tm. Po številu došlih prijav se določi natančnejši program prireditve. Vsa natančnejša pojasnila daje g. Černe. Prireditve plesne konkurence po strogo estetskih načelih bo prva enaka prireditve v Ljubljani in se je nadejati, da zavlada zanjo veliko zanimanje v plesočih in neplesočih krogih.

— **Podporno društvo žel. uslužbencev** v Ljubljani javlja na podlagi sklepa občnega zbora svojim članom-vpokojencem, da je mesečna članarina od 1. aprila t. l. povišana na 2. Od 1. maja 1923 se izplačuje za vsak smrtni slučaj 2.500 D. Občni zbor dovoljuje članom-vpokojencem, da plačujejo dosedaj članarino D 2, v katerih slučajih pritiče letni podpora v znesku 1.500 D. — Vsi vpo-kolenci se prosijo, da najkasneje do 1. julija t. l. zanesljivo sporoče društvu, katero članarino žele v bodoče plačevati. Obširnejša letna poročila so izveščena na vsch postajah. Odbor.

Izpred sodišča.

— **Sleparije na carinarici** na Jesenicah. Včeraj popoldne se je nadaljevala tozadevna razprava, o kateri smo poročali že včeraj. Obtoženci so pri svojih manipulacijah postopali jako previdno. Vse pošiljave so bile pravilno opremljene in deklaracijske številke identične z številkami neposredno prej v carinarici pravilno odpravljenih pošiljatev. Podpise na deklaracijah je ponarejal zelo spretno Svetec, deloma tudi Cesar. Dobček so si razdelili nekako po proporcij in sicer sta si obdržala Svetec in Cesar nekako dve tretjini, ostala dva pa sta prejela eno tretjino dobička. Pri vsem tem spretnem delovanju pa so oblasti prišle obtožencem na sled in sicer radi tega, ker je cela četvorica začela razkošno živeti. V veselje družbi dekovi je dnevno pokal šampanjec in tako so ves denar, ki so ga prisiloparili, kmalu pognali po grlu. Vsi štirje so bili aretirani in oddani sodišču. Obtoženci so svojo krivdo s izjemo Görnerja priznali. Njih zagovor je bil zanimiv. Med tem, ko je eden trdil, da je imel premalo plača, je drugi izjavil, da je potreboval denar za šenitev lid. Obtoženci so storjeno škodo deloma pokrili. Državni pravdnik dr. Domenico je v markantnih besedah odlogoval koruptnost, ki se je začela razširjati med dosedaj pošteniimi slovenskimi uradniki. Slovenski uradnik je sicer siromahen — ali pošten in to je komaj peti slučaj koruptnosti med našim uradništvom, navale bedi, v kateri živi. Porotniki so potrdili vprašanje glede oškodovanja državne oblasti pri Franu Svetecu, zanikali pa isto vprašanje glede Martina Cesarja. Potrdili so tudi sokrivdo Okorna in zanikali sokrivdo Görnerjevo, nakar je sodni dvor razglasil sodbo, s katero sta bila Svetec in Okorn obsojena na 10 in 6 mesecev težke ječe. Ostala dva sta bila oproščena. S to razpravo je bilo končano pomladansko zasedanje ljubljanske porote, ki je za žalost pokazala, da se kriminalni slučaj pri nas v vseh ozirih zopet množijo.

Peizvedbe.

— **Legubta se je** dne 15. t. m. ova usnja dama rokavica. Najditelj se prosi, da jo odda iz prijaznosti v uredništvo »Slovenskega Naroda«.

Borzna poročila.

— **Curih, 17. marca** (Izv.) Današnja predborza: Zagreb 5.475, Berlin 0.0258, Amsterdam 212.25, Newyork 5.3775, London 25.22, Praga 15.95, Pariz 33.65, Milan 25.95, Budimpešta 0.16, Varšava 0.0125, Dunaj 0.0745, avstr. žig. kroše 0.0075, So-fija 3.20.

— **Zagreb, 17. marca** (Izv.) Danes borza ni poslovala.

— **Curih, 16. marca** (Direktno). Zagreb 5.45, Berlin 0.0258, Praga 15.937, Milan 25.80, Pariz 33.54, London 25.195, Newyork 5.3725.

— **Trst, 16. marca** Zagreb 21.—, Berlin 0.102, Praga 62.—, Pariz 131.25, London 97.50, Newyork 20.75, Curih 389.—.

Razne stvari.

• **Protest Vatikana.** Vatikani namrava vložiti protest proti izkopninam židovske arheološke družbe, ki hoče najti grob carja Davida.

• **Starodavni hram.** Ravnatelj angleškega muzeja, ki se nahaja v Ameriki, je dobil obvestilo, da je bil v mestu Ur, v Haldeji, odkrit starodavni hram. Sezidan je bil baje 3000 let pred Kr. roj. ta obnovljen po carju Nabuhodonosorju.

• **Letalski rekord.** Doslej je imel ameriški general Mitchell svetovni rekord v brzini letanja s 358.836 km na uro. Ondam pa ga je posekal Francoz Sadi Lecointe s 391 km 304 m na uro. Kako pa se delajo taki poskusi? Aviatik mora prebrzeti štirikrat osnovo enega kilometra, dvakrat v vsako smer. Časomerici (kronometrirji) vzamejo vsak pot povprečno število in izračunajo splošno povprečje. Da je rekord veljaven, mora nadkriliti prejšnjega vsaj za 4 km. Lecointe je imel silen motor, 400 HP. Njegova performanca vrača Franciji enega najtehtnejših svetovnih rekordov, ker dokazuje da je francosko zrakoplovstvo prvo na svetu. Najvišje uspeške v vseh pogledih pripadajo Franciji. Bossoutrot in Drouhin imata časovni Bossoutrot in J. C. Bernard pa daljinski rekord; Maneyrol je letal najdalje s ladrom; Bossoutrot je dosegel največjo višino s 15 m s 25 potniki; Casale največjo višino s 250 m s 500 kg tovora; Sadi Lecointe pa največjo hitrost na km. Edino čisti višavski rekord je ameriški, ker se je Mac Ready vzdignil do 10.500 m, to pa z letalom, katero je zasnoval ter izdelal francoski inženir Lepère. Lecointovo letalo, ki sta ga zgradila inženirja Delage in Marie, je višek francoske aeronavtike in napoveduje novo stopnjo proti 400 km na uro!

• **V Angori.** »Daily Mail«, edini evropski list, ki ima poseben poročevalca v Angori, priobčuje zanimivo korespondenco iz kemalistične prestolice, kjer se vrše sedaj pogajanja o zavezniških mirovnih predlogih. Čeprav bi bilo še prezgodaj govoriti kaj pozitivnega, pravi poročevalec, sem vendar dobil v pogovoru s Kemal in izmet pašo med potjo v Angoro vti, da so perspektive za mir ugodne in da bo velika narodna skupščina končno vendarle podpisala lausannsko pogodbo. Upravičen sem trditi, da so pogajanja med izmet pašo, generalom Maringonom in zastopnikom angleškega vrhovnega komisarja v Carigradu Hendersonom imela na turškega diplomata velik vpliv, ki ga bo brez dvoma preodčil tudi turškemu kabinetu. Vse kabinet na čelu s ministrom predsednikom Raufom je pričakoval na kolodvoru Kemala in izmet pašo. Zbrana je bila ogromna množica, toda manifestacij ni bilo nobenih, kajti Turki so v takih slučajih po navadi trezmi. Prišlo je samo do navadnega ceremonijalnega pozdrava med Kemal pašo in častno stražo. Med turško množico pa je bilo opazati dva Evropejca kot izrazit kontrast in sicer polkovnika Monsena, francoskega zastopnika pri angorski vladi, oblečenega v vojaško uniformo in P. Benoi-a, avtorja znanega romana »Atlantida«, ki je dospel sem, da zbere material za nove romane. Devetnajstletna žena Kemala, ki potuje z njim, je izstopila iz vlaka, oblečena kot moški, v jahalnih hlačah in visokih škornjih. Očitno je hotela ob priliki prvega potovanja v prestolico svojega soprogadokazati, da Kemal v svoji borbi za emancipacijo turških žensk lahko računa s popolno aktivno podporo svoje žene. Zanimivo je potovanje v to malo anatolsko mesto, posebno če pomislimo, da so izhajala iz te prvotne mizerne prestolice povelja in direktive, ki so iznemirale in plašile diplomate številnih evropskih prestolic skoraj tri mesece. Od daleč je mesto zelo slikovito. Podobno je srednjeveški trdnjavi s fevdalnim gradom na visokem strmih hribu, ki vlad nad celo okolico. Toda kar človek despe v mesto, ne najde nič drugega nego majhne, nizke hiše, umazane, ozke ulice in izvanredno surovo zimo.

• **Rockefellerjev fond.** V Sofijo je pred kratkih prispel zastopnik Rockefellerevega fonda dr. Gunn, ki ima namen proučiti sanitarne razmere v Bolgariji in poročati upravi fonda o pomoči, ki jo potrebuje bolgarski narod. Evropski javnosti je malo znano, da obstoji Rockefellerjev fond in kakšni so njegovi cilji. Ta fond je ustanovil znan ameriški milijarder Rockefeller, ki je zapustil okrog 1 milijarde dolarjev za humanitarne namene. Delovanje tega fonda ki se razprostira po celem svetu, je ogromno. Tekom predlanskega leta je izvršil naslednje: 1.) obnovil je letno podporo za higijeno in sanitarne priprave na univerzi Johna Hopkinsa v znesku 250 tisoč dolarjev; 2.) odobrili je univerzi Harvard kredit v znesku 2 milijonov dolarjev v svrhu ustanovitve fakultete za higijeno; 3.) podpiral je gmojno študiranje higijene na Češkoslovaškem, v Braziliji in Ameriki; 4.) pomagal je Pasteurjevemu zavodu zbirati in pripravljati svoje oseboje; 5.) pomaga odgojevat usmiljenke v Evropi in Ameriki; 6.) podpiral je poskusno kliniko na medicinski fakulteti univerze Cornell; 7.) otvoril je v Pekinu medicinsko fakulteto in bolnico z najmodernejšo opremo; 8.) dal je denarno podporo 25 medicinskim zavodom na Kitajskem; 9.) obljubil je 1 milijon dolarjev medicinski fakulteti na univerzi v Kolumbiji; 10.) udeležil se je s 3.500.000 dolarji reorganizacije svobodne univerze v Bruslju; 11.) izdelal je ankete o medicinskih fakultetah v Japoniji, na Kitajskem, na Filipinskih otokih v Indo-Kitejski, Siamu, Indiji, Siriji in Turčiji; 12.) preskrbel je ameriške in angleške medicinske žurnale 113 knjižnicam v Evropi; 13.) dajal je stipendije dijakom, ki so se pripravljali za profesorje na medicinski in fizikalno-kemični fakulteti in sicer 157 osebam, pripadnikom 18 raznih držav; 14.) nadaljeval je borbo proti zlatci v Mehiki, srednji in južni Ameriki; 15.) nadaljeval je predhodne ukrepe proti malariji v 10 državah; 16.) poslal je v mnoge države strokovnjake v medicini in higijeni, ki so se udeleževali na vsch poljih borbe s nalezljivimi boleznimi. Delovanje tega fonda je bilo posebno intenzivno v onih krajih, kjer razgrajata epidemične bolezni. Dobro bi bilo, da bi se Rockefellerovi dediči spomnili pri priliki tudi naših, posebno pa ljubljanske univerze.

Darila.

Uprava našega lista je prejela za: »Jadransko stražo«. Gosp. Jos. Velkaverh, učitelj v Trbovljah je nabral ob priliki ustanovitve »Orjuna« v Trbovljah 50.— dinarjev.

»Društvo slepih«. V počaščenje spomni na pokojnega g. Alojzija Schreva na Jesenicah darujeta Mira in Josip Costapera 50.— dinarjev.

— Srčna hvala!

Glavni urednik:
RASTO PUSTOSLEMSEK.
Odgovorni urednik:
VALENTIN KOPITAR.

Prodajalka,

poročilna v prodaji in računanju, samostojna, prvovrstna moč, SE SPREJME S 15. aprilom V TRGOVINO Z LUKSUZNI BLAGOM. — Plača dobra. — Naslov pove uprava »Slov. Naroda« 2818

sobna slikarska in pleskarska dela
ANTON STIPOŠEK,
LJUBLJANA, Rožna ulica št. 13.
2802

Iščem tihena kompaniona

Z OSEBNO ALI BREZ OSEBNE UDELEŽBE. Vstop 1. aprila t. l. V DOBRO DOBIČKANOSNO TRGOVINO Z MEŠANIM BLAGOM IN DEŽELNIMI PRIDELKI s potrebnim kapitalom najmanj 100.000 do 150.000 dinarjev. — Ponudbe na upravo lista pod »Srečna bodočnost/2747«.

Nagradna tekma.

Kateri proizvede dobo noč
»BERSON« gumi zapetelov in
»BERSON« gumi potplav?

Vsi, ki obiščejo našo hišo, so naši gumi zapetelov, kateri tudi gumi potplav, da nam je poved, da na zbirajo vse odgovore na gume vprašanje nagradna tekma:

1. nagrada 2000 Dinara
2. nagrada 1000 Dinara
3. nagrada 500 Dinara
4. nagrada 250 Dinara
5. nagrada 100 Dinara
6. nagrada 50 Dinara

Odgovori se s tobo namreč lahko in tobo dajete pošiljati najpozneje do 15. aprila t. l. na naslov: BERSON Kautuk d. d. Zagreb, Vojnov trg 7.

Tužnim srcem naznanjamo vsem prijateljem in znancem, da je naš preljubljeni oče, stari oče in tast, gospod

mag. pharm. GABRIJEL PICCOLI

danes ob četr na tri po kratki mačni bolezni, v 78 letu svoje dobe, praviiden s tolažili sv. vere preminul.

Zemljski ostanki se bodejo položili k večnemu počitku v rodbinsko grobnico v Trstu. Dan pogreba se naznani kasneje.

LJUBLJANA, 17. marca 1923.

Rodbini Piccoli-Ogoreutz.

Na dobro domačo hrano

v bližini sodnije in Južnega kolodvora SE SPREJME VEČ GOSPODOV. — Naslov pove uprava »Slov. Naroda«. 2657

Kdo posedi 12–15.000 Din

NA POSESTVO v Ljubljani proti vknjižbi na drvo mesto. Eventualno se odstopi prazno ali meblirano sobo s posebnim vhomom in električno razsvetljavo. — Ponudbe na upravo lista pod »Posojilo/2612«.

Seno, slama,

načisto, čisto, zdravo, v hlebo prebrano. RAZPOŠILJA PO NAJNIZJI CENI dnevno na vsako postajo v Sloveniji. FRANC KAMBIČ, Zagreb, Tkaličeva ulica 71 B. 2641

Zavod v Ljubljani SPREJME v zavarovalni stroki popolnoma izvežbano starejšo moč kot

VODJO PISARNE,

dalje PRAKTIKANTA, absolventa trgovske šole ali abiturijentskega tečaja pod ugodnimi pogoji. — Ponudbe z navedbo referenc pod: »Stalno mesto/2695« na upravo lista.

Med. univ. dr. Pavel Janežič

ordinira vsak dan od 10.—12. dopoldne in od 1.—2. popoldne.

Dolenjska cesta 20.—I. nastr.

Kolesa - bicikeljni

se po nizkih cenah razprodajajo, dokler traja zaloga. Ne zamudite prilike! Velika zaloga najboljših šivalnih strojev. 10 letna garancija. JOS. ŠELOVIN-ČUDEN, Ljubljana, Mestni trg št. 13.

Zahvala.

Za ljubeznive izraze sožalja ob priliki težkega udarca, ki nas je zadel ob izgubi mojega prednega moža, očeta, strica, brata in starega očeta

Frica Sertiča

izrekamo vsem prijateljem, sorodnikom, znancem kakor tudi gospodom uradnikom deželne vlade za krasne vence presrečno zahvalo.

Sv. maša za pokojnega se bo brala 20. t. m. ob 9. v frančiškanski cerkvi.

V Ljubljani, dne 16. marca 1923.

Žalujejoči ostali.

Popolnoma nove stroje

PRODAM. Ugodno obrestovanje privatnega denarja. — Ponudbe na upravo »Slovenskega Naroda« pod: »Ugodno obrestovanje/2703«.

Ugodna prilika!

Dobro dočeta, že nad 15 let obstoječa MANUFAKTURNA IN MODNA TRGOVINA na Opčini pri Trstu. SE ODDA TAKOJ radi družinskih razmer. Cena nizka, zaloga velika. — Polzve se v Florijanski ulici št. 11. I. nadstropje. 2597

Lepa gospodarska hiša

v devetimi sobami, deloma meblirana in parketirana, gospodarsko poslopje, vrt itd., v brezhibnem stanju, v marjem mestu Slovenije, SE PRODA. — Naslov: Anončni zavod Ivo Sušnik, Maribor. 2821

Odda se lepa soba,

priljubljena ZA PISARNO v sredini mesta. Pogoji: najemnina za eno leto naprej in odškodnina za odstop. — Naslov pove uprava »Slov. Naroda«. 2806

Tri krasne oleandre,

(cvet rdeč) PRODAM. — Poizve se v Spodnji Šiški, Kmetiška ulica št. 141. 2811

Kupim rabljeno, še dobro ohranjeno,

peč za kopalnico.

Naslov pove uprava »Slovenskega Naroda«. 2730

Sprejememo

provizijske potnike.

Ponudbe pod »Spomladna sezona 2810« na upravo »Slov. Naroda«.

Le blan človek

bi mogel odstopiti PROTI PRIMERNU PLACILU nižjemu drž. ali obč. davku TOLIKO SVETA, DA POSTAVI MALO HIŠO za deset glav broječo družino! — Blag ponudbe pod »Vedna hvalečnost/2688« na upravo »Slovenskega Naroda«.

Izurjena strojepiska

z daljšo prakso, zmogljiva slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi ter knjigovodstva. ŽELI MESTA IZVEN LJUBLJANE. — Ponudbe pod »Takojsen nastop/2649«.

Razglednice

razne vrste, pisemski, pisalni, trgovski, svileni, gladilni in stekleni papir, čipke za kredence, vpisalne knjižice in žico za cvetlice pripravila tvrdka OSVALD DOBEIC, Ljubljana. Sv. Jakoba trg 9. 2111

Kraljevski

Holandski Lloyd

Redni brzi poštni parobrodi od Amsterdama in Cherbourga za

Južno Ameriko

Rio de Janeiro, Santos, Montevideo in Buenos Aires.

Vsa potrebna navodila daje

Kraljevski Holandski Lloyd

Glavni zastopnik za Jugoslavijo

Jugoslavenska banka d. d.

Zagreb, B-Cesta 33.

Brzjavni naslov: Realloyd, Zagreb.

Telefon: 24—65. 441

Kot družbenik

bi pristopil k manjšemu dobričkanemu podjetju z glavnico 50.000 kron ali več. — Ponudbe pod »Družbenik 2750« na upravo »Slov. Naroda«.

Lep, skoro nov kostum

in temnoplava svilena OBLEKA POCENI NAPRODAJ. — Naslov pove uprava lista. 2796

Oglje v zavitkih,

VSAGO MNOŽINO, NAPRODAJ. — Marija SREBOTNJAK, Kolodvorska ul. 31. 2791

Ugodna prilika!

PRODAM ALBUM s 3000 znamenitostmi. — Naslov: Mihel K. Končar, trg 3/II (od pol 1. do pol 2. se lahko ogleda). 2752

Službe išče izurjena slovenska STENOGRAFINJA in STROJEPISKA, event. samo za popoldanske ure. — Ponudbe pod »Perfektna/2808« na upravo »Slov. Naroda«.

Proda se

1 TEŽAK VOZ, skoraj nov (loste, kason in dir), 1 BREK s sedeli, lahka vprega za 2 konja in 1 ČISTILNIK. — Poizve se v Zgornji Šiški 24 (Roman). — Istetam SE ODDA SKLADIŠČE (ev. s hlevom). 2726

Gospodična uradnica

ISČE ČEDNO SOBICO (prazno ali meblirano) z električno razsvetljavo in posebnim vhomom. — Ponudbe pod »Samostojna/2600« na upravo »Slov. Naroda«.

S kapitalom 200.000 kron

na osebnim sodelovanjem ŽELM PRISTOPITI h kakemu trgovskemu ali sličnemu podjetju. — Ponudbe pod »Jamstvo/2783« na upravo »Slov. Naroda«.

Nekaj vagonov in rabljenih tračnic

KUPIMO TAKOJ za železniško in železniško tračnico. — Prosimo postaviti ponudbe na upravo »Slov. Naroda« pod »Plačano v gotovini/2793«.

Eno ali dve prazni sobi

ISČE ZA TAKOJ VELETRGOVEC, po možnosti v sredini mesta. Najemnina postranska stvar. — Ponudbe pod »Nagrada/2776« na upravo »Slov. Naroda«. 2776

Vodja žage,

spreten in zanesljiv, z mnogoletno prakso, izurjen tudi v knjigovodstvu, ISČE SLUŽBO. — Vprašanja pod »Vodja žage/2786« na upravo »Slov. Naroda«.

Vabilo

na XXII. redni občni zbor Okrajne hranilnice in posojilnice v Škofji Loki, registrirane združbe z neomejeno zavestjo. ki se bo vršil v soboto, dne 24. marca 1923 ob 16. v naših novih prostorih.

Dnevni red:

1. Potrjenje računa za leto 1922;
2. razdelitev čistega dobička;
3. privoljenje razpisateljca načelnika in nadzornika;
4. službenosti in predlogi po § 26. pravil.

§ 35. pravil: V službu, ako bi občni zbor ob določeni uri ne bil sklican, se vrši vsaj pol ure na istem prostoru in s istim dnevnim redom drug občni zbor, ki sme brezposojne na številu navzočih sklepiti.

Škofja Loka, dne 14. marca 1923.

NAČELSTVO.

KUPIM 400 do 500 litrov dobrega

hruškovega mošta

(TEPKOVCA). — Naslov pove uprava »Slov. Naroda«. 2782

Proda se črna obleka

za manjšega gospoda in novi francoski lakasti CEVLJI št. 41. — Sodna ulica 11/II, desno. 2768

3000 kg sladkega sena

NAPRODAJ. — Vpraša se: Križevniška ulica št. 8, II. nadstropje (Ljubljana). 2777

Dežni plašč,

v dobrem stanu, SE TAKOJ PRODA. — Dunajska cesta 52, Grbec (noleg pokopališča). 2784

V najem se vzame

TRAVNIK ZA KOŠNJO in NJIVA. — Ponudbe pod »Košnja/2797« na upravo »Slov. Naroda«.

Decimalna tehtnica,

nova, za 300 kg, SE PRODA. — Naslov pove uprava »Slovenskega Naroda«. 2790

Vsakovrstno perilo

SE IZDELUJE lepo in poceni. — Streliška ulica 32, I. nadstropje. 2769

Dobrega slikarja (ličarja)

SE SPREJME ZA TRAJNO DELO. — Ponudbe pod »Ličar na: Anončni zavod Drago BESELJAK, Ljubljana, Sodna ulica 5. 2764

Družabnik se sprejme

V MANUFAKTURNO TRGOVINO na jako prometni cesti v sredini mesta. Pogoji: 300—350.000 Din. — Ponudbe na upravo »Slov. Naroda« pod »št. 1515/2798«.

Lepa meblirana soba

v sredini mesta, SE TAKOJ ODDA SAMO BOLJŠEMU SOLIDNEMU GOSPODU. Cena 500 dinarjev mesečno. — Naslov pove uprava »Slov. Naroda«. 2799

V službo se sprejmeta

eden ali dve starejša, izurjena POMOČNIKA PREKAJEVALNE OBRTI. — Ponudbe pod »Prekajevalec« na anončno družbo Aloma Company, Ljubljana, Kongresni trg 3. 2801

Iščem gospoda,

KATERI BI hitro in točno POČISTIL v popoldanskih urah NEMŠKO KORESPONDENCO in KNJIGOVODSTVO. — Ponudbe pod »Začetek/2720« na upravo »Slov. Naroda«.

Kot družabnik

s 150.000 dinarji ŽELI VSTOPITI TRGOVEC v trgovino z mešanim blagom v Ljubljani ali gorenjskih mestih, oziroma ISČE KOMPANJONA S PRIMERNIM KAPITALOM. — Ponudbe pod »Mešana trgovina« na Aloma Company, anončna družba, Ljubljana, Kongresni trg 3. 2676

POZOR!

Ženitna ponudba.

Iščem vdovo, ločeno ali staro gospičo s kapitalom za svetovno trgovino, v svrhu ženitve. Znam več jezikov. Samo resno, brez razlike vere in nacije. — Ponudbe pod »Lakroma/2785« na upravo »Slov. Naroda«.

Kurjače

za (Bürer in Hofmann sistem) KROŽNO PEČ SPREJME CENTRALA GORNJERADGONSKIH OPEKARNISKIH PODJETIJ v Gornji RADGONI.

Tozadavne ponudbe, dekaze o dosežanih uspešnem službovanju, stan in službene zahtevke je poslati na že označeni naslov. 2819

Tiskovna zadruga, r. z. z. o. z. v Ljubljani, sklicuje svoj

redni občni zbor

na ponedeljek dne 26. marca t. l. ob 8. uri v »Narodnem domu«, I. nadstropje, v prostorih Zveze kulturnih društev s sledečim dnevnim redom:

1. poročilo načelnika;
2. stanje revizijskega poročila;
3. poročilo o računskem naključju;
4. poročilo preglednikov;
5. razdelitev prebitka;
6. volitev načelnika in računskih preglednikov;
7. službenosti.

Vabimo člane združbe, da se ob 8. uri zbirajo za udeležbo.

Načelstvo.

Izvanredno popravljeno LOKOMOBILI

prejeto na stanice Zagreb i Ljubljana

Wolf	HP	Wolf	HP
1908	10/20	1914	62/80
1908	15/25	1920	70/100
1917	20/32	1918	85/110
1912	24/40	1912	100/150
1908	30/50	1919	130/150
1920	40/60	1908	150/200
1921	54/75	1916	35/480

Lanz	HP	Lanz	HP
1912	10/20	1916	50/70
1912	15/25	1921	80/90
1917	20/30	1914	70/110
1918	22/35	1909	85/120
1912	26/42	1913	100/130
1912	34/49	1921	170/235
1914	38/57	1910	280/330

Vrhači i samohodni lokomobili svih veličina. — Lokomobili: 22, 32, 38, 42, 48, 52, 58, 62, 68, 72, 78, 82, 88, 92, 98, 102, 108, 112, 118, 122, 128, 132, 138, 142, 148, 152, 158, 162, 168, 172, 178, 182, 188, 192, 198, 202, 208, 212, 218, 222, 228, 232, 238, 242, 248, 252, 258, 262, 268, 272, 278, 282, 288, 292, 298, 302, 308, 312, 318, 322, 328, 332, 338, 342, 348, 352, 358, 362, 368, 372, 378, 382, 388, 392, 398, 402, 408, 412, 418, 422, 428, 432, 438, 442, 448, 452, 458, 462, 468, 472, 478, 482, 488, 492, 498, 502, 508, 512, 518, 522, 528, 532, 538, 542, 548, 552, 558, 562, 568, 572, 578, 582, 588, 592, 598, 602, 608, 612, 618, 622, 628, 632, 638, 642, 648, 652, 658, 662, 668, 672, 678, 682, 688, 692, 698, 702, 708, 712, 718, 722, 728, 732, 738, 742, 748, 752, 758, 762, 768, 772, 778, 782, 788, 792, 798, 802, 808, 812, 818, 822, 828, 832, 838, 842, 848, 852, 858, 862, 868, 872, 878, 882, 888, 892, 898, 902, 908, 912, 918, 922, 928, 932, 938, 942, 948, 952, 958, 962, 968, 972, 978, 982, 988, 992, 998, 1002, 1008, 1012, 1018, 1022, 1028, 1032, 1038, 1042, 1048, 1052, 1058, 1062, 1068, 1072, 1078, 1082, 1088, 1092, 1098, 1102, 1108, 1112, 1118, 1122, 1128, 1132, 1138, 1142, 1148, 1152, 1158, 1162, 1168, 1172, 1178, 1182, 1188, 1192, 1198, 1202, 1208, 1212, 1218, 1222, 1228, 1232, 1238, 1242, 1248, 1252, 1258, 1262, 1268, 1272, 1278, 1282, 1288, 1292, 1298, 1302, 1308, 1312, 1318, 1322, 1328, 1332, 1338, 1342, 1348, 1352, 1358, 1362, 1368, 1372, 1378, 1382, 1388, 1392, 1398, 1402, 1408, 1412, 1418, 1422, 1428, 1432, 1438, 1442, 1448, 1452, 1458, 1462, 1468, 1472, 1478, 1482, 1488, 1492, 1498, 1502, 1508, 1512, 1518, 1522, 1528, 1532, 1538, 1542, 1548, 1552, 1558, 1562, 1568, 1572, 1578, 1582, 1588, 1592, 1598, 1602, 1608, 1612, 1618, 1622, 1628, 1632, 1638, 1642, 1648, 1652, 1658, 1662, 1668, 1672, 1678, 1682, 1688, 1692, 1698, 1702, 1708, 1712, 1718, 1722, 1728, 1732, 1738, 1742, 1748, 1752, 1758, 1762, 1768, 1772, 1778, 1782, 1788, 1792, 1798, 1802, 1808, 1812, 1818, 1822, 1828, 1832, 1838, 1842, 1848, 1852, 1858, 1862, 1868, 1872, 1878, 1882, 1888, 1892, 1898, 1902, 1908, 1912, 1918, 1922, 1928, 1932, 1938, 1942, 1948, 1952, 1958, 1962, 1968, 1972, 1978, 1982, 1988, 1992, 1998, 2002, 2008, 2012, 2018, 2022, 2028, 2032, 2038, 2042, 2048, 2052, 2058, 2062, 2068, 2072, 2078, 2082, 2088, 2092, 2098, 2102, 2108, 2112, 2118, 2122, 2128, 2132, 2138, 2142, 2148, 2152, 2158, 2162, 2168, 2172, 2178, 2182, 2188, 2192, 2198, 2202, 2208, 2212, 2218, 2222, 2228, 2232, 2238, 2242, 2248, 2252, 2258, 2262, 2268, 2272, 2278, 2282, 2288, 2292, 2298, 2302, 2308, 2312, 2318, 2322, 2328, 2332, 2338, 2342, 2348, 2352, 2358, 2362, 2368, 2372, 2378, 2382, 2388, 2392, 2398, 2402, 2408, 2412, 2418, 2422, 2428, 2432, 2438, 2442, 2448, 2452, 2458, 2462, 2468, 2472, 2478, 2482, 2488, 2492, 2498, 2502, 2508, 2512, 2518, 2522, 2528, 2532, 2538, 2542, 2548, 2552, 2558, 2562, 2568, 2572, 2578, 2582, 2588, 2592, 2598, 2602, 2608, 2612, 2618, 2622, 2628, 2632, 2638, 2642, 2648, 2652, 2658, 2662, 2668, 2672, 2678, 2682, 2688, 2692, 2698, 2702, 2708, 2712, 2718, 2722, 2728, 2732, 2738, 2742, 2748, 2752, 2758, 2762, 2768, 2772, 2778, 2782, 2788, 279

Na hrano se sprejmeta
DVA ALI TRIJE GOSPODJE.
Naslov pove uprava lista. 2700

100 do 200 tisoč dinarjev
ISCE ZA TAKOJ VELEPODIJETJE
proti povoljnemu obrestovanju in
jamstvu. — Ponudbe pod »Kapital
2693« na upravo »Slov. Naroda«.

ISCE SE NUJO ZA TAKOJ
spretna šivilja na dom,
specielno za perilo za napravo
bale. — Naslov pove uprava »Slov.
venskega Naroda«. 2661

Več vagonov smrekovega
čresla takoj na prodaj.
Vpraša se na poštini predal št. 6.
Vrhnika. 2682

Hiša v Ljubljani
V velikim vrtom in dvoriščem SE
UGODNO PRODA. Lega posebno
pripravna za kako prevozno podjetje.
Pa tudi zasebniki lahko najdejo mi-
sen dom. Stanovanje na razpolago.
— Ponudbe pod »Velik vrt/2692« na
upravo »Slov. Naroda«.

Knjigovodje in računovodje.
Ljubljanski odsek drž. kom. za pomoč
Rusom naznanja, da je knjigovodski
tečaj, ki je bil prirejen v Ljubljani,
dovršilo s prav dobrim uspehom 14
oseb. in prosi denarne zavode, banke
ter industrijska podjetja, da se v slu-
žaju potrebe obračajo na na naslov:
Ljubljanski odsek drž. kom. hotel
»Soča«, soba 14. 2706

Zidno in strešno opeko
ter
apno
dobavi vsako množino
Kapus & Comp.,
Celje, Kapucinska ulica 3.

Dr. Pavel Avramović
se je preselil na Aleksandrovo cesto 7, I. nadst.
in tam redno ordinira od 9.—11. dopoldne in od
2.—4. popoldne. — Telefon št. 354.

Veliko izbira
velikonočnih razglednic
priporoča
NARODNA KNJIGARNA v LJUBLJANI
Prešernova ulica 7

„Koh-i-noor“
„Mephisto“
Hardtmuthovi svinčniki
kakor vsi ostali

Hardtmuthovi
PROIZVODI
po dnevnih originalnih tvorniških
cenah s skladišča v Zagrebu pri

Papieros
velitrgovina s papirjem in pisalnimi
potrebščinami
Nunčić, Fürst i drugovi
Glavno zastopstvo s konsig-
nacijskim skladiščem za
kraljevino S. H. S. tvornica
»Koh-i-noor« svinčnikov
L. & C. HARDTMUTH,
BUDJEVOVICE
Bartolovičeva 16 **ZAGREB** Brz.: Kohnow

Naprodaj ste dve hiši
z malo trgovino, vrtom in večjo
parcelo v prijaznem kraju z lepo
okolico NA GORENJSKEM.
Vprašanja na: Anončni zavod
Drago Beseljak in drug. Ljublja-
na, Sodna ulica 5. 2684

Čevljarska šteparica,
samostojna, ISCE SLUŽBE v
LJUBLJANI. Nastop takoj. —
Ponudbe na: K. K. pri Antonu Logar-
ju, Dalmatinova ulica št. 7, Ljub-
ljana. 2748

Knjigovodja (-kinja),
zmožen (zmožna) dvostavnega knji-
govodstva in bilance, SE SPREJME.
Nadalje PISARNISKA MOČ z bla-
govnim znanjem, ki zna občešči s
strankami, ZA TRGOVSKO POD-
JETJE. — Natančne ponudbe pod
»Specerija«, poštini predal št. 2, Celje.
2716

Proda se po nizki ceni PET
samo en mesec rab-
ljenih »SINGERJEVIH« SIVAL-
NIH STROJEV in EN CEV-
LJARSKI SIVALNI STROJ radi
preuredbe obrata na motorni po-
gon. — Vprašanja je nasloviti na
A. JELENC, tovarna čevljev,
Tržič. 2582

Gradbeno podjetje
ing. Dukić & drug
Ljubljana,
Bohoričeva ulica št. 20

Sprejme se takoj učenko
V TRGOVINO Z MESANIM BLA-
GOM NA DEŽELI. — Ponudbe pod
»Učenka/2813« na upravo lista.

Majhen ličen paviljon
SE KUPLI — Ponudbe pod »Pavi-
ljon 50, poštino ležeče Ljubljana,
glavna pošta«. 2753

Proda se harmonij,
zelo dober, z desetimi registri, dvema
kolenkoma in ima še druge prednosti;
zelo priporočljiv za cerkev ter DO-
BRO OHRANJEN PIANINO. —
Naslov pove uprava »Slovenskega
Naroda«. 2743

Več spalnih oprav
iz trdega in mehkega lesa IMA V
ZALOGI po najnižjih cenah
JOSIP ANDLOVIC,
zaloga pohištva, Komenskega uli-
ca št. 28. 2820

NA NOVO JE DOŠLA VE-
LKA ZALOGA NAJMO-
DERNEJSIH SLAMNIKOV
IN SVILENIH KLOBUKOV.
Istotam SE SPREJEMA VSE VRSTE
KLOBUKOV PO NAROCILU KA-
KOR TUDI V PREOBLIKANJE,
BARVANJE IN BELENJE — PO
NAJNIZJI CENI

Modni salon K. STADLER, Ljub-
ljana, Sv. Petra cesta 23/I. 2645

Primarij dr. Ješe
je odpotoval in ne ordinira
do 3. aprila.

KOMPANJON
se sprejme v novoustanovljeno, brezkonkurenčno
industrijsko podjetje. Potreben kapital dva
milijona kron. Ponudbe pod »Veledobiček«
na anončno družbo Aloma Company, Ljubljana,
Kongresni trg 3.

Za Maribor se sprejme
zastopnik „SLOV. NARODA“
ki bi oskrboval kolportažo po ulicah, kavarnah
in trafikah.
Uprava Slov. Naroda.

Stanovitno, nepremočljivo sredstvo
za pokrivanje streh in izoliranje
proti vlagi, že desetletja
poznano in preizkušeno
RUBEROID
Čisto iz
katrana,
zato ličenje
za vzdrževanje
nepotrebno. Vzor-
ce in proračune po-
šljemo brezplačno
Hrvatska Industrija katrana d. d. v Zagrebu,
Tronkova ulica br. 18. — Telefon br. 3-64.

FERROSTAAL B.
Zagreb, Wilsonov t. 7
Telefon 21-42, 22-63
razpolaga z veliko zalogo rabljenih in novih
tračnic, kretnic, okretal,
vozov in sestavnih delov istih itd. za
opekarne rudokope
šumske železnice poljedelstva in
gradbena podjetja industrijska podjetja.
Gradi in dobavlja
priključne proge
normalnega
tira.

Proda se skoraj nova miza
ZA JEDILNICO in 4 STOLI ter
še skoraj nov SPORTNI VOZI-
ČEK. — Naslov pove uprava
»Slov. Naroda«. 2655

Pisarniška moč.
GOSPODIČNA, starejša moč, večje
slovenske in nemške stenografije in
strojepisja, knjigovodstva in kore-
spondence ter vse pisarniške manipu-
lacije. ISCE POSLA ZA POPOL-
DANSKE URE. — Ponudbe se pro-
sijo na upravo »Slov. Naroda« pod »Pisar-
niška moč 16/2805«.
POZOR! Najceneje izvršuje vs-

OTROŠKA MOKA
VITAL
NAJBOLEŠA HRANA ZA
DOJENČKE, OTROKE IN DOJILJE
SLADOVNI KAKAO
VITAL
KRUPLO ZA
SOLNIKE IN RENOVESCENTE
VSAKE STAROSTI
NARAVNI PROIZVODI IZ ČISTEJŠIH SUKLA
»VITAL«, D. D. ZA TVORBO ŠKAME,
ZAGREB, KRAJEVSKA CESTA 12

Kmetijski strokovnjak

32 let star, oženjen, delujoč na prvovrstnem državnem kmetijskem zavodu, želi
premeniti svoj delokrog kot

vodja ali oskrbnik
večjega posestva, združenega z vrtnarstvom. Žena, katere ima
vrakso in veselje ter je že gospodinja na več posestvu, je pripravljena voditi
rejte gospodinjstvo. Navedena sta inteligentna, govorita slovensko, nemško in
nekoliko madžarsko, energična, zmožna popolnoma samostojno voditi ves obrat
modernem gospodarstvu. Ponudbe na oglasni zavod Ivo Sušnik, Maribor,
Slovenska ulica 15. 2761

Alojz Janežič, klobučar
Marija Jeglič, modistinja
Ljubljana,
Slomškova ulica št. 17.
Preoblikuje vse vrste slamnike in svilene
klobuke po najnovejših vzorcih. — Velika
izbira novih slamnikov po najnižji ceni.

Automobili
motor. kolesa,
motorčki
Pnevmatika „Reithoffer“ po najnižjih origi-
nalnih tovarniških cenah.
o. ŽUŽEK Sodna ul. 11
Telef. št. 461 **Liubljana**

POZOR! Najceneje nudi svojo bogato iz-
bira klobukov in čepic vseh vrst
Modni salon
Stuchly-Maške
Ljubljana,
— Zidovska ulica 3. —
Žalno
klobuki
vedno v
zalogi.

Izvanreden užitek
boš imel, če si privoščiš
v restavraciji glav. kolodvora v Ljubljani
rimsko čašo
starega jerezalemskega muskatnega silvanca.

Kolesarji, pozor!
Oglejte si pred nakupom
prvovrstna kolesa **Puch in Waffenrad**
pnevmatiko najboljše nemške znamke ter vse druge potrebščine
po najnižjih cenah pri tvrdki

IGN. VOK
Ljubljana, Sodna ulica 7.
Podružnica: Novo mesto, Glavni trg 73. 2809

Trgovska hiša A. Adamič, Kranj
sprejme takoj ali s 1. majem
trgovskega potnika
2 trgovska nastavljenca
1 kontoristinjo
Reflektira se le na prvovrstne moči modne in galante-
rijske stroke. — Sprejme se tudi učenec
s primerno šolsko izobrazbo. — Ponudbe na
goraj navedeni naslov do 1. aprila.

F. J.

Inicijatorji svetovne vojne.

VII.

Ko sta Viljem II. in njegov generalni štab uvidela, da zapadni narodi ne mislijo brez odpora žrtvovati Slovanov nemškemu Molohu, sta se postavila na stališče: Viel Feind, viel Ehr. Z nečuvno smelostjo in samozvestjo je nemška vojna klika uzurpirala vso oblast v srednji Evropi ter skušala z naglimi ukrepi in s skrajno nasilnimi sredstvi potisniti zapadne vlasti v položaj defenzive. Ker je bila nemška vojska za »naskok« žele dolgo pred proklamirano »vojno nevarnosti« pripravljena, kakor je to priznal sam nemški generalni štab, se ji je z lahkoto posrečilo zanesti vojne operacije takoj po njih začetku na sovražna tla. To je sicer obvarovalo nemške obmejne pokrajine grozot razdejavanja, kakršne je imela pretrpeti vzhodna Francija, je pa tudi nesporen dokaz, da je bila vojna inicijativa in agresivnost na nemški strani.

Z dnevom razglasitve »vojne nevarnosti« je stopilo na Nemškem vse, kar ni nosilo vojaške suknje, v ozadje in ni imelo nobene odločilne besede več. Diplomacije in ministri so morali biti veseli, da so smeli obleči uniformo nižjega oficirja. Ko je nemški poslanik von Schoen zapuščal francoska tla, so mu poslali vojaško obleko do meje naproti, da z njo povečajo ugled vračajočega se diplomata. Tudi dunajski grof Berchtold je oblekel »cesarsko suknjo«, da se je mogel postaviti v groteskno pozo junaka, ki so se ji dobrodušni njegovi rojaki tako presrečno smejali.

Avstro - ogrska in nemška diplomacija že pred izbruhom vojne pri dvornih kamarilih in vojnih klikah ni imela skoro nikakega vpliva. Potek in izid sarajevskega preiskovanja, ki ga je vodil visok funkcionar dunajskega zunanjege urada, za nadaljnji razvoj stvari, kakor smo videli, ni bil prav nič odločilen. Tudi o marginalnih opazkah, ki jih je bil vajen pisati Viljem II. na poročila nemških poslanikov in ministrov, smo čuli. Posebno čuden je bil položaj nemških poslanikov v Parizu in Londonu. Kdor je njih vlogi in delovanju pozno motril, jima ne more odrekat gotovih simpatij. Pariški poslanik von Schoen, čegar žena je bila Belgijka, je z neprijetnimi občutki zrl preko meje v svojo domovino, kjer se je vojna furija pripravljala na svoj pohod. Francoski državniki ga slikajo kot resnega in koncilijantnega diplomata, ki se je očitno trudil, po možnosti ublažiti neprimerno obliko raznih demarš, ki so mu jih v obilni meri nalagali berlinski odločilni krogi. Tudi londonski poslanik knez Lichnowsky, ki si je s svojim taktičnim nastopom in veliko diplomatsko spretnostjo znal pridobiti v prestolici britanskega imperija splošne simpatije, je imel napram Viljemovi kamarili prav težavno stališče. Ker so ga smatrali v Berlinu za velikega anglofila, so mu dali posebnega nadzorovalca v osebi gospoda von Kulmanna, ki je s tajnimi depešami vedel po svoje gloriirati vsak uradni ukrep svojega šefa.

Iz depeš nemškega poslanika v Parizu, ki jih je le-ta odpravil svoji vladi v Berlin tik pred izbruhom francosko-nemških sovražnosti, razvidimo, da ta poslanik do 31. julija prav gotovo ni imel nikakih pozitivnih instrukcij in da je bil čisto na nejasnem glede pravih namer nemških odločilnih krogov, da pa tudi ti niso imeli nobenega pojma o resničnem razpoloženju francoskega naroda v onem času. Bethmann - Holweg in Jagow sta se zanašala na nezmožnost francoske vlade, ki si spričlo kričeče demagogije ne bo znala izgovoriti proste in močne roke, in sta po amoru Jaurèsovem celo upala na izbruh nemirov v Parizu. Če bi bila le malo vpoštevala poročila pariškega poslanika, bi bila morala dobiti o istinitem položaju na Francoskem čisto drugačno

mnenje. Iz brzojavk, ki so se nam ohranile iz onih kritičnih trenutkov, ko se je odločevala usoda sveta, razvidimo, da je bil temelj razmerju nemških vodilnih krogov napram tako važni osebnosti, kakor je bil nemški poslanik v Parizu, golo slepomišljenje. Evo par takih depeš, naslovljenih na ministrstvo zunanjih zadev v Berlinu, ki se na njih vsebinsko ni niti malo oziralo, temveč se je strogo držalo odredb dvorne kamarile in vojaške klike:

»Brzjoavka št. 229. — Pariz, 29. julija 1914. — Viviani ne taji vojaških priprav, naglašaja pa njih neznatnost in diskretno izvedbo. O kakih mobilizacijah ni govora... Po njegovem mnenju ni bil najboljši izhod posredovanje v kakršni koli obliki. Viviani trdno upa, da se bo dal ohraniti mir, ki ga tu odkrito žele. Schoen.«

»Brzjoavka št. 235. — Pariz, 31. julija 1914. — Javnost je danes po zahtevi vlade nekoliko manj razburjena. Upanje v uspeh podvzetih pogajanj raste. Slutnja, da delamo za vojno, izgine. Za slučaj, da bi ne bilo možno ohraniti miru, je javno mnenje resignirano in odločno. Schoen.«

»Brzjoavka št. 237. — Pariz, 31. julija 1914. — Na moje vprašanje, ki sem ga stavil ob 7., mi je odgovoril ministrski predsednik, da nima nobene vesti o splošni mobilizaciji v Rusiji, temveč samo o izvedbi mer, ki jih zahteva prevladnost. Zato še vedno upa, da se bodo dali preprečiti skrajni koraki. Obljubil mi je za jutri, najkasneje do ene ure, odgovor na vprašanje glede nevtralnosti. Schoen.«

»Brzjoavka št. 241. — Pariz, 1. avgusta 1914. — Ministrski predsednik mi je izjavil, da zaukazana mobilizacija nima agresivnega namena, kar se v proklamaciji naglašaja. Vedno je še čas, da se nadaljujejo pogajanja na temelju predloga sira E. Greya, ki ga Francija odobrava in toplo priporoča. Da se izognejo obsejnim spopadom, so izpraznili Francozi 10 kilometrov širok pas. Vedno še upa, da se bo dal ohraniti mir. Schoen.«

Dne 2. avgusta zvečer naslovi francoske vlada na nemškega poslanika v Parizu in potom svojega poslanstva v Berlinu na nemški zunanji urad resen protest proti temu, da so nemške čete na mnogih krajih prekoračile francosko mejo. Nemški oficir, ki je vodil eno teh čet, je ustrelil nekoga francoskega vojaka 10 kilometrov od nemške meje, kar dokazuje, da so se francoske čete strogo držale naredbe glede evakuiranja pasu.

Na to protestno noto ni prejela francoska vlada nikakega odgovora (Viviani, Réponse au Kaiser, XI).

Dne 3. avgusta proti večeru sporoči ameriški poslanik Myron T. Herrick telefonično, da sta ga nemški in avstro-ogrski poslanik naprosila, naj po njunem odhodu zastopa interese njunih držav. Spričo nujnosti njune prošnje da je zahteval ugodil. Prosila sta ga tudi, naj da razviti na nemškem in avstro-ogorskem poslanstvu ameriško zastavo, kar je pa odklonil.

Vojna je torej izbruhnila. Nekaj minut kasneje je vstopil nemški poslanik von Schoen v Vivianjev kabinet.

»Gospod prezident — je rekel vidno razburjen — pravkar me je razžalila neka dama, mene in mojega cesarja, ko sem zapuščal svoj voz!«

»Dovolite, da Vam izrazim svoje obžalovanje in Vas prosim oduščanja« — odgovori Viviani.

Poslanik se pokloni, vzame iz žepa dokument in ga glasno prečita:

»Nemške civilne in vojaške oblasti so ugotovile več sovražnih činov, ki so jih zakrivila na nemškem ozemlju francoski vojaški zrakoplovci. Nekateri njih so kršili belgijsko nevtralnost, ker so leteli preko belgijskega teritorija...

Eden njih je metal bombe na železnico pri Nürnbergu.

Čast mi je po nalogu moje vlade sporočiti Vaši ekselenci, da se zaradi teh napadov smatra nemško cesarstvo v vojnem stanju s Francijo po njeni krivdi...

Ker je moja diplomatska misija s tem končana, prosim Vašo ekscelenco, da mi blagovolite izročiti potne listine ter poskrbeti, da se morem povrniti s poslaniškim osebjem v Nemčijo... Z odličnim spoštovanjem Schoen.«

Drugi dan je odpotoval nemški poslanik; poslaniški arhiv pa je bil že par dni poprež odposlal, s toliko gotovostjo je pričakoval vojno.

Taka je bila torej nemška vojna napoved Franciji. Pod pretezo, da so ogrožali francoski avijatiški Nürnberg, se je napovedala svetovna vojna, se je najprej zaslužila Belgija, potem napala Francija. Zaradi te zgodovinske laži, ki se ne razlikuje v ničem od one, zaradi katere se naj bi bila uničila Srbija, je poginilo na milijone ljudi...

Bavarsko vojno ministrstvo je namreč poslalo dne 2. avgusta, torej dan pred nemško vojno napovedjo, Jagowu naslednjo brzjoavko:

»Vest, po kateri bi bili francoski avijatiški letališča v okolici Nürnberga, se ne potrjuje. Videli so se sicer neznana letala, ki pa najbrž niso bila vojaška. Metanje bomb se ni ugotovilo, še manj francoska narodnost zrakoplovcev.«

Dne 3. avgusta ob 10. dopoldne brzjoavi Jagow Schoenu v Pariz:

»Francoski avijatik, ki je najbrže preletel belgijsko ozemlje, je bil ubit, ko je poskušal razdejati železnico pri Weselu.«

Mislite si avijatika, ki bi bil leta 1914. preletel 500 kilometrov dolgo pot iz Francije do Wesela in nazaj. In nemški minister zunanjih zadev ne ve, da bi ta pot vodila preko Luksemburga in ne preko Belgije! Najvažnejše pa je, da se niti ujeti ali ubiti francoski avijatik, niti ostanki letala niso nikoli nikjer našli niti ugotovili.

Istega dne ob 11. je posetil Jagow francoskega poslanika J. Cambona v Berlinu. Govoril mu je o francoskih letalih, ki so prišla preko Belgije nad Nürnberg. (Rumena knjiga, št. 158.)

Omenil mu pa ni niti z besedico francoske protestne note, ki jo je takrat že prav gotovo imel v rokah. Jagow je torej očitno storil vse, da naprti Franciji odgovornost za začetek sovražnosti. Da ugotovi to odgovornost, mu ni bila preobitna nobena še tako očitna neresnica.

Kako je mogoče, da cesar Viljem v mirnem holandskem zatijju, kjer ga ne motijo nikak grobovi, ne najde časa, da bi spričlo tako številnih jasnih dejstev resnico prav spoznal, in da v svojih »Zapiskih« trdi, da on in njegovi oprode svetovne vojne niso hotoma zakrivali?

BILANČNO STANJE NARODNE BANKE

Aktiva:	
1. Kovinska podloga	347.119.986,04 D
2. Dana posojila	1.527.101.641,70 »
3. Račun glede odkupa kronskega novčanice	1.238.216.353,46 »
4. Račun začasne izmene	297.673.468,68 »
5. Državni dolg	2.937.950.000,00 »
6. Vrednost drž. domen	2.138.377.163,00 »
7. Saldo raznih računov	61.607.046,33 »
Skupaj	8.568.045.659,21 D
Pasiva:	
1. Vplačana del. glavnica	18.647.400,00 D
2. Rezervni fond	4.960.821,49 »
3. Novčanice v obtoku	5.426.975.750,00 »
4. Državni račun začasne izmene	297.673.468,68 »
5. Državne zahteve	192.437.070,87 »
6. Razne obveznosti	488.971.985,17 »
7. Državne zahteve za zastavne domene	2.138.377.163,00 »
Skupaj	8.568.045.659,21 D

Obrestna mera za eskompt - menice in bančne dolžnice 6% letno, obrestna mera za depozite 7%. — Obtok novčanice se je zvišal za 73.105.555 Din.

ka surovost sploh mogoča! Tu se najde blag človek, častljiv starček, ki Vam hoče pomagati, Vi pa mu plačate z bičem!

Obdolženec: Kaj se vtika v stvari, ki ga ne brigajo? Če bi bil hotel robec pobrati, nisem potreboval njega!

Komisar: To je vse, s čimer se hočete opravičiti?

Obdolženec: Prokleti veter je kriv! Bil sem prehlajen in iz nosa mi je teklo kakor iz studenca. In v zamem robec iz žepa; pa potegne veter in mi ga iztrga iz rok, a iz nosa mi kar lije. Poskusim, da ga vzdignem z bičem...

Komisar: To že vemo!

Obdolženec: Tam okoli stoji kup zija, ki kriče: »Ga bo — ga ne bo!« Zato me je bilo tako prišlo — vsaki ima svoj ponos! Bomo videli, kdo bo ukazal: ali mož, ki je francoski državljani in volilec, ali pa taka umazana cunjia! In vsi ti tepci upijejo: »Ne bo ga!« Zato sem se zaklel: »Pa ravno!« Prokleti veter — brez njega vsega tega ne bi bilo!

Če mož ni dosegel robca, bo vse-kakor dosegel nekaj dni pred sodiščem.

Viteslav Novak.

Se v letošnji koncertni dobi namerava Glasbena Matica pod Stritofovo taktirko izvesti najslajnejše, najrazglednejše delo svetovne zborovske literature: Novakov »Vihar«. Novakovo ime se pri nas izgovarja z visokim spoštovanjem, vendar se mi ne zdi preveč ako njegovo delovanje nekoliko natančneje orišem.

Dočim se je odločeval boj, ki je z veliko vehemenco bil na Češkem, v tem konservatoriju Evrope, kdo je bil večji: Smetana ali Dvorak, že je nastalo vprašanje: Kdo je izmed živčih silnejši: Jos. B. Foerster ali V. Novak. Novak pa je ta boj odločil sam in to ravno z »Viharjem«. Tudi Foerster se je lotil kompozicije, te velikanske Svatopluk Čehove morske fantazije, toda pozneje je delo opustil, ker se njegov senzitični naturi ni prilagajal. Po pravici smemo tedaj nazivati Novaka večjega, saj pa je tudi na markantnejsi umetniški osebnosti v vsem Slovanstvu.

Novak se je rodil 5. dec. 1870 leta v Kamenicah. Po dokončanih gimnazijskih študijskih letih, ustreza pa tudi željam vsega dijak (1881—1889) je šel na staro praško univerzo, kjer se je posvetil juristiki, ki pa jo je kmalu zamenjal s filozofijo, saj je njegov duh stremel za vedno višimi duhovnimi smotri. Študiral je glasbeno zgodovino, estetiko, literaturo in tako na to se je zanašal v naširokem glasbenem študiju. Klavir je poslušal pri znamenitem praškem pedagogu Jiráněsku, kompozicijo pri Knittlu in Stekerju. Slednji ga je priporočil Dvoraku katerega učni metodi in osebnemu vplivu se je udalo obrzdati in opleniti. Novakov dostokrat divji umetniški temperament. Po dokončani učni dobi je Novak ostal v Pragi ter z neverjetno prihodnostjo ustvarjal delo za delom. Štiri leta po Dvořakovu smrti je prevzel vodstvo kompozicijskega razreda na praškem konservatoriju in si je kmalu pridobil tudi v tem pedagoškem pravcu zaslug in slave. Novak je postal kmalu zrel umetnik. Njegovo ustvarjanje je krepko fundirano na tehniškem znanju, ki dosega meje neverjetnosti. Vsa njegova dela, pa naj bodo lirski produkti, sinfonijske fantazije, komorne kompozicije, solo spevi, zbori itd., so izraz silne individualnosti, zmaga nad vsako slabotnostjo, dokaz njegove pozitivnosti. Morda vsa dela ne vplivajo preprečevalno, vendar te vsled svojega mogočnega znanja in občudovanja vredne sile potegnejo za seboj. Nalelementarnejša so ona njegova dela, ki jih je črpal iz rodne zemlje, kakor to vidimo pri njegovih velikih prednikih Smetani in Dvořaku. Absolutno nemogoče je se osveteliti in opisati v popolnosti vse Novakovo kompozicijsko delo. Pa tudi ni potrebno: naj bo delo zrele ali alij, ne, svoje začrtane smeri ni nikoli izpremenil. Njegov značaj je v vsakem njegovih del prebratno izražen.

Novakova klavirska glasba je moč, duh in ritem. Moč, ki ne pozna meje in ki zahteva od instrumenta, ako tudi obvalada pianist najvišjo tehniko, izvrševati zadačo, ki je nemogoča. To je bil najbrž tudi vzrok, da je Novak več svojih klavirskih del predelal za orkester, n. pr. Slovaško suito, ki smo jo nedavno slišali pod vodstvom Stritofa od orkestra zveze godbenikov, ali velikansko posnitev »Pana«. V krogih pianistev pa so ga najprej spoznali po »Sanati evrški« katere na prejšnji interpret je bil Friedmann. Ta Novakova sonata je pristno najpugumnejše junštvo od prvega do zadnjega taktu. Kakor v viharjem vrtinec te strga za seboj. »Pana« je vpeval v koncertno dvorano češki virtuoz Stepano. Kritika je soglasno izjavljala, da je to delo muzikalno odkritje prvotnega, z izvrednoto fantazijo obdarene duha, ki živi v neobičajnem svetu idej in se udeležuje popolnoma po svoje. Originalnost Novakovega dela jamči za njegovo vrednost. V ponedeljek pa smo slišali od Svatopluka Čeha in težko, da se je mogel kdo izmed poslušalcev ubraniti sugestivni sili krasne kompozicije.

Na polju komorne kompozicije Novak se danes ni tako popularen kot vsled svojih zborovih in orkestralnih kompozicij (Tatra in mnogo drugih) vendar pa še danes ne sme biti nobeden kolikaj tehten komorni koncert brez Novaka. Klavirski trio ki je debel prvo nagrado češke akademije pisan v mladeniškem temperamentu, »Trto quasi una ballata op. 27. v enem stavku, godalni kvartet op. 22 poln bogate obdelave slovaških motivov, klavirski kvartet op. 7. klavirski kvintet op. 12 itd. so dela, ki kažejo umetniški višek Novakove polifonske pisave.

Največje uspehe pa je do sedaj Novak dosegel s svojo velkansk zborovo fantazijo »Vihar«, posvečeno brnski »Besedi«, katere prvo izvajanje se je izvršilo 4. aprila 1910 v Brnu. Od tistega časa je doživel »Vihar« v Pragi več prizoričev in vsikdar je izzval burna in neskončna odobravanja. Tudi na Dunaju ga je proizvajal češki pevski zbor »Lumir« s pomočjo dunajskega »Tonkünstlera«-orkestra in praških opernih solistov. Tu ga je slišal komponist Schreker ter ga pridobil za svoj filharmonski zbor. Ako nam bo sreča mila, pa ga slišimo kmalu tudi v Ljubljani, kjer se Glasb. Matica že dolgo privravlja nani. »Vihar« je ženjalno komponirana morska fantazija velikega češkega pesnika Svatopluka Čeha in je napisana za soli, mešan zbor in veliki orkester, čegar aparat zahteva poleg klavirja tudi orgle, če tudi od teh le nekatere najnižje piščali. Kako bomo v Ljubljani ta problem rešili, mi ni še znano. Več o tem delu prinesemo ob priliki njegove vzporeditve. Ta himna silnih naravnih elementov, apoteoza strašne morske globine in ljubezni ne prenese samo par bornih besed. Z sedaj izražamo željo, da bi »Vihar« ne bil dostopen samo pri enem koncertu edinole nam Ljubljancem, temveč v več zaporednih koncertih tudi zunanji publiki, kajti te bo dožele prve vrste in da bo na zahtevani višini za to jamči Glasbena Matica in Niko Stritof.

**VOLILNA SKRINJICA
NAPREDNEGA BLOKA
V LJUBLJANI JE 41**

Skrb za duševno zaostalo deco.

Vsega priznanja in vse hvale vredno je stremenje, ki se je v naši državi v zadnjih letih mogočno razvilo: da se stvarijo najugodnejši pogoji za razvitek zdrave dece, da se v največji meri izboljša vsi oni odnosi, ki to omogočajo in pospešujejo, ter odstranijo vse ovire in zapreke tega stremljenja. Saj je umevno, da dobro razvita zdrava deca vzraste v zdrav in krepak narod. Zato se skrbi za matere v nosečnosti, za porodice in za nego dece v prvih letih, zato se odpirajo dispensariji in bolnice, zato se snujejo poštinske kolonije itd. Povsem pozabljena pa je najslabotnejša deca, ona, ki je duševno zaostala ali obolela. Krivčno se mi zdi, da bi se ne spomnili tudi te, da ne bi skušali dvigniti jo, ter po možnosti izboljšati njene usode. Veliko število onih otrok, ki so bošasti, pogosto tudi božastni, odraste, bodisi doma bodisi v kaki blaznici ali hiralnici, povsem prepusteno svoji žalostni usodi — veliko številu slaboumnih, ki bi se dali izobraziti vsaj deloma ter s tem prevariti v koristne člane človeške družbe, se v neprimerni okolici povsem zanemari in pogubi. Nujna potreba za našo državo bi bila, da se osnuje posebni zavodi, v katerih bi našli pouk in navodila k primerenim lažjim delom, — v kolikor so v to sposobni, — ali pa bi se oskrbovali v primerni družbi — ter tako skušali dvigniti ona inteligenca, ki jim je še ohranjena, in se jih obvarovalo vsega zlega, h kateremu so nagajni. Lepe učne in vzgojne uspehe izkazujejo zavodi za bebestve, oz. slaboumne, po drugih državah in bi jih gotovo tudi pri nas.

Zaslišni razredi, priklopljeni ljudskim šolam, imajo namen, da podajo primerno izobrazbo v lažji smeri slaboumnim otrokom, ki ne morejo z uspehom slediti pouku normalno razvitih: v zavodih pa bi učitelji s posebno unemo in ljubeznijo skušali pri posameznikih doseči rezultate pouka in izobrazbe, v kolikor se to da po nadarjenosti vsakega posameznika, naravno da v manjši meri nego pri normalnih; navajati bi jih k lažjim ročnim delom (pletenu, lažjim rokodelstvom) vrtinarstvu, poljedelstvu itd. Tako bi se dalo doseči marsikaj, česar v blaznicah in hiralnicah ni mogoče, ob jednem pa ne bi bili pod slabim, dostikrat naravnost pogubnim vplivom odraslih umobolnih. Obilo truda in dela, posebno ljubezen in vnueno bi zahteval ta posel, a upam da se bi našli ljudje, ki se mu posvetijo. Tako učitelstvo, kakor streljniško osebje, bodisi posvetno ali redovno.

Zavod bi moral biti pod nadzorstvom zdravnika specialista (psihiatra) ter imeti zdravnika pediatra, ki bi se medsebojno podpirala v skrbi za blagor svojih gojencev.

Morda so rodoljubi, prijatelji uboge nesrečne duševno zaostale mladine snidele in posvetile, kako bi se olajšala njena usoda in kako bi se omogočilo ustanovitve prepotrebne zavoda. Če tudi pričetkom v mali meri. Naj ne bode ta apel brezuspešen ter naj ne ima prav oni moj prijatelj, ki me nazivlje vadno nepopolnšilnega idealista, ki ne zna računati z resno materialistično dobo.

Dr. Fr. Gössl

Razne stvari.

* Avtomobilske nesreče v Zedinjenih državah. Tekom lanskega leta so avtomobili v Zedinjenih državah povzročili nad 12000 oseb; v New Yorku je bilo avtomobilskih nesreč 795, v Chicagu pa 736. V 77 mestih z nad 55.000 prebivalci je zgubilo pod avtomobilski življenje 1347 otrok.

* Zadnje besede dveh obsojencev na smrt. V Toulouse na Francoskem so objavili korporala Patteja in prostaka Vigneaua, ki sta v Auchu umorila nekoga kmetovalca in njegovo hčer. Ko so ju zjutraj zbudili, sta šla mirno k maši. Patte je pred eksekucijo izjavil: »Kristjan sem in kot kristjan umriem. Napravil sem greh in sedel se zanj pokorim«. Vigneau je rekel: »Odklonili ste mojo prošnjo za pomilostitev in prav ste storili, ker midva sva prava krivca«.

* Grob prvega judofoba. Angleški listi so polni poročil svojih posebnih dopisnikov o zanimivih izkopninah, ki se vrše sedaj v bližini Kaire v Egiptu po iniciativi in na stroške lorda Kargavona. In v resnici je stvar zanimiva. Našli so grobnico znamenitega faraona Tut-Anki-Amena onega faraona, ki je dal povelje izgnati Zide iz Egipta. Napisi, ki so jih našli v podzemlju, so posvetili v temno zgodovino židovskega izhoda iz Egipta. To ni bil prostovoljni izhod, marveč oborožen izgon. V prvih sobah podzemlja so našli mnogo zelo zanimivih in dragocenih predmetov, med njimi zlato kolesno čelo faraona in zlat prestol, šopke evfetic itd. Sedaj so začeli izkopavati prostor, kjer se je nahajala grobnica faraona. Ko so napravili v ta prostor prvo vrzel, so bili navzoči omamljeni: sarkofag in vse drugo je bilo pokrito z zlatom. Zadnje delo izkopavanja faraonove mumije se vrši v navzočnosti egiptovskega kralja. Pri izkopninah so zaposleni mnogi strokovnjaki-egiptologi in kemiki, ki imajo nalogo obvarovati dragocene predmete. Podzemlje oblega truma poročevalcev, fotografov in slikarjev. Zanimljivo je, da kroži med Egiptčani o faraonu Tut-Anku legenda, ki pravi, da se nora prebudi čez 3 tisoč let po smrti. Ta doha pa se kot nalašč ujema s časom izkopnin. Ogromno bogastvo, najdeno v grobu, že vzbuja mnogo sporov. Lord Kargavon bi hotel vse to izročiti angleškemu muzeju v Londonu, proti temu pa protestira egiptovska vlada, ki hoče obdržati faraonov sarkofag in bogastvo zase. V kratkem času bo odkrit sarkofag faraona V. kolikor se da sklepajo iz nekaterih vidnih znakov, je bilo podzemlje oropano še pred Kr. roj. Roparji so hoteli v naglici odnesti najbolj dragocene predmete, pa so bili hrzkono pravosodno zadržani.

Jules Molnaux:

Voznikov robec.

(Iz knjige »Le bureau du Commissaire«. Prevel dr. Ivo Šorli.)

Stari gospod pove, kako se je stvar dogodila:

»Grem po ulici Saint-Jacques, pa zaslišim smeh, ki prihaja iz majhne gručice ljudi. Stopim tja, da vidim, kaj je. Evo voznika, ki mu je bil moral pasti robec na tla in ki ga hoče pobrati s koncem svojega biča, da mu ne bo treba z voza. Ker ga pa ne more natakati, se ljudje smejajo in kričijo: »Ga bo!« »Ga ne bo!« Na vsak način ga hoče imeti, ne da bi šel ponj, in se je zdaj zleknil na trebuh po svojem vozu, iztega roko, čim dalje more, in drega v robec. Novo vsklikanje: »Ga bo — ga ne bo!« Naposled se mu posreči, da vtakne konec bičevnika pod robec. Oprezno ga dviga, ljudje pa kriče: »Aha, aha, ga je ima!« Kaj šel kričec, ki se je bil komaj obesil, pade nazaj in odleti celo še bolj daleč proč. Zdaj so se gledalci kar zvišali od smeha, posebno ker je voznik klel, da sta se tresla nebo in zemlja.

Prodaj

traktor s 4 priklopnimi vozmi z železnimi obroči.
Ponudbe pod šifro „Traktor“ na anon-
no družbo Aloma Company, Ljub-
ljana, Kongresni trg št. 3.

Pozor! Trgovci, ženini in neveste. Pozor!

Prvovrstne žične modroce za postelje po najnižjih
tovarniških cenah vsake željene velikosti. Žične
pletanine za ograje, presipanje peska itd. v pocin-
kani in žgani žici v vseh vseh velikostih dobavlja

Šimen Sablatnik, tovarna žičnih izdelkov, Jesenice-Fužine.

Akcijonarska družba za prometne in železniške potrebe

Ljubljana, Karlovska cesta 30.

Lokomotive, vozički, prekučniki, platovski
vozovi, okolesja za poljske železnice ter
vsakršen drugi material za poljske že-
leznične točno in ceno s skladišča v
Ljubljani ali Zagrebu. — Zahtevajte po-
nudbe!

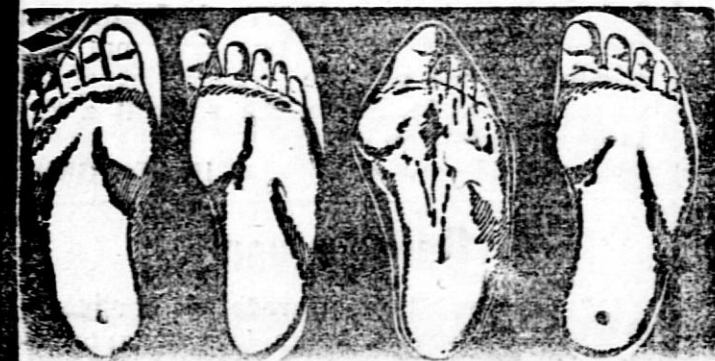
2151

Takoj stanovanje, trgovski in obrtni lokal!

Dne 27. marca 1923 ob 9. uri jutraj se vrši pri okrajnem sodišču
v Ljubljani v sobi št. 36 prostovoljna javna dražba hiše v
Ljubljani na Martinovi cesti št. 8, z vrtom in pilarno s stroji.
V stanovanje iz treh sob in pritliklinam, trgovski lokal z dvema
stranskima prostoroma in pilarno se združitelj lahko takoj vseli.
Dražbeni pogoji in pojasnila pri dr. Emilu Staretu, odvetniku v
Ljubljani, Sodna ulica 4.

Naznanilo.

Naznanim vljudo, da do preselitve v novi lokal,
Selenburgova ulica 1, sprejemam vsa naročila za čevlje
po meri in popravila vsake vrste, ako ravno čevlji niso pri
meni kupljeni ali izdelani, v provizoričnih prostorih, to je
POLJANSKI NASIP 40 II. nadst. (stara entrarna),
kjer se nahajam z delavnico in zalogo čevljev.

Franc Szantner
Ljubljana,
Specijalist za ortope-
dična in anatomska
obuvala in trgovec
s čevlji.

Lepo meblirana soba

s posebnim vzhodom, v sredini mesta, se
iše. Pisane ponudbe pod „Nujno 2364“
na upravo Slov. Naroda.

Stavbišče za vilo

SE PRODA PO NIZKI CENI.
Ponudbe pod „Išče“ na upravo
Slovenskega Naroda.

Kostanjeva drva

KUPUJEMO PO UGODNIH CE-
NAH. — Ponudbe z navedbo mno-
žine vagonov in cene, franko vagon
nakladalna postaja, pod „Tanin 1923
2745“ na upravo „Slov. Naroda“.

DOBRA SPRETNJA

gostilniška kuharica

se proti dobri plači TAKOJ
SPREJME. — Kje, pove uprava
Slov. Naroda.

Lepo posestvo

na periferiji mesta Ljubljane SE
UGODNO PRODA. Obstoji iz dveh
hiš s prostornim skladiščem, velikim
hlevom in nekaj vrta. Proda se tudi
deljeno. — Naslov pove uprava „Slo-
venskega Naroda“.

Kdo potrebuje delavce?

Biro rada državne kom. Ljubljanski
odsek, predlaga STROKOVNIAKE
VSEH STROK, INŽENJERJE, TEH-
NIKE, AGRONOME, KNJIGOVOD-
JE, UPRAVITELJE POSESTEV,
UČITELJE RAZNIH JEZIKOV IN
GLASBE, ŠOFERJE itd. ter NA-
VADNE DELAVCE. — Ljubljana,
hotel „Soča“, soba 14. — Šef oddelka:
Dr. E. Borškov-Morozov.

PIRHE

kakor tudi druge različne kandite,
bombone, čokolado, kekse, dobi-
vate v veliki izbiri najceneje pri
tvrdki

Josio Vitek

Ljubljana, Krakov trg št. 8
(Zraven Mestnega doma)

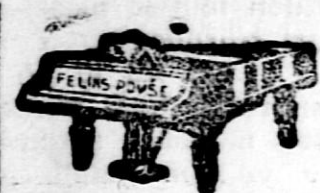
Na debelo!

Cudili

se tudi Vi bodele niskim cenam, po ka-
ter h se prodaja suknjo, volno, plat-
no, cefir, modrovina, hlače-
va, robel in sploh vsa manu-
fakturna roba v veletrgovini
R. STERMEČI, Cefir, katere do-
biva stalno velikanske pošiljave robe
direktno iz prvih svetovnih tovarov.
Zahtevajte cenik!

2217

Klavirje

uglašuje in popravlja
solidno in točno
ter gre tudi na
deželo.

Feliks Povše

Ljubljana
Tržaška c. 45

Trgovski potnik,

ki je pred vojno že potoval po Kranj-
skem, Stajerskem, Gorskem Kotoru,
Liki in Dalmaciji, ISCE SLUŽBO
KOT POTNIK. — Naslov pove upra-
va Slovenskega Naroda.

Trgovska hiša na prodaji

Dvonedstropna, na glavnem trgu
v Ljubljani. Dva lokala in stano-
vanje takoj na razpolago. Cena
2.000.000 Din. — Ponudbe pod
„Veliki promet“, pošto ležeče.
Ljubljana I.

Nogavice,

ženske, otročje in moške, žepne
robce, razne trakove, gumbje, su-
kanec, bombaž, vezeno in dru-
go kratko ter galanterijsko blago
kupiti najceneje v veletrgovini
OSVALD DOBEIC, Ljubljana.
Sv. Jakoba trg 9.

Amerikanci Primerci pozor!

Krasno ležeče POSESTVO, obstoječe
iz vinogradov, dveh sadonosnikov,
njiv, travnikov, lepo zidane kleti, go-
spodarskega poslopja in hlevov, vse-
ga skupaj približno 20 oralo, tudi
nekaj gozda je zraven. SE PRODA
POD UGODNIMI POGOJI zaradi
bolezni. Od železnice oddaljeno 30 do
40 minut. — Natančneje se poizve pri
tvrdki Anton Grundner, valjni mlin,
Poljčane.

Da se v zakup

parcela na Dunajski cesti primerna za obdelovanje ali
skladišče.

Proda se

stavbena parcela na cesti v Rožno dolino, 1 ha velika. Poja-
nila daje dr. F. Luckmann, Gradišče 4, od 3—5 popoldne.

Prodaj (tako prosto) hišo à la vila

popolnoma novo, ravnokar dograjeno in suho, ker lani pod streho v priaznem
zdravem kraju blizu Kamnika, krasen razgled na Julijske in Kamniške planine,
poleg 1800 m² sveta, ležečo ob glavni cesti, pripravno za letovišče kakor tudi
za trgovce, obrtnike ali vpokojece. — Cena Din 175.000.—. Posredovalci
izključeni. Ponudbe do 10. aprila 1923 na upravo Slov. Naroda pod „Vila/2683“.

Kdor hoče svoj razpoložljiv denar naložiti

proti visokim obrestim, ne izpod 20%, in proti prvovrstni garanciji,
naj se javi pod „Bančni uradnik“ na Anončni zavod Drago
Beseljak in drug, Ljubljana, Sodna ulica 5.

2641

Odvetnik

dr. Oton Fettich

naznanja, da preseli svojo odvetniško pisarno
z 20. marcem 1923

v Dalmatinovo ulico št. 7

visoko pritličje (prejšnji prostori pisarne dr. Triller—
dr. Treo).

2699

BREMEN — NEW YORK

Direktna zveza s prekrasnimi ameriškimi vladnimi parniki. Neprekos-
ljivi po udobnosti, snaznosti in izborni prehrani. Mita in varne ladje.
„George Washington“ „America“
„President Roosevelt“ „President Harding“

Zahtevajte natančnejša pojasnila in vozni red št. 285.

UNITED STATES LINES

Generalno zastopstvo za Jugoslavijo:
Beograd, Palata Beo gradske zadruge

Naznanilo!

Tvrdka I. PREMELČ, LJUBLJANA, Kolodvorska ul. 30

naznanja cenj odjemalcem, da vsled selitve trgovine razprodaja v
času do 1. maja t. l. vsakovrstne voile-delaine, coton-delaine,
volnene, (cachenez), pol svilene in svilene robce ter šerpe po dne-
nih tovarniških cenah, brez konkurence.

2501

Najboljše sredstvo
za
čiščenje kovin
SIDOL
66
tovarna kemičnih preparatov
Zagreb
Tel. 23—65. Palmotičeva 52
Cuvarje se potvorbi!

Jugoslovenski Lloyd d. d., Maribor

Ruška cesta 45

MOŠKE OBLEKE

SUKNO

Mi izdelujemo v svoji 10.000³ veliki tvornici z električnim pogonom na 200 strojih:

OBLEKE za MOSKE
DECKE
DEKLICE

Mi imamo velike tovarniške zaloge nemških in čeških predilnic:

SUKNO za DAME
GOSPODE
OTROKE

Prodaja samo na preprodajalce. — Na željo tudi vzorci!

Letna kolekcija že gotova. — Posti skladišča se priporočajo!

Naznanjamo preselitev trgovine „SPECIAL“

A. BABKA

zaloge razgledalo in slik — z Dunajske ceste št. 6
na Aleksand.ovo cesti št. 7 ter se cenj. občinstvu
priporočamo. 2756

Zobno **„ITO“** Claredoni, Katodoni, Ben-
pastio, nediktin, Botol itd. Na-
daje prah in milo za zobe, usno vodo ter naj-
boljše zobne kričke priporoča parimerija
„STRIMOLI“, Ljubljana, Pod Trnčco 1.

Prodajalko

boljšo moč, sprejme modna trgovina
J. KETTE v Ljubljani.
Osebn. oterti dnevo od 1.—2. pop.

Due sobi

za pisarno v sredini mesta išče za takoj večja
družba. Promet s strankami minimalen. Plača
dobra. — Naslov na upravo Slov. Naroda pod
„Večja družba 2751“.

: Prodajam :

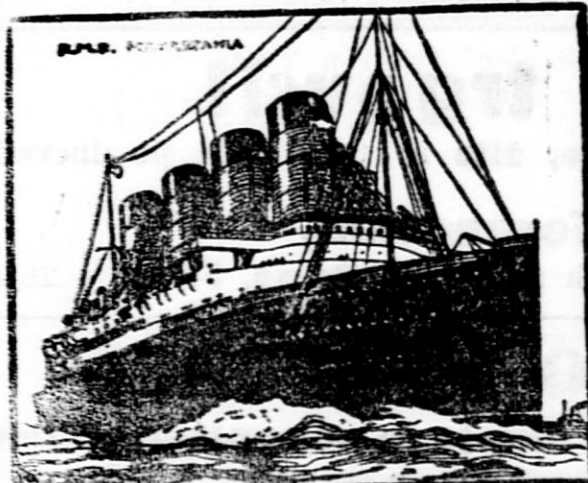
5 tonski avto Saurer, 5 tonski avto Grät
in Stilt s priklopnim vozom, oba v jako
dobrem stanju, z gumijevimi obroči. Ponudbe
pod šifro „AVTO“ na anončno družbo Aloma
Company, Ljubljana, Kongresni trg 3. 2738

Za nakup blaga

za moške in ženske obleke in perila po najnižjih
cenah se priporoča trdka 2758

R. Miklauc - Ljubljana
Lingarjeva ulica, Pred Škofijo št. 3, Medarska ulica.

CUNARD LINE

Najhitrejši parobrodi sveta. Di-
rektni potniški tovarni in expres-
ni promet
iz Hamburga in Cherbourga za Ameriko
in Kanado
4 dimniki 5 1/2 dnl. Lastne kabine,
za potnike III. razreda. Potnike
spremlja izkušeni uradniki do
uke vkrcanja, in jim proži v
vsakem posledu dragovoljno
vsako pomoč. Navodila daje:
Cunard Line
Glavno zastopstvo za Jugoslavijo:
Jugoslavenska banka d. d., Zagreb
Glavno zastopstvo za Slovenijo:
Ljubljana, Kolodvorska ulica 26
Brzjavni naslov: „Cunard“

SLAVENSKA BANKA D. D., ZAGREB.

PODRUŽNICA:
LJUBLJANA, Sv. Petra c. 24.

Delniška glavnica in rezerve Din 50.000.000.—
Vloge čez Din 125.000.000.—.

Podružnice:

Beograd, Bjelovar, Brd n. S., Celje, Du-
brovnik, Gornja Radgona, Kranj,
Maribor, Murska Sobota, Osi-
jek, Sarajevo, Sombor,
Sušak, Sibenik, Šabac,
Velikovec, Vršac.

Ekpoziture:

Rogaška Slatina (sezonska), Skofja
Loka, Monoštor, (Baranja).

Agencije:

Buenos Aires, Rosario de Santa Fe.

Afilijacije:

Slovenska banka, Ljubljana, Jugosla-
venska industrijska banka d. d.,
Split, Balkan Bank r. t., Buda-
pest, Vaczi utca 35, Bank-
haus Milan Robert
Alexander, Wien I.
Augustiner-
strasse 8.

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje.

Tovarna igrač,

moderno urejena, edina te vrste v
Jugoslaviji. SE POD ZELO UGOD-
NIMI POGOJI PRODA. — Pojasni-
la daje »Obrtna banka« v Ljubljani.

Trboveljski premož in drva

stalno v zalogi vsaka množina. Družba
Ilijia, Ljubljana, Kralja Petra trg 8. —
Tel. 220. 2213

Sena

zdraveža, slavonskega, najbolj vrste,
jednakomernega, iz lastnih travnikov
PRODAJA NA KOMPLETNE VA-
GONE PO USMERJENIH CENAH
Braća MYOHL, Nova Gradiška. 2710

Rabljen pisalni stroj

in dobro ohranjeno MOŠKO KO-
LO SE KUPLI. — Ponudbe z na-
vedbo cene in natančnim opisom
na upravo »Slov. Naroda« pod
»Dobro hranjen/2663«.

Gospodična,

ki je večja vseh pisarniških poslov, z
večetno prakso, samostojna moč,
absolventinija trgovske šole, ISCE
PRIMERNEGA MESTA V LJUB-
LJANI. — Ponudbe na upravo »Slov-
venskega Naroda« pod Vestna/2670.

Korenje pesa čebulček

in vsa druga semena najceneje
in najboljše pri
Sever & Komp.,
Ljubljana, Wolfova ulica 12.
2781

Prodaja smrek

bo v Kočevski reki na vaškem
zemljišču in sicer 1100 debel od
10 col naprej ponudbenim potom
dne 16. aprila 1923 popoldne
ob eni v gostilni Lackner,
Kočevska reka 4. Les se nahaja
docela blizu vasi v prav ugodni
legi ob dobri vozni poti ter ob
cesti. Na željo daje občinski urad
natančnejša pojasnila. 2757

Prešano sladko seno

iz Slavonije dobavi sproti Kme-
tijska družba za Slovenijo v Ljub-
ljani in zopet sprejema naročila
za vsako množino, iz ljubljanske
zaloge tudi izpod vagona po
2 Din 25 p kilogram. V celih va-
gonih franco na vsako postajo. 2305

Delniško društvo
v Zagrebu
Preradovičeva 2
TELEFON 23—88
BRZOJAVI: ASTRA

Važno za industrijalce
in poljedelce!

Zahtevajte informacije
in cenike!

Ogromna pribrana BENCIN

brez naplate državne trošarine s
slobodnega skladišča
za bencin v Vrapču pri Zagrebu.

la. dup. raf. petrolej
Plinsko olje
Vsa mineralna olja
Cilindrska olja
amerik. provenijencije
Avto olja
Tovarna mast
Parafin
po najnižjih dnevnih cenah.

Prodajam parcele

NA PERIFERIJ MESTA. Cena 40
do 48 Din za m². — Pismena vpraša-
nja na upravo »Slovenskega Naroda«
pod »600—500/2513«.

Petrolejske vrče

z zaboji ali brez zabojev in železne ba-
rele kupujemo v vsaki množini. Hrovat
& Komp., Ljubljana, Vegova ulica 6.

Z „Oreal Hené“

barvam sive lase v vseh barvah
(tudi modnih). Izdelujem vsa
lasna dela.
M. PODKRAJSEK, Ljubljana.
Sv. Petra cesta. 2123

Jetika!

Dr. Pečnik ordnira za jetične izven
torka in petka vsak dan v St. Jurju ob
južni železnici pri Celju. Citajte nje-
gove 3 knjige o jetikih! 7927

Bičevnike,

PRAVE TRŽAŠKE IN RAZNE
BIČE (gajžle) dobavlja vsako
množino veletrgovina
OSVALD DOBEIC, Ljubljana.
Sv. Jakoba trg 9. 2110

Absolvent kmetijske šole

s primerno izobrazbo v gospodarstvu,
vrtarstvu, sadjarstvu, gozdarstvu,
kmetarstvu ter v vseh v to stroko spa-
dajočih delih ISCE PRIMERNE
SLUŽBE, najraje na kakšnem vele-
posvetu ali pri kakšni lesni trgovini
z večim obratom. — Naslov pove
upravo »Slov. Naroda«. 2628

Došlo!!

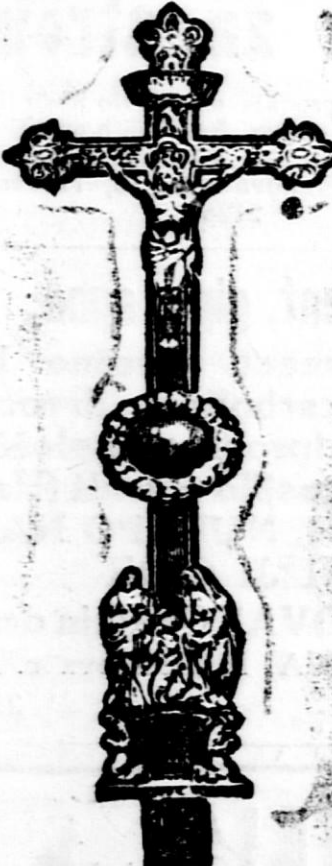
najfinešie angleško in češko suknjo
v elegantnih vzorcih in po solidnih cenah
za pomladno in letno sezijo.

Specialna zaloga

DRAGO SCHWAB, LJUBLJANA
DVORNI TRG 3

Vedno v zalogi vseh vrst obleke, razlani, novršniki, pelerine, dežni plašči,
delovni plašči, usnjeni sakoplašči (auto), razno perilo, čepice in drugo modno
blago. Sukno za modne hlače. — Oddaja blaga na metre; sprejemajo se tudi
naročila na obleke.

Zajamčeno prvovrstna izdelava po meri v lastnem modnem salonu.

NAGROBNE KRIŽEVE

uteze iz ljevanog željeza, kao i sav
trgovački lijev dobavlja uz naj-
niže dnevne cijene:

„SMEV“ tvornica strojeva
u Bjelovaru

Pozor!

Pozor!

Najveća izbira damskih svilenih klobukov in slamni-
kov, najnoviji modeli. Žalni klobuki vedno v za ogi

o modnem salonu

IDA ŠKOF - WANER
NASLEDNICE

LJUBLJANA

Pod Trnčco št. 2

Poleg železnega mostu.

Predelava in preoblikovanja slamnikov ter klobukov.

Točna postrežba!

Priznana solidne cene!

Vreče,
sabljenе in dobro ohranjene
KUPI
Jos. Bahovec, Ljubljana,
Sv. Jakoba trg št. 7. 410

Teod. Korn, Ljubljana
Poljanska cesta št. 8.

Črnci, stari, polstari in drugi kiper
ljudskega rodu.
Izposoja strojev. Napelila in hroščje napr.
lancovanje posod iz pločevine za fir-
ma, barve, lak in med voske velike
kakor tudi posod (kafije) za konzerve.

Najstarejša slovenska
pleskarska in ličarska
delavnica
IVAN BRICELJ, Dunajska c. 19.
se priporoča. Izvrtitev točna, cene
zmerne.

Krtače
česarice, likerice, zobne, blatarice
masalke, omela, motvoz (špaga),
šviljarsko preje, ščetina, vosek,
lesene evke, lesene pise za sode
itd. priporoča tvrdka
OSVALD DOBEIC, Ljubljana,
Sv. Jakoba trg 9. 2112

Prava turška električno pražena in mleka

kava

zajamčeno popolnoma čista in odliko-
vana s zlato kolajno, se dobi vsak dan
sveta najceneje samo pri tvrdki Jovo
M. Jovanović, Tuzla (Bosna). Raz-
pošiljamo v postnih zavetih od 5 kg
naprej po povzetju. 3048

Staro ljutemersko vino.
Letnik 1921, prvovrstna kvaliteta,
ca. 200 kl ter ista množina letni-
ka 1922, SE PRODA. Kupci, ki
vzamejo tudi letnik 1922, imajo
prednost. Cena in pogoji pri vi-
nogradniku in trgovcu
IVANU VESELIČU V ORMOZU.
320

MODNI SALON MARIJA GÖTZL

Ljubljana, Židovska ulica 8 in 7.

Pravkar došli

najnovejši pariški modeli in slamniki.

POSEBNOST

v promenadnih in večernih klobukih.

Preoblikovanje slamnikov, svilnatih klobukov itd. se sprejemajo.
Ogled samo v trgovini. Žalni klobuki vedno v zalogi.

Tvrdka J. GOREC, Ljubljana

staroznana trgovina z avtomobili, motocikli, kolesi in deli

je otvorila

poleg svojih dosedanjih prostorov

nove poslovne prostore

danes v petek, 16. t. m. ob 8. uri zjutraj

v palači Ljublj. kreditne banke

Dunajska cesta

Inserirajte v „Slovenskem Narodu“.

Priporoča se

preoblikovalnica slamnikov za dame
:-: in klobukov za gospode :-:

Barborič - Završan
Ljubljana, Mestni trg št. 7

JOSIP PETELINC

LJUBLJANA, Sv. Petra nasip 7.

Priporočamo na veliko in malo galanterijo, nogavice, razne su-
kance, gumbe, čipke, vesenino, sprehajalne palice, kravate, srajce,
čevljarke in krojaške potrebščine.

Nalaganje cene. Postrežba točna.

Nalvečji davki

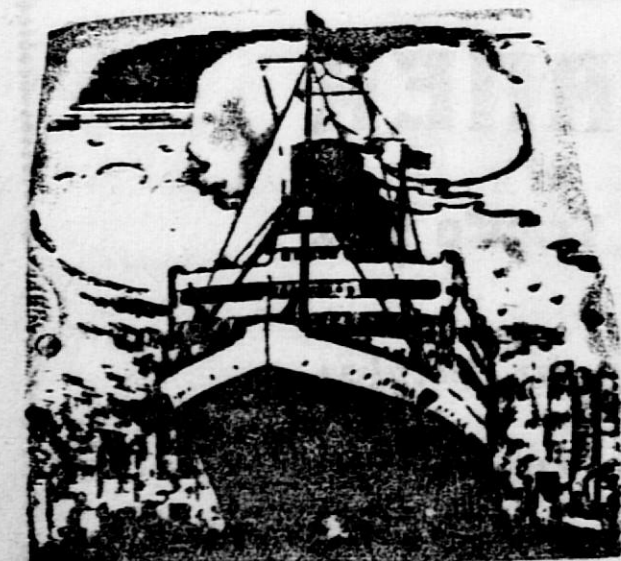

kateri plačate Vam nastanejo, ako ne gle-
date na to, kje nakupujete, izgubite
denar in imate poleg tega večkrat še sitnosti.
Poskusite enkrat s števovanjem katalogom tvrdke
H. Suttner, (metnik Henri Maire), Ljubljana
št. 3. Ta Vam svetuje resnično dobre ure, specialne
zanamke „JKO“ in lesne tvornice v Švici, kakor tudi
druga dobra žepna ure, zapestne, svetilne in stenske
ure, verižice, prstane, zapestnice, uhane, namizno oro-
dilo, krstna in birmna darila ter vsa druga zlatinska in
srebrnina. Pa tudi porabne predmete likov: šerije,
nože, britve, lasesčilne in brivske stroje, steklenice,
doze za tobak, svečnice in smotke, naličje in domar-
nice kupite dobro in ceno pri tvrdki:

H. SUTTNER, (metnik Henri Maire), Ljubljana št. 3.

GIE. GLE. TRANSATLANTIQUE, FRANCOSESKA LINIJA

HAVRE — NEWYORK

Najkrajša linija, samo 6
dni iz morja

Glavno zastopstvo Slovenske
banke d. d., Zagreb

Vozne karte in toz-
dane pojavnosti daj
zastopnik

IVAN KRAKER
LJUBLJANA

KOLODVORSKA ULICA ŠTEV. 41

Na Sušaku se prodaja hiša,
uporabna za vsako obratovanje.
Ponudbe pod: »Hiša na Sušaku
2703« na upravo »Slov. Naroda«.

Rabljene britvice

Gillete, Merit itd. se sprejemajo v elektr.
brušenje v drogeriji I. C. Kotar, Wolfsova
ulica 3, in v drogeriji Anton Kanc, Ži-
dovska ulica 1. Zunanja naročila hitro
in točno. 2155

Trstje za strope

zdelanje in prodaja na debelo in drobno
po najnižjih cenah pri večjih množinah
znamenit pepast. **ANTON STEINER**
Ljubljana, Jeranova ulica 13, Trnovo.
2128

Cement, gips, apno,
romancement, strešno le-
penko, karbolinoj, drvoce-
ment, watproof, gips-plošče,
zmešno gnojilo eternit (Hat-
schek) itd. **NUDI PO NAJ-
NIŽJI CENI**

Kosta NOVAKOVIČ in drug
LJUBLJANA, Miklošičeva c. 13.
2553

ENJTE!
gospodinje

ADRIJA
ZITNA

KAVA
je najbolj zdrava
in tečna hrana.

ŽPRAISKUSITE!
TOVARNA
GLINCE 22
Električni obrat.
Najmodernejši stroj.

Semena

VRTNIC in SADNEGA DREV.
JA SE DOBE pri
»VRT« DZAMONJA i drugovi,
družba z o. z., Maribor, Čopova
ulica. — Zahtevajte cenik! 2129

Primerno delavnice

ščem poleg tekoče vode v
Ljubljani ali okolici. Najemnina
postranska stvar. Pismene ponudbe pod
»Barvar 2711« na upravo Slove-
nskega Naroda. 2711

Fino mast za usnje,

čistilo »Mirija«, »Jadrana« in »Ci-
puline«, čistilo za kovine ter to-
aletno milo nudi po najnižjih
cenah

OSVALD DOBEIC, Ljubljana,
Sv. Jakoba trg 9. 2109

Prodajo se dobro ohranjeni motorji:

1 Puch, 2 cilindra, 5-6 HP s priklopnim vozom; 1 Puch, 1 cilinder,
3 in pol HP; 1 M. S. U., 1 cilinder, 1 in pol HP; 1 Peugeot, 2 cilin-
dra, 5-7 HP; 1 Toledo, 1 cilinder, 4 HP. — Ogledajo se pri Peter
Skafar, vulkaniziranje gumijs, Ljubljana, Rimska cesta 11. 2664

Pozor, trgovci!

Najboljše blago kakor koruze, žito in tako dalje po dnevnih
cenah razpošilja

Bartol Jesenovski,

Import, Export živežnih namirnica, Ruma, Srem. 2665

MARASKINO MORPURGO

Čajica tega delikatnega likerja je nepopisen užitek!

Priporočamo!

COGNAC DALMATIA MEDICINAL in druge izbrane
likerje, žganja, ekstrakte in sirupe.
PRVA ODLIK JAVNA DALMATINSKA PARNA
DESTILACIJA

V. MORPURGO, SPLIT

Zastopnik: Adolf Kordin, Ljubljana, Zrinjskega c. 7.

Modni ogled!

V modnem salonu P. Magdič

razstavijo se ravno kar došli

najnovejši dunajski in pariški modeli.

Ogled v torek, 20. t. m. od 4. - 6. ure v trgovini.

P. a. danes se sliedno ustijo k ogledu brez obveznosti k nakupu.